

LUCRETIUS CARUS

VARLIĞIN YAPISI
II

Çevirenler:
İsmet Zeki Eyüboğlu

Cumhuriyet

DÜNYA KLASİKLERİ DİZİSİ: 143

VARLIĞIN YAPISI

(De Rerum Natura)

II

Bu kitap Cumhuriyet Dünya Klasikleri Dizisi'nde
Sayın ismet Zeki Eyüboğlu'nun izniyle basılmıştır.

Yayma hazırlayan : Egemen Berköz
Dizgi: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.
Baskı: Çağdaş Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti.
Mart 2001

Hümanizma ruhunu anlama ve duymada ilk aşama, insan varlığının en somut anlatımı olan sanat yapıtlarının benimsenmesidir. Sanat dalları içinde edebiyat, bu anlatımın düşünce öğeleri en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir ulusun, diğer ulusların edebiyatlarını kendi dilinde, daha doğrusu kendi düşüncesinde yinelemesi; zekâ ve anlama gücünü o yapıtlar oranında artırması, canlandırması ve yeniden yaratması demektir, işte çeviri etkinliğini, biz, bu bakımdan önemli ve uygarlık davamız için etkili saymaktayız. Zekâsının her yüzünü bu türlü yapıtların her türlüşüne döndürebilmiş uluslarda düşüncenin en silinmez aracı olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyatın, bütün kitlenin ruhuna kadar işleyen ve sinen bir etkisi vardır. Bu etkinin birey ve toplum üzerinde aynı olması, zamanda ve mekânda bütün sınırları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi ulusun kitaplığı bu yönde zenginse o ulus, uygarlık dünyasında daha yüksek bir düşünce düzeyinde demektir. Bu bakımdan çeviri etkinliğini sistemli ve dikkatli bir biçimde yönetmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemeyen Türk aydınlarına şükran duyuyorum. Onların çabalarıyla beş yıl içinde, hiç değilse, devlet eliyle yüz ciltlik, özel girişimlerin çabası ve yine devletin yardımıyla, onun dört beş katı büyük olmak üzere zengin bir çeviri kitaplığımız olacaktır. Özellikle Türk dilinin bu emeklerden elde edeceği büyük yararı düşünüp de şimdiden çeviri etkinliğine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okurunun elinde değildir. 23 Haziran 1941.

Milli Eğitim Bakanı
Hasan Âli Yücel

SUNUŞ

Cumhuriyet'le başlayan Türk Aydınlanma Devrimi'nde, dünya klasiklerinin Hasan Âli Yücel öncülüğünde dilimize çevrilmesinin, kuşkusuz önemli payı vardır.

Cumhuriyet gazetesi olarak, Cumhuriyetimizin 75. yılında, bu etkinliği yineleyerek, Türk okuruna bir "Aydınlanma Kitaplığı" kazandırmak istedik.

Bu çerçevede, 1940'lı yıllardan başlayarak Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayınlanan dünya klasiklerini okurlarımıza sunmaya başladık.

Büyük ilgi gören bu etkinliği Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayınlanmamış -ancak Aydınlanma Devrimi yarıda kalmasaydı yayınlanacağına kesinlikle inandığımız- dünya klasiklerini de katarak sürdürüyoruz.

Cumhuriyet

VARLIĞIN YAPISI
(*De Rerum Natura*)
II

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

- Bir yolda gidiyorum Musalar ülkesinde, benden
Önce kimsenin ayak basmadığı bir yolda,
Sevinç veriyor bana, yeni kaynaklar bulmak
Onlardan içmek kana kana, yeşil çiçekler dermek,
- 5 Alımlı bir çelenk örmek için başıma, öncekilere
Bu esin perilerinin düşte bile göstermediği.
Benim şiirimdir içeren, konuların en görkemli,
En mutlusunu, benim uğraşan din bağlarından
Kurtarmak için tinleri. Benim şiirimdir
- 10 Yörenin karanlığını aydınlatacak olan,
Musaların tüm büyülerini kapladığından.
Kimsenin göremediği büyülerini. Vardım tadına
En güzel düşüncelerle, en güzel dizgeleri seçmenin.
Acı damlalar verirken hekimler çocuklara,
- 15 Altın rengi tatlı bal sürerler kıyılarına
Bardağın, unutturmak için toy çocuklara
Damlaların acılığını, sürünce dudaklarına bardağı,
Kaçar damlaların acılığı genizlerine, yoksa
Başka türlü kandırılamaz çocuk, böyle korunur
- 20 Sağlık, elden geldiğince, ben de öyle yapmak
İstedim, anlatayım diye öğretimizi, kişilere.
Duyulmamıştır bu öğreti, ürperir, kaçınır ondan

- Ayakkabısının başıboşları, çekilir geriye.
Ballanmış öz buluşlarla şiirimiz, varsıl.
- 25 Bildirecek sana bilgelik öğretimizi, kolay
Kavranacak biçimde açıklanacak sana.
Musalann gönül açan balından almış tadını
Şiirimiz, bilmem bağdaşır mı senin düşüncen
Bizim dizelerimizle, tüm varlığı sımsıkı,
- 30 Ayrıntılarına değin kıvranır durumda,
Yararlı kılığa sokunca. Bundan sonra
Düzenledim, anlattım tinin özünü, yapısını,
Hangi öğelerden kurulduğunu, gövdeyle toplu
Bağlaşım içinde bağdaştığını, gövdeden ayrılıp
- 35 Kurucu öğelerine dönüşmesini; senin yüzündendir
Bu öğretiye böyle başlamak isteyişim, kurtulasın
Diye güçlüklerden, "Varlığın Yapısı Üzerine" demem.
Bu adı verelim bu öğretiye. Soyulur nesnelerin
Üst yüzlerinden bir kabuk gibi, dolaşır öteye,
- 40 Beriye havada bu özler. Özdeştir bunlar geceleyin
Düşte, uyanıkımız gibi, karşımıza çıkan, korkutan
Bizi görüntülerle, bu benzeşik özlerledir görmemiz
Birçok görüntüyü, şaşılır türden örnekler çıkmış
Gibi, aydınlığa yükselir, derin uykudan uyandırır
- 45 Bizi de, ölenlerin canlarından kurulmaz bunlar,
Orcus'tan uçmuş, göçmüşlerin gölge-canlarından
Yayılmış değil bu görüntüler. Bunlar ne diridir,
Ne ölümden sonra, bizde, arta kalan, ne de tinle
Gövdenin ayrılmasından, kendi öğelerine bölünmesinden
- 50 Kurulmuşlar. Bunlardır benim, nesnelerin yüzünden
Uçup gelen, varlıkların örnekleri, benzeşiği dediğim.
Bunlardır incecik, özdeş görüntüler, tin dağıldıktan
Sonra kalan. Öğreteceğim sana, sonra, nasıl ilkelerin

- . Yaratıldığını, tüm nesnelerin kurucu öğelerini,
55 Bunların değişik biçimlere ayrıldığını, kendi
Özgüçlerine bağlanarak devinime geçtiklerini,
Dönüşlerini, değişik biçimlere girmelerini.
Başlamak istiyorum bunları gösterecek öğretiyе,
Güçlüklerden kurtulasın diye. Varlığın yapısı
60 Diyelim bu yeni öğretiyе. Deri, ya da kabukçuk
Diye gösterilmeli bunların en uygunu. Düzen,
Biçim bakımından nesnelerin özdeşi, gömleği
Gibidir bunların, nesneleri yansıtanlar. Ayrılır,
Uçar hepsi nesnelerden, yayılır uzaklara.

Özdeşler Öğretisi

- 65 Görünüştен anlaşıldığına göre, çok benzeşikler
Gösterir nesneler, dağılır, yayılır uzayda,
Odundan çıkan duman, ateştен yayılan sıcaklık gibi.
Katlaşır kimi, örgülenir birbiriyle, yaz ayları
Ağustosböceğinin kozasından çıkması, doğumdan
70 Sonra buzağının eşten ayrılması, dikenli çalılık
içinde bir yılanın gömleğinden soyunması gibi.
Böyle görürüz çokluk, bir örgü içinde, yılanlardan
Çıkan parıltıları, ışıldayan bir utku tacında.
Kolaydır bunu belirtmek, çok incecik bir özdeş
75 Böyle çıkar nesnenin yüzeyinden, yayılır. Neden
Bu gömlekçiklerin, incecik kabuklardan çıkması?
Yol açabilir bir yanılğıya burada, yapılacak
Bir açıklama. Ancak dış yüzlerinde bulunur
Nesnelerin, ilk düzende olduğu gibi kalan öğeler,
80 Bunlar biçimlerini, düzenlerini saklayabilir.
Ne deli hızlı olursa bu olay, öğeler de ufak

- Bir engelin çıkışında bile, o hızla doldurur
ilk yerlerini. Görüyoruz açıkça ne sayıda
Öğenin, söylendiği gibi, yalnızca içten, derinden
85 Değil, renkler gibi, dıştan çıktığını, çözüldüğünü,
Fıskırdığını. Bunlar sürekli çıkar ortaya,
Tiyatroların üzerine gerilen san, mavi,
Kızıl yelken bezlerinden yayılan renkler gibi.
Titreşen dalgalar yayar tüm sahneye, boy boy,
90 Oturma yerlerini kaplar, bayram törenlerinde
Bayanların, beylerin, şeref tribününde çevreyi
Renklerden, tüm kişilerin geldiği, ışıklanan
Yerler gibi. Ne denli sıkı olsa da tiyatroyu
Çevreleyen duvarlar, o ölçüdedir sıcak çekiciliği
95 İçyörenin de, kendi rengiyle parlar nesneler
Orada, yer yer, yayılır günün aydınlığı. Keten
Çadırların üstünden dökülen renkler gibi tüm
Nesnelerin yüzeyinden çıkar özdeyişler inceden,
100 Bunlardan doğan biçimlerin kesin izdüşümleri.
En ince ipliklerden çıkar bu izdüşümler, yayılır
Çevreye, göremeyiz bunları bir bir, hızla çözümlüp
Dağılışı yüzünden. Koku, duman, sıcaklık
Tüm böyle benzeşikler, özdekten çıkarlar,
105 Derinden doğan özdeşler yayılış yolunun
Sapalığı yüzünden ayrılmış birbirinden.
Ne çıkaklarında bir düzen, ne doğuştan sonra
Bir gedik. Rengin yüzeyinden atılan gömlek
Çok incecik, dağılmaz, derlenir iyice, sağlam.

Ayna Görüntüleri

- 110 Aynada, suda beliren tüm özdeş izdüşümlerin,

- Parlak nesnenin yüzeyinden gözlerimize gelen,
Yansımalara uyması gerekir gerçek nesnelere.
Nesnelerden çıkanlar, özdeşleri doğuranlar.
Nesneler, çıkan öğelerdir, özdeşleri kuranlar.
115 Gerçek birer özbiçim var nesnelerin yüzeyinde,
Özdeşlere uygun, görünmeyen, çarpmalara yansıyan,
Parlayan yüzeyde. Başka türü yok uygunluğun.

Özdeşlerin İnceliği

- Gösterdim sana, nasıl yaratılır, nasıl olması
Gerekir özdeşin. Düşün kurucu öğelerin gelişini.
120 Duyularımıza, görülmediğini küçüklüğü yüzünden.
Doğrulaman gereken birkaç sözüm daha var, dinle.
Çok küçüktür kurucu öğeler, yapılan.

Küçük Hayvanların Koku Alması

- Çok küçük hayvancıklar vardır, görülmeyen,
Nasıl düşünülebilir içyapısı birinin?
125 Nasıldır onların yuvarlak yüreği? Gözleri,
Eli-ayağı, oynakları? Onlann canı, tini, ölçüye
Göre düzenlenme gereğinde bu küçüklükte?
Düşünemez misin onlan incelik, küçüklük yönünden?
Keskin koku yayarlar, ilaç da yapılır onlardan,
130 Acı, kötü kokulu, çok küçük olmalanna karşın.
Dokununca kuzuotu, kantaroniki parmakla, düşer
Bir yaprak, epeyce kalır kokusu. Çok bilgi
Edinirsin bunlardan, çok türde öğeleri vardır
Özdeşlerdin, nesnelerin biçimine göre; uçuşurlar
135 Çevreye yayılırlar. Sezilmez dokunmakla bunlar.

Bulutlar Üzerine

- Başka kaynaklar da vardır özdeşlerin, hepsi
Nesnelerden doğarsa da, çevremizde dolaşan,
Uçuşanların. Anla, gökte, şu hava yuvarlağı yerde,
Oluşur varlıklar kendilerince, değişik özdeşler
140 Doğar, biçimlenir, devinir, sayısız türde. Görürsün
Uzayda yuvarlandığını bulutların, korkunç karanlık
Yaydığını, evrensel aydınlığı ılgarladığını, azgın
Bir gürleyişle havayı döverken. Görürsün o zaman
Devlerin uçuşunu, gölgelerin yayılmasını, yüksek
145 Tepeler, kopmuş kayalar gibi yuvarlanır önünden
Güneşin bulutlar, kayarak görür sürüklediğini
Savaşa, birbirini değişik bulut yığılanmn.
Dağılır gibidir gidişleri, değişimleri bakılınca,
Dönüşürler başka biçime, öyle görünür dıştan.

Görüntülerin Oluşumu

- 150 Dinle, çok hızlı, çok kolay değişir, gelişir
özdeşler, aynılır nesnelerden, akışır, çözülür,
Göremeyiz onları, kuşkulanma öğretimizden.
Nesnelerin yüzeyinde gömlekleri vardır yayılan,
Başka nesnenin yüzeyine gelen, gider oradan,
155 Örtür üstünü yaşamak gibi dumanın, odunun, taşın;
Kopar bir akıntı, çıkmaz gerçek bir özdeş, doğar
Parlak bir örtü, kaim, sıkı, karışık, aynada
Görünenin görenden başka oluşu gibi,
Ne özdeşler arasından bir örtü gibi çıkar,
160 Ne aynılır, düz yüzeyin kaygan oluşundan.
Böyledir birçok görüntüyü, bize, yansıtması

- Aynanın. Görürsün bir özdeş, her ay nal aşan yüzeyde,
Öğrenirsin incecik dokulardan, sürekli, yüzeylerden
İncecik özdeşlerin doğduğunu, böyle doğar
165 Sayısız özdeş. Doğrudur bunların hızlı olması da.
Öyledir güneşin, sayısız ışın yayması, birden
Evrenin ışıklarla dolması, gerekir sayısız
Özdeşin türlü nesnelerden, değişik yolla
Ayrılması, belli yöneltiye göre devinmesi, kısa
170 Süre içinde, karşıt durumlarda koyarsak aynayı
Ayrı yerlere, benzer biçimlerle, renklerle
Yanıtılır nesneler, öte yandan açık mavilik
Kaplayınca göğü, başlayınca korkunç kasırga
Ortalığı sarmaya, sanırsın, Acheron'dan çıkan
175 Titreten karanlıktır dünyayı kuşatan, kapanır
Gökyüzü dev bulutlarla. Bir korku yakalar bizi
Kötü, yukardan karanlık bir ürperti, sezilir,
Yağmur bulutlarının ürküten karanlığı yayılınca.
Ufak bir bölümün özdeşleri bunlar, nesnelerden
180 Çıkan, sözle sayıyla, anlatılamayan görüntüler.

Özdeşlerin Akış Hızı

- Büyük bir hızla devinir özdeşler, anla,
Süzülür geçer havanın içinden, birdenbire,
Umulmadık uzaklığa, yönlere yayılır hepsi.
Bir bir göstermek isterim sana uygun dizelerle:
185 Az sürer kuğunun türküsü, kolay gider uzağa,
Güney yellerinin getirdiği bulutlan aşan,
Havalan dolduran turnanın civıltısından.
Görülüyor daha küçük öğelerden kurulan
Nesnelerin daha hızlı olduğu. Bu türdedir

- 190 Güneşin ışığı, sıcaklığı. İncecik öğelerden
Kurulmuş. Ardarda çekiş vuruşlarından çıkan,
Hava boşluğunu aşan, durmayan sesler gibi.
Işık gelir, iki öküzin çifte koşuluşunca,
Şimşek çakar gibi ardarda, öyledir özdeşlerin varlık
195 Gerekimi, çok kısa sürede aşarlar engini,
Önce, birden, arkadan gelen ufak bir çarpma
iter özdeşleri öne doğru, sürer ileri.
Onların kanatlanırcasına, yayılmalarına elverişli
Yer; şaşılasi nitelikte ince dokusu, bu yayılıştaki
200 Tüm nesnelerden geçmesini sağlar, kolaylıkla geçer
Havayı da. Görülür sezildiği nesnelerin de içten,
En derinden gelen, daha küçük, gövdeciklerinin
Güneş ışığında, sıcağında olduğu gibi, hızla
Dışa fışkırdığı, çözülünce gökyüzüne yayıldığı,
205 Karaların, denizlerin üzerine uçtuğu, bir ışık
Yağmuruyla uzayı doldurduğu. Nedendir önde
Bulunan tüm özdeşlerin ayrılmaya uygunluğu,
Bir engelle karşılaşmama? Görmez misin
Ne denli hızla devindiklerini, uzağa gitmeleri
210 Gerektiğini, geniş bir alanda uçtuğunu, güneş
Işıklarının da eş zamanlı, göklere yayılımı?
Bence bir kanıtlanmasıdır bu, bilginin nesnel
Özdeşlerin gelişmesi, devinmesi konusunda.
Bir kap su koyarsın geceleyin dışarı, parlar,
215 Görürsün içinde yıldızlı göğü, yansır yıldızlar
Suya, bundan anlaşılır özdeşin büyük hızı,
Uzaydan yeryüzüne inışı, suda izdüşümü.

Özdeş Akımların Algılanışı

Söylemek gerek: Durmadan yayılır öğeler

- Ulaşır gözlerimize, uyarır görme duyusunu,
220 Nesneler bilmez kokuların çıktığını, ırmaklardan
Serinliğin, güneşten sıcaklığın, deniz dalgasından
Çatırtıların doğduğunu, kıyılarda yıkıntıları suların
Aşındırdığını, türlü gürültülerin uzayı yardığını,
Deniz kıyısına varınca birden ağzımıza acı nesnenin
225 Erimesinden doğan acı karışımlı, tuzlu ıslaklığın
Geldiğini. Akar boyuna nesnelerden özdeşler,
Öteden beriden bölünür, ayrırır, yayılır çevreye.
Kesilmez akımlar, bunlardır duyularımızı uyanan,
Sessizce. Görebilir, sezebiliriz bu sesleri, kokulan.

Özdeşlerin Göze Etkisi

- 230 Karanlıkta bile duyanz, dokunmakla biçimini
Bir nesnenin, ayn değil gündüz görölenden.
Birdir öz bakımından dokunmanın, görmenin nedeni.
Budur gereken de. Geceleyin elle dokunup sezdiğimiz
Bir dikdörtgenin başka olabilir mi biçimi
235 Gündüz gördüğümüz dörtgenin özdeşinden?
Bundan belli görmenin özdeşlerle oluştuğu.
Evrende özdeşsiz bir nesnenin görünmediği.

Nesnelerde Renk, Biçim, Aralık

- Akar dört yana adı geçen nesnelerin özdeşleri,
Döner, yayılır ayrı yönlere, yalnızca gözle
240 Görülebilir bu biçimler, tüm nesnelerden doğar
Biçim, renk yöneltilerine göre ulaşır gözlerimize,
Özdeşler gösterir bize, olabildiğince, uzaklığı
Onlarla belirleriz bunu, uzaklıktır ayıran

- Özdeşlerin nesnelerinden bizi, çıkınca gider
245 Öteye beriye nesnesinden özdeş, bölünür
Tümünden havada, çözülür, dikilir önüne gözlerin.
Girer gözümüzden içeri, çarpar gözbebeğine,
Oradan varır daha içeri sonuna değin,
Bu yöntemle biliriz özdeşlerin uzaklığını,
250 Kestirebiliriz, ne denli çok sarsarsa önümüzde
Duran havayı, o oranda, kavrarız ırağı.
Ne denli uzarsa özdeşin akımı, yayılırsa, •
Olabildiğince gözlerimizin önünde, o denli
Uzakta görünür bize bir görüntü. Şaşılası
255 Hızdadır bunlar, bir bakışta görürüz uzaklığı.

Özdeşlerin Görünmesi

- Şaşmamalıyız artık, gözümüze yakın gelen
Özdeşlerin, tek tek görünmemesine karşın
Nesnelerin görünmesine. Değişik yönlerden eser
Yeller, sarar bizi birden keskin soğuklar,
260 Göremeyiz bunları oluşturan öğeleri bir bir,
Sezemeyiz esen yellerin, ancak bir bütünlük
İçinde duyarız vuruşlarını tek tek, bize gelip
Çarpan başka bir nesne gibi, bu yolla gösterir
Özdek olduğunu bize, dıştan uyarır gövdeyi.
265 Dokununca bir taş parmağımızla, sezinleriz
Yüzeyini, ona renk veren üst yüzünü,
Derinden gelen katılığını, duymayız rengini
Dokunmakla. Şimdi dinle bunu da: Nedendir
Özdeşlerin, öte yanda, görünmesi, anla: Yansıtılmış
270 Orada bize görünen. Dışarda, gerçek olan
Bir nesneyi, görüş açısında, görmemize benzer

- Bu da; açık bir kapıdan baktığımızda, birçok
Olay görürüz evden, dışarda geçen, işte böyle
Görünür aynada, söylediklerimiz de, burada
275 iki katlı havadır görmeyi sağlayan.
ilkin kapının önünde olanları görürsün, yanda,
Sonra kapıda duran sağlı-sollu iki direk,
Daha sonra keser gözlerinin önünü ışık,
ikinci hava, dışarda, görüş açısının kapsadığı
280 Ne varsa. Böyledir aynada yansıyan görüntü de,
Kırılınca gönderir onu, gözle görüntü arasında
Kat kat hava, gözlerimize değin, öne doğru.
Budur, daha önceden, aynadan yansıyanları
" Duyularımıza götüren. Bu evrede görürüz bunları.
285 Bu görüntü çok kısa sürede yansır yeniden,
Döner aynaya, o yandan bu yana, bu yandan
O yana yansır sürekli, gelir gözlere, hep,
Gider ileri, yuvarlanır boyuna havaya. Bundan
Anlaşılır ilkin, aynadan yansıyan havadır
290 Görünen, sonra gider yansıyan görüntü, uzaklaşmış
Görünür bizden. Bir kez daha söyleyeyim: Dışarda
Kapının arkasında yansıdığı görülen görüntülerin
Şaşılır bir nesne olmadığını, suların yüzünde
Yansıyanlar gibi açıklanır bunlar, havanın
295 Katlı olmasından doğar burada ikisinin etkisi.

Ayna Yansımaları Değişir

Değişir aynada görüntüler, örgeñlerimiz de,
Sağımız solda, solumuz sağda görünür, bunu
Açıklayacağım aşağıda: Aynanın yüzüne çarpan
Bir görüntü döner geriye, değişmeden, atılır

- 300 Dışa, topraktan yapılmış bir maskenin ıslakken
Duvara, ya da direklerle bastırıldığında, gerçek
Biçiminde kalınca önden baskıyla, karşıt
Durumlar görülür iki yönden, ortaya çıkan.
Bundan anlaşılır önceden, sağ gözün şimdi
305 Solda, sol gözün de şimdi sağda görüldüğü.

Ayna Görüntüleri Türölüdür

- Benzer bu olaya, bir görüntünün aynadan aynaya
Vurması, birkaç özdeşin arka arkaya gelmesi.
Ne varsa evin içinde, gizlenmiş arkada
Böyle görünür birbirinden uzaklaşmış,
310 Yol, iz kaşmış. Çıkar ışıktan eğri büğrü
Bir görüntü, birkaç ayna kullanılır, böylece
Görülebilir bir durum sağlanır, bu yöntemle
Geçen görüntüler aynadan aynaya pırıl pırıl
Soldaki sağda görünür, sonra geriye yeniden
315 Kesilmeden soldan sağa, sağdan sola dönüşür.

Yan Görüntüler

- Aynalar, gövdelerimiz gibi, iki yana
Doğru karşılıklı, eğik durumda konursa,
Doğru görüntüler yansır bize, böylece
Ya görüntü aynadan aynaya yansır, iki katlı
320 Kırılır, bize ulaşır, ya da bu yolla görüntü
Döner çevreyi, vanr sonuna.
Anlaşılır bu aynanın bize çevrilmesinden.

Aynada Görüntülerin Devinmesi

İnan bana, eş adımlarla devinir görüntüler,

- Sürekli, belirir, bizim davrandığımız gibi,
325 Bırakınca aynayı, kesilir görüntü, gelmez bize,
Bir kuralı görülür burada doğanın: Yansıyan
Tüm nesnelerin gerekir eşit açıyla kınılması
Geriye, yansımaya karşıt yansıması.

Göz Kamaşması

- Engeller gözü, bozar görüşü parlak nesneler,
330 Sürekli bakınca güneş de bozar gözü, aşkın
Bir güç var onda, yukardan düşerken öğeleri
Aşağı doğru ışıyarak, parlayan uzaydan gelir
Hızla göze, yıpratır iç dokusunu gözün.
Yakar gözü keskin parlaklık, sürekliçe,
335 Ateş öğeleriyle yüklüdür hepsi, derin acılar
Doğurur göze giren ateş öğeleri.

Sarılık Hastalığı

- Sarı görür neye bakarsa sarılığa tutulan.
Akar sarılığa tutulanların gövdelerinden
San özdek öğeleri çokça, bunlardır sonradan
340 Havada nesnelerin özdeşlerine yerleşen.
Bunlardır hastanın gözlerinde türlü
Biçimde kansan, sonra solgun renk örtüsüyle
Bütün gördüğü nesnelerin yüzeyini kaplayan.

Karanlıktan Aydınlığa

- Karanlıktan bakanz aydınlıkta olana
345 Önceleyin, karanlık havadır açan, bakan

- Gözlere bir çıkış yolu, oradan düşer aşağı
Doğru, parlayarak gider ardınca, aydınlık
Havanın, sürekli. Daha güvenli, seçkin, oynak,
incedir ışıyan aydınlık, parlak hava,
350 Geniş, uzun gecenin korkunç karanlığından.
Birden doldurmuş ışıkla gözün görüş yolunu,
Açılmış daha önceden karanlığın kapadığı
Yol, çıkmış ortaya nesnelerin görüntüleri
Onun ardından, ışıktır bunları gösteren,
355 Göze görmeyi sağlayan, bakılmaz karanlıkta
Işıksız, gelir kararmanın kaim havası
Sonradan, doldurur bütün yarıkları, kapar
Gözün görüş yollarını, gelemes nesnelerden
Gözlere bir görüntü, orada, devinebilen.

Görüş Yanılmaları

- 360 Çokluk yuvarlak görünür bize kentin dört
Kıyılı kuleleri uzaktan bakılınca. Nedeni:
Böyle bir köşe ya düz görünür uzaktan, ya da
Görünmez, yitirir çarpma gücünü, gelemes ordan
Bir uyan gözlerimize, devinirken özdeşler,
365 Hava yığınyla sürekli çarpışmalar sonucu
Tükenir, engellenir duyulara gelen uyan.
Bundandır iyi görünemeyişi köşelerin. Yuvarlak
Görünür bize dörtgen biçimli yapılar.
Gerçekten yuvarlak değil onlar, yakından
370 Gördüğümüz gerçek yuvarlak gibi. Bu durum
Kanşma yüzündendir çevresel çizgilerde.

Gölgelerin Kimıldanışı

Böyle görünür, bize, güneşte, yanımızda

- Bizden ayrılmayan gölgemiz. Uyar adımlarımıza,
Özenir devinmemize, sanılır gerçekten ışıksız
- 375 Havanın gittiğini kişinin adımının da,
Devinmesinin, davranışının da. Gerçekte
Alışkanlığa göre, gölge dediğimiz, nesne
Değildir, ışıktan yoksun havadan başka.
Işıksız kalır yürürken biz, yerler, nereye
- 380 Varsak, güneş ışığını önlese. Yine dolar
Işıkla geçtiğimiz yerler. Yanlış düşünüyoruz
Gölgelerin bizimle gezdiğini sanarak, onların
önceden gövdeden ayrıldığına inanarak.
Sürekli dir ışınların dökülüşü, ocağa atılan
- 385 Bir yün gibi gider eskisi, gelir yenisi.
Bundandır toprağın güneş ışımlarını yitirşi.
Alır ışığı yıkanır karanlık gölgeler, açılır.

Karışmalar Görüşü

- Gözler yanılıyor diyemem burada, ancak
Gölgenin, ışığın bulunduğu yerde çalışır gözler.
- 390 Değişmeden kalmaz ışık olduğu gibi, ya da başka
Yerde çıkar mı ortaya burada bulunan gölge
Değişmeden? Yukarda söylendiği üzere nesneler
Durur mu değişmeden? Uygundur bunları kavramaya
Anlayış gücü. Giremez nesnelerin özüne göz, gözde
- 395 Değildir yanılmanın nedeni. Kimıldanmadan sessiz
Durulduğu sanılır, yelkenliyle gidilirken.
Bir koyda demir atılmış sanılır, hızla gidiyor
Gibi gelir bize tepeler, kırlar önümüzde, uçarca
Geminin kuyruk kesimine doğru. Kürekler çekilir,
- 400 Yelken açılırken kanatlanmış gibi geçeriz

- Önlerinden, Görünmez mi göğe düğümlemiş gibi
Kimıldamadan, sessiz duran yıldızlar? Oysa
Sürekli devinirler. Çıkarlar yukarı parlayan
Özleriyle göğün üstünden aşınca, uzaklaşırlar
- 405 Gözden batıda. Güneş, ay devinmez görünür, oysa
Devinirler gerçekte. Yükselir iki kaya bir
Deniz çevrintisinden, bakarsın bunların arasından
Geniş bir yol açılır, donanmalara, birleşir,
Bir ada olduğu da görülür iki kayanın. Çevrenip
- 410 Dönen çocuklar, döndüklerini sanır durunca,
Oynadığı gelir onlara direklerin avluda.
Anlaşılır, damın onları korkutmak için çökmeye
Kalkmadığı, başlayınca parlak ışıklarım yaymaya
Doğa, günün ışıyan kızılığını tepelere, göğe
- 415 Ağmaya, tırmanır gibi görünür dağın doruğu.
Güneşe doğru. Yanar yakınında yalısız sıcaklıkla
İki bin ok atımı, ya da beşyüz kargı boyu uzakta,
Bizden, bir dev boşluk varken güneşle dağ arasında.
Bu boşluğun aynasıdır ışılatan sonsuz uzayı.
- 420 Binlerce ülke var, bu arada, değişik uluslar,
Hayvan soyları yaşar bu alanlarda. Bir parmak
Yüksekliğinden az bir su birikintisi taşların
Arasında, kaldırımında, bakılır derinliğine buradan
Sonsuz bir görüşle dünyanın,
- 425 Açılır gibi engin bir uçurum yerden göğe,
Sanırsın bunun içinde gördüğün bulutlar,
Gök varlıkları yayılmış yerin altında, geniş,
Büyülü bir gökteymiş gibi, böyledir ırmağın
Ortasında duran azgın bir at çayın akışınca,
- 430 Bize karşıt olmadan, baktığımızda suyun akan
Dalgalarına, çaprazlama döndüğünü, durmasına

- Karşın atın, kapılmış akıntıya, sürüklenmiş
Sanılır akıntı yüzünden. Ne yana çevirsek
Gözlerimizi suyun akışına kapılmış görünür
435 Nesneler. Buna benzer sütunlar dizilir yolun
İki yanı boyunca; sütunlara dayandığından,
Birden bakılınca uzunlamasına yukardan daraldığı
Görülür başlıkların; damla döşemenin kesim
Çizgisi, sağdan-soldan uzar sonuna değin
440 Görünmez olur bitim yerine gelince yolun.
Dalgalarla doğar, dalgalar ardınca batır gibi
Görünür güneş okyanusta gemicilere. Orada
Gemiciler yalnızca göğü, denizi görürler.
Bu yüzden sakın, inanma duyu yanıltılarına.
445 Anla denizi bilmeyen gemilerin limanda yavaşça
Dalgalarla savaştığını, bordaların kırıldığını,
Sezilir küreklerin tuzlu dalgalara batmayan
Yerlerinden bunların dümen üst bölümündeki gibi
Olduğu, suya batan bölümün kırıldığı, yanlış
450 . Burada. Çıkınca sudan anlaşılır gerçek. Eğilmeyle
Başlar suyun üstünde yüzmeye. Sürer göğe
Geceleyin yeller dağılmış bulutlan, görünür
Işıyan yıldızlar, bulutlara doğru koşar gibi,
Başka yollar açar, yüksekte, devindikleri yerde
455 Elimizle bastırırsak yukarı doğru gözümüzü
İki kat çoğalmış görürüz karşımızda nesneleri,
Gözümüze çarpanlan. İki kat görünür bize
Işıldaklardan çıkan, parlak, çiçekleşen aydınlık,
iki kat görünür evde öte beri, iki kat görünür
460 Kişilerin yüzleri, boylan, gövdesel örgenleri.

Düşler - Uykular

Düş konusuna geldik, sonunda. Tatlı bir

- Uykunun bizi sımsıkı sardığı, gövdemizin
Derin bir dinlenmeye daldığı, sessizliğe
Büründüğü düşte bile uyanık olduğumuzu sanırsız
465 Elimizi, ayağımızı oynattığımızı, gecenin yoğun
Karanlığına karşın aydınlığa, güneşe, güne
Baktığımızı. Kapalı bir yerde bulunmamıza
Karşın uçar gibi oluruz göklere, dolaşırız
Denizde, yerde, çaylarda, kırlarda, bayırlarda.
470 Sesler duyarız gecenin bizi çevreleyen
Sessizliğinde, yanıtlarız ağzımız açılmadan.
Görülmedik işler, olaylar görürüz, düşte
Görülen tüm bunlar, duyulara güveni sarsar.
Gerçek bu değil, birçok tuzağı var yanılgının,
475 Katılırsız kiminin düşündüklerine, gözün
Görmediklerine de, düşte görülenlere de.
Güçlük yok bilinenleri bilinmeyenlerden
Ayırmak için, anlığın kuşkulu dediklerinden.

Kuşkucular

- Kişinin bilme olanağı yoktur diyen, düşünen,
480 Bilmiyor demektir, neyin bilineceğini, açıkça,
Yalanlıyor kendi bildiğini de. Değmez bunlarla
Savaşmam, devede kuşuna benzer bunlar, yalnızca
Başını gizler kendi ayak izlerinde. Sorabilirim
Onlara yine de, kısaca: Evrende gerçek nesne
485 Görülmediğine göre daha önceden, nereden
Çıkıyorlar bilmenin, bilmeyisin anlamını,
Bilgisini? Nedir gerçeğin bilgisini yanılgıdan
Ayıran, şaşmayan, kesin ölçü nedir?

Epikuros'un Kuramı

- Göreceksin aşağıda tüm gerçek bilgiyi
490 Duyuların yarattığım, onların çürütülemez
Olduğunu, güvenmek, bağlanmak gerek duyulara,
Eziyor yanılmanın başını gerçeklik, kendince.
Nedir büyük güven uyandıran duyularda?
Nasıldır duyudan gelen yanılma, yine duyudan
495 Kaynaklanan bir algıya karşı, Gerçek değilse
Duyular, yanıltır alınan sonuçlar. Eleştiremezdi
Göz, kulağın yanlışını, kulak dokunmayı, dokunma
Tatmayı, bunlara karşı çıkmaz mıydı göz, burun.
Doğru değil bunlar benim kanımca. Kendine özgü
500 Bir alam var duyuların, yeteneği, gücü.
Bundandır bir duyunun yumuşak, sıcak, soğuk gibi
Özellikleri kendi öz gücüyle sezinlemesi,
Renkleri, biçimleri de. Başka bir duyuyla
Kavranır bunlarla birleşenler. Bundan da tadın
505 Ayrı etkisi, koklamada, duymada başka bir duyu
Gücünün bulunması, çatışmaz birbiriyle duyular.
Güvenle çalışırlar eş ölçüde, doğrudur
Duyularla gelen izlenimler, süreklince. Yetimiz
Çözemezse yakınımızdaki dörtgenin uzaktan
510 Neden yuvarlak göründüğünü eksiği vardır,
Önemsenmez nesne görüntülerinin üst üste
Gelmesinden doğan yanılğı, yiter yönetim gücü
Onun, sarsılır yaşama, sağlığa dayanan temeli,
Yıkılır anlığın güveni. Yalnızca kurulu düzen
515 Değil çöken; duyulara güven kalmayınca devrilir
Tüm dayanaklar, ne uçurumdan kaçarsın, ne de
Gereksiz işlerden, yılmazsın aşırılıktan.

- Ne varsa duyulara karşıt birikmiş, anlamsız,
Boş bir söz olur sence, temelsiz, düzensiz,
520 Çarpık, yanlış tasarlanmış bir yapı gibi hepsi.
Kalemin biraz kaymasıyla bozulur ölçüde denge,
Uyumsuz, aylan, densiz görünür yapı, bozuk.
Bir uygunluk olmaz ön-arka yönlerde, çatıda.
Yıkılır, sarsıntıda devrilir bir yam, çöker
525 ölçüsüzlük sonucu. Böyle kurulsaydı duyular,
Yanlış bildireydi tüm verilerim, tüm düzenin de
Bozuk, ölçsüz olması gerekirdi. Önemli değil
Bir duyunun algısını ötekenden, neden, başka
Göstermek, açıklığa kavuşmuştur artık konu.

İşitme Üzerine

- 530 Gelince şangırtılar kulağa duyulur tüm sesler,
Gövdesel duyu düzeni uyanınca. Özdektir sesin
Yapısı, gürültü gibi, direnilmez duyulan uyarmasına,
Yıpratır gırtlığı, kısar kendiliğinden, ses boğazdan
Çıglık gibi kopup havaya yayılınca. Büyük bir
535 Yığın çıkarsa ses ilkelerinden, gırtlığın daracık
Geçidinden, birden, başlarsa havada dağılmaya,
Aşınır, yıpranır ağzın yanları. Öğeler kurar
Sesleri, sözleri, kuşkusuz, yoksa olmazdı uyarma.
Bilirsin, sen de, bir kişinin neler yitirdiğini,
540 Uzun konuşmakla sinirlerin yıprandığını, güçsüz
Kaldığını, sürerse bu konuşma gınaçımından
Gece karanlığın gölgelerine değin, yüksekte
Çıkarsa ses. Budur sesin özdeksel kanıtı,
Ses özdektir. Yorulur çok konuşan, tükenir
545 Gövdede özler, azalır, yavaşlar ses de.

İlkeler azaldıkça seste de sezilir bir kesilme,
Düz öğelerden çıkar ses, aşınma yüzünden.
Türlü biçimde öğelerden sesler gelir kulaklara,
Kavallar çalınır, çınlar, yankır Frigya kırlarından.
550 Geceleri Helicon ülkelerinden yankır duyulu sesler.

Sesin Kuruluşu

Ağzımız açılınca, derinden çıkan sesleri ayırır
Oynak dil, sözleri düzenleyen, dudakların
Bölümsül kımıldanışlarıyla düzenlenir sesler,
Kısadır bireysel seslerin birbirinden uzaklığı,
555 Gerekir kesinlikle, belli biçimde sözleri
Kavramamız, duymamız açıkça, sesler korur süreklince
Biçimlerini, yapılarını, geniş bir uzay oluşursa
Sesler arasında, kanşım başlar, birbirine
Geçişir sesler hava yoğunluğu yüzünden, bir
560 Engeldir bu, bir çınlama duyulur yalnızca,
Anlaşılmaz sözcükler açıkça, bulanıklık başlar.
Engeller belirir, karışık gelir kulaklanmıza
Sesler, ulaşır topluluğun kulağına da, tek ses
Çıkar bir çığırtkanın ağızndan: Böyle dağılır
565 Bu tek ses, kanşır binlerce sese. Gирerse söz
Biçimine, açık bir anlam kazanırsa, o zaman
Başarır uyarmayı, ulaşır bildiri kulağına. Uçar,
Yiter, boşlukta bu seslerden kulağına dosdoğru
Gelmeyenler, başka bir bölüm yankılanır,
570 Yanıltır bizi çarpınca sapasağlam kayalara.

Yanh.

Doğru kavra bunu da, böyle verebilirsin kendine,

- Başkalanna doğru, kuşkusuz yanıtı. Böyle anlarsın
İssız bir yerde, kayaların arka arkaya, eşitçe
Sözleri neden yansıttığını, karanlık ormanda
575 Yolunu şaşırmış, arkadaşlarımızı ararken, bize
Doğru gelsinler diye, yüksek sesle çağırırken.
Kendim duymuşum bir sesin altı, yedi kez
Yankılandığını. Bir kez bağırmca kişi yansır
Sesler tepelerden tepelere, döner durmaksızın
580 Geri, sözler ardarda yankılanır, süreklince.
Yerleşmiş bu ülkede su perileri, komşu köylerde
Faun denen keçi ayaklı Satyrler topluluğu.
Ürkütürmüş yerlileri, onların geceleyin, çıkan
Görüntüleri, bozarmış dirliği, düzeni sessizce,
585 Onların yalanlı dolanlı sataşmaları.
Telli çalgılar gibi sazlar çnlarmış, tatlı,
Yakınmalı sesler çıkarılmış, oynak parmakların
Düzenlediği kavallar çalınınca. Dinlermiş
İnsanlar Pan'ı doyasıya, çamların çelenklediği
590 Yarı-hayvatt başını sağa sola sallayıp
Gösterdiği, kıvrık dudaklarından ısıklık
Çıkardığı, yeller gibi estiği günler. Yürekler
Yanarmış, susmazsa Pan'ın ormanda çınlayan
Kavalından döküklen türküler. Ne şaşılasi masallar
595 Anlatırlar, bunlar gibi, yoktur tanrılardan uzak
Bir yer yayılsın diye böyle öyküler.
Başka bir iş vardır bunda, sever insanlar
Eskiden beri duyulmamış öyküler dinlemeyi.

Seslerin Yayılması

Şaşılır yanı yok, bir yerden engellenmeden

- 600 Göze görüntüler gelmezken, sesler ulaşır
Kulaklarımıza, uyarırlar bizi, kapalı kapılardan
Bile çok görürüz konuşmaların duyulduğunu.
Şaşma, özdeşler sesler gibi elverişli değil
Nesnelerin gözeneklerinden geçmeye, onlar
605 Çokluk yırtar, dağıtır geçtiği yeri, akamazlar
Camlardan, başka nesnelerin geçtiği gibi.
Bölünür ses ayn yönlere, biri çıkar ötekinden,
Düzenlenir yine, çok bölündüğü de olur
Kiminin, ateşte görülebilir bu, bir kıvılcım
610 Ayrılır sayısız kıvılcıma. Seslerle dolar
Uzay, yayılır gizlice sesler başka yönlere,
Dalgaları bir gürültü. Buna karşın özdeşler
Yalnızca bir kez kurulmuş olduğundan, uygun
Bir doğrultuda gider. Bu nedenle göremez kimse
615 Özdeşleri, oysa duyar dıştan da olsa sesleri,
Girince kapalı uzamlara sesler, dağınık, karışık,
Anlaşılmaz bir yapıda gelir kulaklarımıza,
Bir gürültü, bir patırdı duyabiliriz.

Tat Alma Üzerine

- Bir bilgi ediniz az çok, değince dilimize,
620 Damağımıza bir nesne, bu konuda düşününce.
Önce tadını duyarız ağızımızda özsuyn,
Suyla dolmuş bir süngerin sıkılıp kurutulması
Gibi, yemeği çiğnediğimizde. Yayılır damakla
İncecik damarlara, bir sünger gibi dile,
625 Besini yiyince; yuvarlak olduğundan akıcı
Özsuyn öğeleri yumuşak bir etki bırakır,
Yumuşaktır bütün yörelerde devinmesi de,

- Kimi sulu özler vardır dilin gözeneklerine
Dolunca, karşıt durumda, bir acı uyarma
630 Sezilir duyuda, biçimsiz öğelerin çokluğundan
Gelir bu tedirgin edici uyanlar, bozuktur
Kuruluştan. Uzar damağın bitimine değin tat,
ÖZsu, sızar boğaz yoluyla aşağı, bölününce
Oynaklara, sinirlere tükenir tat. Önemli
635 Gövdenin neyle beslendiği, yenen sindirilirse
iyice dağılır bütün organlara beslemek için,
Bilindiği gibi korur midenin suyunu, ısınısını.

Tatların Türllülüğü

- Açıklamak isterim şimdi, yemeklerin değişik
Tadını, neden birine acı gelenin ötekine
640 Tatlı geldiğini, büyük bir ayırmadır arada,
Birinde besin olur, ötekinde ağı. Yılanda
Budur durum, öldürür kanşırısa salyasına
Birinin, kendi kendini soksa ölür. Keskin
Bir ağıdır çöplemeotu insana, yağlandınca
645 Yemdir bıldırcın, oğlaklar için. Anlarsın
Bununla, buna benzer neler olabilir daha,
Düşünmen gerek daha önce söylediklerimi,
Kanşımış öğeler vardır tüm nesnelerde birbiriyle.
Yaşayan, beslenen kendi soyunca düzenlenir, birer
650 Aynm, başkalık gösterir dıştan, türlü
Biçimlere girer, sınırlı kesimler içinde.
Öğelerin değişik yapısından çıkıyor bunlar,
Nesnel özleri oluşturan. Türlü türlüdür öğeler,
Bu türllülük nedeniyle gözenek dediğimiz geçitler,
655 Kesimler tüm organlarda, ağızda, damakta aynılır

- Birbirinden. Yine bundandır öğelerin büyüklü
Küçüklü yapıda olması. Üçgen, dörtgen biçimlidir,
Yuvarlaktır birçoğu da, değişik, çokgen biçimli
Olanlar da var. Sürekli dir öğelerin devinmesi,
660 Düzenlenmesi, bundandır geçtikleri gözeneklerde
Biçimsel ayrımlaşma, dokuların dış örgüsüne göre
Geçiş yollarında değişme. Budur nedeni nesnelerde
Acının, tatlının. Tatlının düz, yuvarlak öğeleri
Girer gözeneklerine damağın, acının da çengelli
665 Öğeleri ağıza dolunca birine acı gelir, ötekine
Tatlı, geçince boğaza. Kolaydır öğrenmek bunları.
Çok artar safrası sıtmalının, ya da başka sayrılığa
Yakalananın, sarsar kişiyi baştan aşağı bu olay,
Değiştirir öğelerin yerini tümünden, anlaşılır
670 Tatlıyla acı arasındaki dönüşme, duylara gelen
Öğelerin, değişen etkisinden ağızda. Birleşmiş
Balın tat duyumunda acıyla tatlı, önce açıkladığım.

Koku Üstüne

- Öğren şimdi kokunun nedenini, araştıracağım
Buruna gelişini; akar, çevreye yayılır koku,
675 Etkiler değişik yaratıkları, kimine uygun gelir,
Kimine karşıt ,türlü kokular, değişiktir öğeleri.
Yayılır havada balın kokusu, süzülür kokmuş
Leşe akbaba, gider yabanların toprakta kalan
Ayak izlerini koklayan çoban köpeği, arkadan.
680 Roma'nın kurtarıcısı Juno'nun beyaz kızı
Böyle sezer yaklaşan kimseleri kokularından.
Özel bir kokuyla yönelir tüm canlılar yeme,
, Kaçınır ağılı otlardan. Böyle korunur bütün
Diri yabanlar soylarını, dirimlerini, sağlığı.

Koku Öğeleri Yavaş Yayılır

- 685 Yayılabilir nesneden nesneye kesintisiz,
Buruna gelen kokular olabildiğince, uzağa gidemez
Yalnız başına gürültü, ses gibi kokular.
Özdeşler üzerinde duracağım burada, gözümüze
Gelen, sürtünen, görme duyusunu uyaran.
- 690 İlkin çözülür özünden, yavaş yavaş iner
Derinlere akar, çıkar nesnelerden, bundan
Anlaşılır daha ağır koktuğu dağılan,
Çözülen nesnelerin, ocakta yananlardan. Görülüyor
Kokunun, sestten daha kalın öğelerden kurulduğu.
- 695 Delip geçemez taş duvarları sesin, çınlamanın
Yayıldığı yerde kolayca. Bundan anlarsın
Kokuların kaynağını, yerini bulmanın güçlüğünü.
Yayılınca boşlukta koku yavaşlar, azalır
Hızı, ulaşamaz bildiriler erken duyulara,
- 700 Bu yüzden yanılır kokuyu izleyen köpekler.

İğretime Üzerine

- Tatla koku konusunda değil etkisi nesnel
Biçimlerin, renklerde de görülür özelliği.
Eşit duyumlar uyandırmaz nesneler, kimi basar
Çılgılığı, tiksindir kimileri, görünce kanat çırpın,
705 Bize günün ışıdığını bildiren, yerinde durmayan
Kızgın sesli horoza bakamaz aslanlar,
Duramaz karşısında, hızla kaçarlar ondan.
Horoza gövdelerinden çıkan kimi öğeler,
Deler arslanların gözlerini, girer içeri
710 Oyarlar gözbebeklerini, büyük acılar verirler

Aslanlara. Karşı durulmaz böyle dik başlı
Hayvanlara. Korkulur bir yanı yoktur
Öğelerin bizim gözlerimiz için, korur geçiş
Yerini gözler, dokunamaz onlara gidip çıkarken
715 Öğeler, yıpratamaz onları dudaklarında
Bile, incitemezler gözleri, gerçekten.

Tinin Çalışması

Öğren şimdi tinimizin devinme nedenini,
Nereden düşünülür, kavrama ulaşılır, anla.
Türlü nedenlerle devinir nesnelerin özdeşleri,
720 Dağılır her yana, kolayca birleşir, derlenirler
Havada, çok incecik olduğundan yapılan, birbiriyle
Örgülenirler, karşılaşınca, ya bir ipliğin
Eğirilmesi, ya da düz bir altın yaprağın
Oluşumu gibi. Çok inceciktir bu tür özdeşler,
725 Kendi dokulan içinde gözlerimize gelen, görme
Duyusunu uyaranlardan. Sızır geçerler içimize
Gövdemizin gözeneklerinden. Uyarırlar güzel
Bir kokuyla tini, daha sonra duyu gücünü,
Böyle görürüz Centaurusları, Scylla'nın ellerini,
730 Kollannı, Cerberusün çılgınca işlerini, sonsuz
Bir uykuya dalanların görüntülerini. Kuşatmış
Onlann kemikleri ölüm gecesi yeryüzünü,
Sarar tüm ortalığı, doldurur uzayı değişik
Türlerden çıkan yığın yığın özdeşler,
735 tikin hızla gelişirler havada sürekli,
Bir bölümü açılır, yayılırlar, bambaşka
Biçimlerde değişik nesnelerden çıkarak düzenlenir
Gözlerimizde, özlerinden oluşan yeni bir görüntü.

- Gerçekten, yaşayan bir varlıktan gelmiyor
740 Centaurus'un görüntüsü, yok evrende böyle yaratık,
Geline bir araya kişiden çıkan özdeşle attan
Yayılan, söylediğim gibi, bir Centauras oluşur,
Kolayca. Çok incedir özdeşlerin yapısı, dokusu.
Böyle düzenlenir benzeşik türden görüntüler.
- 745 Aşın bir kolaylıkla devinirler, içere girerler.
Söylediğim gibi yukarda, çok incecik olmakla,
Yine de rasgele çarpmayla bir özdeşçik kımıldatır
Tinimizi, şaşılasi bir inceliği varan tinin
Kendi soyunca, kımıldanıdır. Artık anlarsın
- 750 Kolayca söylediğim yöntemledir tüm oluşlar,
Tinle gördüğümüz gibi görürüz gözlerimizle
Değişmeden, bundandır ikisinin de birbirinin eksiksiz
Benzeri olması, biçimce. Bunu da söyledim yukarda,
Ben, aslanlara baktığımda, uyarılır aslan özdeşleriyle
- 755 Gözüm, tin de uyarılır eş ölçüde. Aslan özdeşinde
Olduğu gibi başka görüntülerle de uyarılır tin,
Algılar onu göz, ince özdeşleri gördüğünde.
Dalar uykuya kişi, yayılır tüm örgenler,
Yalnızca tin kalır bütün gücüyle uyanık.
- 760 Uyarır tini benzeşik özdeşler, uyanırken olduğu
Gibi düşte de. Kimi çok ağırlık verir, yaşıyormuş
Gibi görünür düşte, öyle sanırız. Oysa daha
Çoktan ölüp gitmiş, yutmuş onu toprak, ölüm.
Doğanın baskısıdır bu etkiyi yapan, uyurken
- 765 Sessizliğe varır gövdenin tüm örgenleri, duyular,
Kımıldamaz el ayak, bu yüzden ayırdına varmaz
Duyular gerçekten yanılğının, aksamış bellek bile,
Uyku nedeniyle tükenmiş gücü. Bundandır ölümden
Uzun süre önce tinin yaşanan, algılanan,

- 770 Düşünülen, görülen bir nesneyi seçemediği.
Şaşılması değil, özdeşlerin devinmesi artık,
Örgenleri uyarması, kımıldatışı. İnanırız uykuda
Benzer işlerin görüleceğine. Yiter önceki özdeş,
Başka durumla çıkar ortaya yenisi, değişmiş
775 Görünür bize birincisi. Kısa sürede olur bunlar,
Ayırdına varmak güçtür, öyle oynak, öyle bol
Görünür nesneler yığını, küçük bölümcüklerde
Olduğu gibi, söylenemez, en kısa sürelerde
Birbiri ardından gelip gelmeyeceği.

İstenç Üzerine

- 780 Çok sorun var bu konuda söylenecek, açıklanacak,
Konuyu tümünden incelemek, sonuca varmak için.
En önemlisi şudur sorunların burada: Nereden
Gelir anlayış yetisinin doğru düşünmesi, neden
bir uyanma başlar sevişmeyi düşleyince?
785 Bizim isteğimize mi bağlı özdeşler, biz
Dileyince mi gelirler bir yere, birleşirler
Duruma en uygun biçimde? Gönül mü çekmiş
Bu denizi, göğü, yeryüzünü, yoksa ulusların
Toplanması, eğlenmesi, savaşıması, birliklere
790 Ayrılması, ya da isteğimiz için mi yaratmış
Doğa? Böyle olsa da tin belli yerde bambaşka
Konular düşünür değişik kimselerde.
Görür müyüz nesneler arasında bütün devingen
Bir oyunda, kolların yukarı kalkarken ayakların
795 Onlara uymasından doğan düzeni, yoksa görüntüler
Çok becerikli oyuncudur, onlar mı geceleyin
Oyun oynayabilenler? Yoksa şu kamt mı daha

- Doğru? Yalnızca düşünmekle anlaşıldığına göre
Birçok zaman bölümleri mi vardır, bizim bir söz
800 Söylediğimiz, algıladığımız süre içinde?
Tüm zaman bölümlerinde, her yerde, her türde
Özdeşler vardır, bize ulaşacak düzende.
Yığınla nesne vardır devindiği oranda görünen.
Görünmez olunca ilk gelen özdeş, çıkar
805 Ortaya başka durumda. Bundan anlaşılır
Birincinin değiştiği. Çok incedir yapısı
Bu özdeşlerin, hangisine yönelir, kavramak
isterse anlık, yalnızca onlar kain, yiter
Ötekiler, tin için kalandan başkası.
810 Kapılır bir umuda tin, tüm nesnelerden
Yayılan özdeşleri kavramak için, böyledir
Öteki konularda da durum. Görmez misin
Ne denli açıldığını gözün ince bir görüntüye
Yönelince, istenç o nesneye çevrilince?
815 Yorgunluğa katlanmadan açık bir görüş olamaz.
Güç değil anlamak kendi kendine kavranan
Nesnelerin, anlık onlara yönelmeyince
Uzaklaşacağını, kavranmak olacağını. Şaşılır
Yanı yok bizce, neye yönelirse anlık onu
820 Kavramanın, ötekilerin geçip gitmesinin.
Katalım buna büyük yanılmaları doğuran
Düşte görülen daha küçük görüntüleri de.

Düşte Görüntü Değişmeleri

- Arada bir görürüz düşte önceki görüntünün
Somakiyle yer değiştirdiğini. Bu nedenle
825 Kollarımızın arasındaki kadın birden dönüşür

Erkeğe, bir yüz değişir, yaşlanır. Şaşmayalım:
Böyledir unutkanlıklar uykuda.

Örgenler İsteklerden Öncedir

- Sakınmak gerek yanılığa düşmekten bu konuda,
Büyük yanılmalardan; düşünme sakın göklerin
830 Parlak ışınları görmemiz için varolduğunu,
Ayaklar üzerine oturan baldırların, kalça
Gibi yukardan inen, uzayan bacakların adım
Atalım, gövdeyi tutsun diye, güçlü kaslarla
Bağlanan kolların, iki elin yardımcı olarak
835 Oluştuğunu, yaşarken gerekenleri sağlasın diye
Düzenlendiğini düşünme sakın. Ne varsa karşıt
Düşünülen yanlıştır, yanıltıcı bir kuraldır.
Yaratılmamış yarar görmek, kullanmak, gövdeye
Çıkar sağlamak için bir nesne; yaratık yarar
840 İçin değil, yarar yaratık içindir, önce yaratık
Vardır, ardından gelir yarar. Öncedir kulak
Duymaktan sesleri, tüm örgenlerimiz vardı
Bence, onlarla sağlanan bütün yararlardan önce.
Yararlık örgen oluşturmaz. El gövdeyi öldürücü,
845 Dağıtıcı, başı bacağı kana bulayıcı bir yumruğa
Karşı koymak içindir, böyledir kural, şimşek
Gibi çakan kargılar uçmadan, korunmak için
Yaralanmaktan, işini bil demiş, doğa, yolunu
Göstermiş kargıya karşı kalkanla savunmanın.
850 Gidermek için gövdenin yorgunluğunu yumuşak, kırık
Yataklardan çok önce bulmuş kişi dinlenmenin
Yolunu, giderilirmiş yine susuzluk bardaktan önce.
Ne varsa yarar için, başka değil, günlük yaşam

Gereçlerinin öğrettiklerinden. Ayrıdır bunlardan
855 Önce var olan, sonradan doğmasına karşın yararın
Bilgisini, önceden alan duyular, örgenler. Uzak
Bir düşüncedir senin için örgenlerin yararımız
Uğruna yaratıldığını savunmak, daha önceden.

Açlık, Susuzluk Duygusu

Şaşılası değil tüm yaratıkların, gövdesel besini
860 Kendince, yapısı gereğince, içgüdüyle araması.
Söylemişim önceden de, tüm nesnelerden sayısız
Öğenin çıktığını türlü nedenlerle, birçoğu canlılardan
Ayrılır, durmaksızın devinir, ağızdan kokular çıkar,
Yorulup soluyunca; terleme yoluyla atılır birçok
865 Öge, içten. Boşalır gövde, kazınır, böyle çıkar
Ortaya açlık duygusu, bitirir canlıyı; yenilir
Yemek gövdeyi korumak için, güçlenir, dirilik
Kazanır kişi, yemeğin gövde sindirimiyle,
Esnek bir tatlılık çöker üstümüze, başlar
870 Oynaklarda, damarlarda gevşeme. Dağılır akıcı
Özler de sıvılardan yararlanma gereken yerlere,
Yığılır kursakta sıcaklık öğeleri, bir yanma
Başlar, içilen suyla söndürülür ateş gibi.
Yakamaz kavuran bir sıcaklık eli, ayağı sürekli,
875 Bilirsin böyle giderilir gövdesel susuzluk,
Kurutan, güçsüz bırakan açlık duygusu da.

Yürüyüş

Anlatayım neden, isteyince adım atar, elimizi
Kolumuzu oynatırız, bu yetinin nedenini.

- Böyle ağır bir yük altında bulunmasına karşın
880 Gövdemiz nasıl devinebiliriz, öğren bu öğretiyi.
Anlatayım: Önce görünür bize yürümeyi sağlayan
Özdeşler, iterler tını, yukarda görüldüğünce.
Sonra uyanır gitme isteği, yoksa başlayamaz
Kimse, tın önceden onun isteğini sezmeden,
885 Özdeşini görmeden, canda. Böyledir uyanması
Tinde yürüme isteğinin. Gelir tüm gövdeye
Yayılan can gücüne istek, dağılır oynaklara,
Ele, ayağa; kolaydır bu canla tının bağlaşımı
Nedeniyle. Dürter gövdeyi sürekli can, kaynar,
890 Devinir, yayılır ağırlık, bütün içinde, ileri
Gitmeye, sonra kasılır gövdenin dokuları,
Açılır, kendiliğinden girer soluk boşluklara,
Gerekli çeviklikle akar içeri bol bol,
Gözeneklerden, bölünür en ince öğelerine
895 Gövdemizin. Böyle iki yandan gelen yardımla,
Devinir gövde yelkenle, küreklerle yürüyen
Bir gemi gibi. Şaşılacak yönü yok bunun,
Böyle küçük öğelerin kocaman gövdeyi
Döndürmesinde, kişisel ağırlığın
900 Sürekli yönetiminde. Sürer yel de özünün
Böyle küçük öğelerden kurulmasına karşın
Büyük bir gemiyi esintileriyle ileri.
Çok hızlı yol almada bile yetişir bir el
Oynatışı, bir dümen gemiyi her yana
905 Döndürmeye, yönetmeye. Buna benzer yöntemle-
Kaldırır az emekle kaldıraçlar ağır yükleri
Yellerin, tekerleklerin yardımıyla

Uyku Üzerine

Hangi yolla girer uyku, yayılır tüm gövdemize,

- Bir sessizlik gelir gizliden içimize, kurtarır
910 Canımızı birçok sıkıntıdan, bunu anlatmak
isterim sana kısaca, tatlı sözlerle
Kısadır kuğunun türküsü, daha tatlı gelir yine,
Turnanın havalan dolduran, güney yellerinin
Sürüklediği bulutlardan dökülen, ılgılığın.
915 Bir ses duyarım uzaktan, inceden, ürperen bir
Duygu, anlatmak elinden gelmez senin söylediğimi,
Yürürsün gerisin geri, ayak direyen, direten
Bir duyguya kapılırsın, göremezsın gerçeği.
Bağlarsın gözlerini kendi elinle, düşersin
920 Kazdığın kuyuya. Bastırır önceden, yayılır
Tüm gövdeye, ele ayağa uyku, can gider
Bölüm bölüm dışa doğru, ya da içe, derinlere
Çekilince topluca. Kesilir gövdesel güç.
Candır bizim duyu gücümüz, onunla gerçekleşir
925 Tüm işler kuşkusuz. Yalnızca uyku bağlarsa
Duyu gücünü, şaşar içimizde can, çıkar
Başarıyı görmek için bir bölümü, tümü
Değil, yoksa cansız kalırdı gövde, kuşatılmış
Bir ölüm soğukluğuyla. Kalmazsa candan bir
930 Bölüm, saklanmazsa gövdede, küllerin altında
için için yanan bir ateş gibi, nereden
Gelirdi duyarlık, birden, kalkınca ele ayağa
Yeniden, bir yalım gibi közlerden yükselen?
Nereden gelir duyulara bölümcül yenilenme,
935 Nedendir canın karışıklığı, gövdenin uykusu
Açıklamak isterim, bırak dağılmasın sözüm,
ilkin sarar gövdeyi bir hava akımı çevreden,
Dıştan gelen çarpmalar duyanz, titretir,
Acıtır ardarda havanın vuruşları. Bundandır

- 940 Tüm yaratıkların gövdelerinde bulunması
Koruyucu bir derinin, domuz ya da sığır
Derisiyle örtünmesi, sarınması kişinin.
Aşınır gövdenin içi soluk almada, biraz,
Çeker soluğu göğsüne kişi, atar dışarı,
945 Uğrar saldırıya gövde iki yönden,
O evrede uzaktan gelen çarpmalar girer içine
Gözeneklerden, ulaşır öğelere, gövdesel yapıya.
Yavaştan bir yıkım başlar gövdesel bütünde,
Oynamıştır gövdenin öğeleri yerlerinden.
950 Canın içinde olduğu gibi; bir yandan dışa
Yöneliktir bu çarpma, gizlenir, yansır içeri
Öte yandan, gitmiştir artık öteki bölüm,
Dağılmış. Bir bağlılık var aralarında
İçten, geriye doğru değişik tepmelerde. Doğa
955 Kapamış ona bağdaşma yolunu uykuya dalınca.
Değişir yönü duyunun, içeri girmez artık.
Koruyacak güç kalmamış oynaklarımızı, gevşer
Gövde, gömülür uykuya, düşer bir yığın gibi
Kollar, bacaklar, bükülür dizler, çözülür
960 Bağlar, konar şölene uyku, havamn etkisiyle.
Bölünür besin tüm damarlara, gösterir etkisini,
Gerçekten pek güçlüdür uyku, yaygın durumunda,
Bitkinlik, kendinden geçiş, tüketir bizi, dağılma
Başlar öğelerde. Bırakır canın bir bölümü
965 içe girmeyi, çıkar gövdeden dışarı, önemli
Bir yanı, dağılır yavaştan, içerde kalanı.

Düşlerin Ortaya Çıkışı

Hangi işe verirse kendini, içten, atılır,

- Eskiden beri uğraşırsa kişi, hangi konuya
Saplanırsa düşünme yetisi, görülür uykuda da
970 Onunla uğraştığı. Savunmanlar düşünür yasaları,
Önceden görülen duruşmaları, komutanlar atılır
Düşte savaş birliklerine, gemiciler denizde yaşar,
Tutuşur sonsuz bir savaşa yellerle, beni de
ilgilendirir bu konu: Varlığın yapısını araştırmak,
975 Bulduğumu yurdumun dilinde düzenlemek. Böyle
Görülür düşte başka çalışmalar, sanatlar, çocukluk
Bağlar kişinin anlayış yetisini, karıştırır.
Günlerce oyuna dalanlar, durmaksızın yukarda
Söylendiği gibi, oyunlarla uğraşırlar düşlerinde.
980 Bakış, uzun süre aynılırsa, duyuların yöresinden,
Açar kesinlikle tinin öteki yollarını, baskın
Yapar oradan, süreklince, nesnelerin öğeleri
içeri. Böyle dalgalanır, yayılır her gün,
Eşdeş özdeşler gözlerin önünde, böyledir
985 Uyanıkken de oyuncuların gördükleri hep,
Yavaş, hızlı kımıldatırlar ellerini, ayaklarını,
Böyle çınlar kulakta, duru bir ses çıkaran
Kavaldan dökülen ezgiler, tellerin konuşması,
Değişen, ışıyan donatımı görürler oyuncular
990 Düşlerinde. Çoktur böyle kişinin çabasını,
istencini, alışkanlık gereği, uğraştırdığı.
Yalnızca kişiler için değil, tüm yaratıklar için
Böyledir durum. Geceleyin dinlenen çevik at,
Terler uykuda, solur derinden hep, gerilir
995 Kasları, bir başarıdan sonra ya da
Tüm engeller açılıp kalkmak ister gibi.
Birden çabalar av köpeği tatlı uykuda, durmaz,
Çevik, güçlü bacaklarıyla başlar havlamaya,

- Koklar burnuyla yoklar havayı, koşar yabanlar
1000 Ardınca, sık sık, yeri koklaya koklaya.
Uyanmışsa, gider görüntünün arkasından
Görür gibi olur sıçrayıp kaçarken geyiği,
Varıncaya değin yanma silinir görüntü, yanılma
Biter, uyanır, düşte görürken sürüyü, başlar
1005 Dalaşmaya sevimli yavruları, yabancı görmüşçesine.
Ne denli azgın bir yaratılıştan geçmişse kuluçkalık
Dönemi hayvanların, öyledir uykuda davranışları da.
Bir de görünürse düşte atmamacanın geldiği, dolar
Cıvıltılarla birden tanrıların kırıları, gece
1010 Cıvıldaşır kuşlar, kaçışır sürü sürü, çekişme,
Kaçışma. Büyük işlerden soma doğar büyüklük
Gönlünde yiğitlerin, görülür uykuda benzerleri,
Eylemler, ülkeler almış görür kendini krallar,
Yönetirler düşlerinde savaşları, haykırır
1015 Tutsaklar, durduğu yerde, sıkboğaz edilmiş gibi.
Savaşır birçokları yaşamak için giderken
Ölüme, dış dış koparıyor sınırlar etlerini
Azgın aslanlar, kaplanlar, doldururlar odayı
Kaim böğürmelerle. Pek önemli işler üstüne
1020 Mırıldanır pek çokları düşte, kırar geçirir
Kimileri, önceden, kızdıklarını, Düşmüş ölümün
Eline sanır kendini çokları korkar,
Ürperir, sarsılır, atılır sanır kendini tüm
Ağırlığıyla dağın doruğundan, titrer sıtmalı
1025 Gibi, karışır başı, şaşar, çöker yorgunluktan,
Susuzluk bastırır, gider gibi serin kaynağa,
Ya da durur bir ırmak kıyısında, içip kanar,
Tüketircesine, yudumla akar boğazından su.
Uyanınca çocuklar uykudan, ara sıra samır

- 1030 Kendini ya bir gölde, ya bir çömlekte,
Kaldırırlar ıslanmasın diye eteklerini,
Akar gövdede toplanan sular, Labilonya
Dokumalarının gider alımı, parlaklığı.

Uykuda Boşalma

- 1035 Olgun yaşın yumurtalarda yarattığı tohum
Başlarsa ergenlik çağında çıtırdamaya, dıştan
Özdeşler gelir türlü gövdelerden, yaklaşır
Ergin delikanlıya, çıkar ortaya çiçeklenen
Bir renk, bir güzel yüz. İşte bunlar, tohumla
Dolmuş, şişmiş damarları uyanır, başlar
1040 Sevişmede görülen boşalma, bir akıntı kirletir
Üstünü, gelişmişse, beslenmişse gövdemiz uyanır
Olgunluk evresinde yumurtalarda tohum. Nesneler
Değişik uyanlar, kımıldamalar yapar.

Sevişme Üstüne

- 1045 Kımıldatır kişinin tohumunu, bir kişinin özdeşi,
Çıkar tohumlar kaynaklarından, akar gövdenin
Öğeleriyle tohum, sızar damarlardan yumurtalıklara,
Üreten erkek örgenini kımıldatacağı yere.
Şişer yumurtalıklar, uyarır tohum, uyanır istek,
Bastıran eğilimin yerine fişkırıltır tohum,
1050 Ulaşır ereğe gövde, açınca yüreğin yarasını,
Alışkanlık sonucu düşeriz üstüne yaralı yerin.
Kan akar vurulduğumuz yerden, bir bölümden,
Yakındaysa düşman gelir ona da kızıl kanlı su,
Kime atılmışsa Venüs'ün okları, kime gelmişse,

- 1055 Bir çocuk gönderilir kadının döl yatağından.
Kadındır tüm gövdeden sevgiyi **saçan, kurulur**
Onda bağlantı, korunur onda. Atmaya **bakar** gövde
Çıkardığı tohumu başkasına, **bu** sessiz, içten
Yanan istekten çıkarır tadını sevişmenin.

Sevişme İsteğinin Bilinmesi

- 1060 Venüs denir buna bizde, bundandır "sevgi"
Adını alması, budur sevginin tatlı damlalarını
İlk damlatan gönlümüze, ardından gelir soğuk
Acılar, senden ırak kalmışsa sevgilin, yakındır
Yine görüntüleri sana sevginin, fısıldar sevimli
- 1065 Adını kulağıma, durmadan. Kovmak gerek özdeşlerini,
Başka konuya çevirmek için düşünsel yetiyi.
Almak gerek sevgiyi besleyen özü, özsuyu,
Başka bir gövdede kullanmak için. Tüketmekten
Sakınıp saklamak gerek, başka bir sevişmeye,
- 1070 Ezici acılara, üzüntülere girişmek için. Doğar
Böyle bir yara, kök salar yıldan yıla, daha ağır,
Çekilmez olur sıkıntıların, kabuk bağlatmazsan
İlk yaraya, ya bir kaldırım yosmasında gidermez,
Ya da çevirmezsen düşünsel yetini başka konuya
- 1075 Artar günden güne acıların.

Sevişmede Aşırılık

Kurtuluş yok acıdan kaçan da olsa, düşünmekten
Venüs sevgisinin ağına, ucuz kurtulacak sevgiler
Arar kaçanlar. Çıkarır dupduru bir sevginin
Tadını sağlam kişi, sayrıdan daha iyi.

- 1080 Yanar kucaklaşmada, sarsılır, geçer kendinden,
Sevişenler, çılgınlık içinde, sevgiden,
Bu işin tadma doymak ne ellerden beklenir
Ne de gözlerden, tutarlar birbirini, sararlar
Sımsıkı, bastırırlar, şaşırır gövde, kıvrınır,
- 1085 Bir de başlar birbirini dudaklardan ısırma-
lar, Öpücükler kondurmalar, dupduru bir sevişme değil
Bu, bir gizli iğnedir delen, sevişenlere acı
Veren, bu yola düşen sezer içinin yanmasını.
Yetişir Venüs, yumuşatır acılarını, koşar
- 1090 Yardımına sevişmenin tadım çıkaranların,
Önler korkulur bir duruma girmeden ısırma-
ları, Gizlice sokulan sevişmeyi, yalnızca gövdeyedir
Umut, yakan gövdeye, odur söndürebilen yakıcı
Yalımları, oradadır acıların kaynağı, onda
- 1095 Tutuşmuş için için yalım, yoksa doğaya aykırı
Bir tutum olurdu bu, işte budur daha önceden
Bulunan, durmadan yüreği yakan, çılgın isteklerle
Tutuşturan. Yer yiyeceği, içer içeceği gövde
Sindirilir bunlar içerde öğelerce, doldurur
- 1100 Belli yerleri, böyle doyunur yeme, içme
İsteği, renklenen, çiçeklenen güzel yüzlerden
Çıkan tadın gerçeği. Önemsizdir gövde için
İncecik görüntüler, boş avunmalar getirir
Yanar susuzluktan, verilmez ona kuruyan ağzını,
- 1105 Dilini serinletecek bir yudum su, suyun
Görüntüleri dalgalanır içeceğin yerinde, ırganır.
Ölür susuzluktan ırmağın ortasında, bir yudum
İçeyim derken. Böyle oynatır Venüs sevenleri,
Sevginin kuru görüntüleriyle, durur gözünün
- 1110 Önünde, pek yakınında, doyamaz tadına, bir çimdik

- Bile koparamaz dokunduğu koldan, bacadan,
Oyalar, yanıltır gövdeyi, bir oynaşmayla.
Birleşirse birbiriyle örgeñler, çiçeklenir,
Açılır ergenlik çağı çıkarınca sevişmenin
- 1115 Tadını gövde, düzenlemişse kadınlık tarlasını
Elverişli kûmışsa ekmeye Venüs, bastırır
Azgın bir istekle göğüsler göğüsleri, karıştır
Birbirine ağız sulan, dişler geçer dudaklara
Soluya soluya; yoksa iş çıkaramaz gövdeden
- 1120 Görüntüler, gömülemez iyice biri ötekinin içine.
Gerçek bir yanşma başlamış aralarında,
Sımsıkı birleşmişler Venüs'ün eli altında,
Ayrılmaz birbirine geçen örgeñler sonunu
Getirmeden tadın, büsbütün yorgun düşmeden.
- 1125 Boşaltmış damar damar sevişmenin biriken
Tadını, başlar bir azalma, sönme, diner
Yanmalar, durgunluk gelir erkeğe, kadına,
Soma başlar yine kudurmalar, girerler
Uyanan isteği giderme yoluna: Çekilir
- 1130 Başa gelen, kurtuluş yok, kimseden yardım
Görmeden onarırlar bu gizli yarayı böylece.

Sevişmenin Bitimi

- Başlar elden ayaktan kesilmeler, yıpranmalar,
Tükenmeler, yorgunluklar, tüm nesnelerden bıkmama,
İşten kaçınma, batar gibi süzülür gözler,
- 1135 Çözülür el ayak. Yerde bir Babilonya kilimi,
Ayakta Sicyonia ayakkabıları, parlak, ışıyan
Kocaman bir zümrüt, döner alnına yeşil
Işıklar altında erguvan rengi, sağlam giysi,

- Sere serpe yayılmış bir kumaş, emmiş
1140 Doyasıya Yunus'un terlerini. Gitmiş babaların
Kazandığı başa takılan bir inciye, ya da
Sakız'dan, Alinda'dan gelme bir giysiye,
Bir mantoya. Göz kamaştıran örtüler, oyunlar,
Eğlenceler, törenler, şöenler, düzenlenir,
1145 Kadehler döndürölür, ezmeler yenir, çiçeklenen
Giyim kuşamlar, çelenkler, donanmalar. Bakarsın
Alt üst olur birden hepsi, sevişenlerin
Can damarından, yüreğinden çıkar acı damlalar
, Birden, bir korkudur başlar çiçekler arasından
1150 Titretir onu, görünce günlerin boşa gittiğini,
Üzölür, anlar toza toprağa karıştığını, bastırır
İçten acılar, ya bulanık bir söz çıkar, işler
Derinlerine seven gönlünün, yakan bir ateş gibi,
Ya da düşünür derin derin, dolar gözleri,
1155 Bakar başkalarına, uzun uzun sorar yüzlerinde
Bir gülüşün, bir mutluluğun izlerini.

Sevgiden Kaçılmaz

- Acılar vardır en mutlu, yürekten bağlı
Sevgilerde süresiz. Bunlar mutsuzlukta sayısız,
Göz yummak, katlanmak gerek. Yukarda gösterdiğim
1160 Yoldur en doğrusu: Çağ çağ bunlardan korunmak,
Tuzaktan kurtulmak için. Bir kez düşölmüşse
Ağa, güç değil Venüs'ün vurduğu sıkı düğömleri
Çözmek, sevgi tuzağından kurtulmak. Düşöbilirsin
Böyle bir tuzağa sen de, sımsıkı bağlanırsın,
1165 Yolda durmazsan, dikilmezsen kazık gibi,
Kurtulursun düşmandan, tinsel yanılmalara

- Aldırmazsan, sevgilinin gövdesel eksikliğine.
Böyle yapar çokları, bağlayınca sevgi gözlerini,
Ödünç almaya kalkarlar, gerçek olmayan sevgi
- 1170 Uyarılarını, birçok yetişkin, çirkin kız
Görürüz, baskındır etkileri, gönül çeken
Uyarmalarla, gülümser, birbirlerine öğüt verirler;
Venüs'ü kızdırmaları sevişmede, utandıran,
Sıkan kötülükler gelmesin başlarına diye.
- 1175 Görmez en düşkünler bile, ağır mutsuzluğunu
Sevginin; karalar, bal rengi saçlılar, toprak
Anlığından sıradan güzeller, donuk mavi
Gözlüler, Pallas denenler, meraller, kemikli,
Kurumsu, kısa boylu, ince yapılı Charitinlerden
- 1180 Biri, buna karşılık dev yapılı kadınlar
Alımlıdır, göz doyurur, konuşur, kekeler, utanır,
Çıkarır tatlı sesini. Kıskanç olur, barbar olur,
Sever öç almayı, durmaz çenesi, ateşlidir bunlar.
İnce yapılıdır bu yaratık, sararır, solar, uzun
- 1185 Boylu, ölmüş eskiden, öksürükten. Beslemiş Ceres
İri göğüslerinden Iacco'yu, topuz burunlu, Selene
Başlı, öpüşlere susatan kalın dudaklı Satyra.
Anlatmak istesem sonu gelmez, başkalarını da.
Çıkarsa ortaya gözler kamaştıran, alımlı yüzlü
- 1190 Bir ece, dökülür tanrısal bir sevginin çeken,
Yürek oynatan güzelliği her yerinden, adı
Anılır mı yanında ötekilerin? Onsuz yaşamışız
Önceleri, biliriz yarattığı kıskançlıklar,
Bozgunluktan. Tütsüler elini, kolunu, boynunu,
- 1195 Karşıt kokular sürünür, utanır kaçır beslemeleri,
Gülerler, eğlenirler onunla Kalır kapalı kapılarda
Sevenler, ağlar, sızlanır, süslenir çiçekli giysilerle,

- Kantaron yağı serper direklere; kucaklar kapıları,
Dolar kollarını, öper. Bırakır seven erkeği kadın,
1200 Bir soluk vurur yüzüne, yel gibi içeri girince.
Sevilir duruma gelmek için, yeniden, yol arar,
Yanık türküler söyler, karışır sulara, uzun
Süren içe kapanmalardan, deliliğine sayar bunu.
Anlar ona bağlanmanın ölümlü işi olduğunu.
1205 Bunları bilir güzellerimiz. Uzatmak isterler
Sevişmelerin süresini, gizlemeye kalkarlar perdenin
arkasında olanları, görenlerden. Senin elindedir
Düşünsel gücün gözleriyle oyunun ötesini görmek,
Olanları açıklamak, bağışlanır eksikleri kişinin,
1210 Densizliği, yığıtçe duyguysa, değilse tatsızdır.

Sevgi Duygusu Topludur

- ikiyüzlü değil her zaman, sevgiye susayan,
Erkeğin kollarına atılan kadın, bütünleşen,
Öpücüklerle ağzının suyunu akıtan, emici dudaklarla
Kendini bırakan kadın. Yürekten yapar bunları,
1215 Çırpınır, can atar, değişik tadına bakar, ister.
Bu yolla döllenmez tavuklar, sığırlar, kısıraklar,
Koyunlar, yabanlar, erkekten döl alamazlar, onlarda
Kudurmuşsa döllenme isteği, yaratılışları gereği
Soydan gelir sevişme ataklığı, uyarır,
1220 Birleştirir iki kişiyi karşılıklı sevişmeler,
Görmez misin, katlanırlar ortak acılara sevişmede?
Çırpınır çözülmek için köpekler, ortalıkta
Görülür sık sık, uğraşırlar ayrılmak için,
Ayrılamazlar yine de, düğümlemiş onları içten
1225 Venüs'ün sağlam bağlan. Kurtulamazlar tadına

Doymadan sevişmenin bağlarından, söylediğim gibi,
Ortaklaşadır birleşmenin tadı ikisinde de.

Soyaçekim Sorunları

- Tohumlar karışır, üstün gelirse kadın, tadın
Verdiği güçle sevişmede, koynunda erkeğine,
1230 Anaya benzer çocuklar, onun tohumundan bu,
Baskın çıkarsa baba benzer ona çocuklar.
Birleşir ana-ata özellikleri iki yapının
Kuruluşunda, birbirine karışır çocuklarda.
Büyük çocuklar ana-babadan çiçeklenerek,
1235 Sonradan. Uyarır öteden sevişmenin suyu
Ulaşır ergenlere Venüs'ün tohumlan, çatışır
Yalımlar karşılıklı, ne yenen, ne yenilen.
Benzer çocuklar ataya, nineye, yansıtırlar.
Pek çok öge gizli ana-baba gövdesinde,
1240 Kaynaşan, bunlar soyaçekimle atadan ataya
Geçer, bundan benzer çocuk atalarına. Bundan
Çıkarır Venüs türlü yaratık biçimlerini.
Düzenler atalara çeken tüy örtüsünü, sesleri,
Kuşaklan, yüz, el, ayak, gövde soyaçeker, gerekli.
1245 Babanın dölünden gelen dişi, doğar anadan
Öyle, dişice özden; birleşir iki tohum,
Bir doğumda. Birine benzer, ötekine benzemezse
Çocuk, ya ananın, ya atanın soyuna çekmiş demek.

Kısırlık

- Engeldir tanrısal güç, kimi doğumlara, güzel,
1250 Tatlı bir yavrunun ağzından "baba"nın çıkmasına,

- Soyun sürmesine; böyle sanır çoğu, gider sunağa
Üzülür, kanlı, buğulu adaklar sunar Venüs'e döllesin
Diye erkekler bol tohumlarla kadınları, olmazsa
Yerler tanrı bilicilerini, dilekleri. Verimsizlik
1255 Var burada, ya kalın, iridir dölleyen tohum, ya da
incedir, kaygandır uygun olandan. Duramaz ananın
Dölyatağında, incecik tohum, kaygansa akar.
işe yaramaz kalın tohum, sıkıdır. Fırlamaz ileri
Yetmez itiş gücü, girmez içeri, karışmaz kadının
1260 Dölüyle. Başka erkekten yüklenir kadın, doğurur,
Çoğaltır boyunu. Böyledir erkekler de, başka
Kadını doğurtur, sürdürür soyunu, kurtarır ileri
Yaşını. Tohum tohumla karışır, uygun gelirse
Gerçekleşir doğum, iri, kaygan erkek tohumu
1265 Birleşebilir iri, kaygan kadın tohumuyla,
Buradadır dirimin besini, irileştirir tohumu
Kimi besinler, kayganlık, incelik verir içerde.

Sevişmenin Türleri

- Gerçekten çok önemli, erkeğin kadınla birleşme
Yöntemi, yanılır birçok erkek, dört ayaklılar
1270 Gibidir en iyi birleşme kadınla, kolay ulaşır
Tohum dölyatağına, yüzükoyun, göğüs değmez yere,
Yukarı kaldırırsa kadın kalçalarını, işine gelmez
Kadının açgözlü, aşın davranış, gebeliği önler,
Ancak, direnmeye yol açar. Sallarsa kalçalarını
1275 Engeller erkeğin tat almasını sevişmeden,
Çıkanr evlekten saban demirini, oynak gövde
Kıvrımalan, dalgalı çalkalamalar; sapar erkek
Tohumu yönünden, orospular böyledir, çıkar gereği,

- Gebe kalmamak için. böyle duyurmak ister Venüs
1280 Erkeklerle kolay sevişme tadını, bıktırıcıdır bunlar
Bizi karılarımızdan, tanrılardan, Venüs oklarından,
Çıkarsız, az güzel de olsa sevilen bir kadın.
Kendi yapar etkisini, güzellik, beğenilir onlarda,
Eylemlerinde, esen yaşanır onlarla, sevecen, duru,
1285 Alışkanlıkla düzenlenir sevişmeler, Sık çarpmalar,
Az tatlı, az titretici olursa sürer gider etkisi,
Dayanılmaz, karşı çıkılmaz ona. Görmez misin
Nasıl akan damlalar oyar kayaları, günlerin
Geçmesiyle, taş üstüne düşerek. Böyledir sevişme de.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Epikuros'a Övgü

- Kimin elinden gelir böyle gür bir sesle
Bu türküyü söylemek, varlığın yücesinden,
Buluşlarımızdan değerler getiren bir şiiri
Söylemek? Nerde o saygıdeğer sözlerle kutlanması
- 5 Gereken? Anlığın derinlerinden, yollar açan,
Yığınla altın getiren, araştırmaların ürünlerini
Bize bırakan, yok ölümlüler soyunda, bence
Onun yaptığını yapacak, bilelim diye gerçeği
Kurmuş bir yüce düzen, tanrıdır o, tanrıdır, ışıık
- 10 Saçan Memmius, tektir, bilgeliği bildiren, evren
Görüşü deyip alıştığımız. Odur karmaşasından
Kurtaran dirimin, bizi durgun sulara götüren,
Dalgalardan kurtaran, karanlıktan aydınlığa
Çıkaran, korkuyu dağıtan. Vur ölçüye, düşün
- 15 Tanrıların neler bulduğunu, önceden, Ceres
Bulmuş buğdayı beslensin kişiler diye, söylence
Budur, armağan etmiş Bacchus yürek oynatan
Sevinci, asmanın özünden doğan. Yaşanabilir
Bunlardan uzak, yaşayanlar var öyle, şimdi de,
- 20 Arıtılmamış yürek, nerde mutlu yaşamak.

- Doğrudur o'nu bir tanrı diye görmemiz,
Onun öğretişidir yayan çok uzaklara,
Kalabalık toplumlara, bir sevinç içinde
Yaşamanın tatlı avuntusunu. Ayrılırsın gerçekten,
25 Uzaklaşırsın, düşünürsün yükselmek için neler
Yaptığını Herkül'ün, ne yaparmış bize Nemeaeus'un
Uçurum ağızlı aslanı, azgın Arcadius domuzu?
Girit'in boğası, Lerna'nın ejderi, Hydra ağılı
Yılanlarla demir giysilere bürünen? Nedir
30 Üç gövdeli Geryonün verdiği sıkıntı, Diomedes'in
Burunlarından yalımlar çıkaran, soluyan azgın
Atlarının, Trakyalıların Bistonia gölünde, Imaros
Tepelerinde yaptığı? Önce Stymphala'nın yüce
Kuşları, Hesperidlerin bahçelerinde altın
35 Işıltılı elmaları koruyan, dev halkalarla
Ağaçların kütüklerini saran keskin bakışlı,
Pullu ejderler neden korkutur bizi, engin
Okyanus kıyılarında, ne birimizin sokulabildiği,
Ne de bir yabancının gidebildiği yerlerde?
40 Ne yapabilirdi bize, öldürülen devletlerden biri
Yaşasa? Yeter yeryüzüne korku salması devlerin,
Hepsi boş, yüksek dağlarda, kırlarda, ormanların
Sık, gür yerlerinde, yaşadığımız bölgelerde, üzmesi.
Annmamış içimiz korkudur nesnelerden, istenmeyen,
45 Karşı koyulması gerekenlerden. Neden kemirir
Kişinin yüreğini bu yutucu, korkutan sıkıntılar,
İlgilenmeler, etkili? Nedir kendini beğenmişlik,
Uyarma, bu dönüş, saygısızca davranışlar? Hangi
Yıkıntıdır doğan bu bitmez saçmalıklardan?
50 Kim kurtardı bizi bu baskılardan, acılardan,
Kötülüklerden, savaşlardan? Yok mu tanrılardan

- Bununla ilgilenen biri? Anlatmış bunları, kendi
Ürünlerinde güzel, ölümsüz tanrılardan gelen
Tanrısal yetili kişi, açıklamış varlığın yapısını,
55 Sözleriyle, koymuş ortaya. Aydınlık izindeyim,
Kurduğu düzenin yolundan, ardından gidiyorum,
Ondandır, öğrettiklerim, bu düzene borçludur
Varlığını, doğuşunu, yaşayan, sergilenen, çağın
Kopmayan, sağlam yasaları, kuruluşunu da.

Tinin Geçiciliği

- 60 ilkin ölümlü bir özden kurulmuş, öyle bulunmuş
Tinin yapısı, yaratılmıştır o da, dağılmadan
Kalamaz uzun süre tin, koruyamaz kendini.
Yanıltır düşte özdeşler bizi, ölenlerin yaşar
Görünmeleri. Öğretinin sonucu gereği kanıtlamam
65 Uygun dur evrenin ölümlü nesneden kurulduğunu,
Benzer yapıda olduğunu. Bu özdeksel birleşme
Yeri, göğü, denizleri, yıldızları, ay yuvarlağını
Topraktan çıkan canlı kemiklerini, ortada yokken
Bir nesne, kanıtlamam gerek bunların kaynağını.
70 Kişi soyu nesneleri adlandırmakla nasıl değişik
Diller yaratmış, nereden tamı korkusu girmiş
içimize, yeryüzünün dört yanına yayılan kırları,
Sunakları, gölleri, tapınakları, tanrısal görüntüleri
Koruyan kutsal korkuyu açıklamam gerekir.

Yıldızların Devinmesi

- 75 Anlatayım güneşin yörüngesini, ayın dönüşünü,
Doğanın, onları dönerken yöneten gücünü.

- Düşünürüz bağımsızdır yıldızlar, dönerler
Yerle gök arasında süresiz, yalnızca yemişlere,
Diri varlıklara uzatır yardım elini tanrılar
80 Düzen verirler yönetime diye. Şaşar gerçekten
Tasasız, kaygısız yaşadığını öğrenen tanrıların,
Kendi başına yürürken birçok iş, başımızın
Üstünde, boşlukta geçen olayları görürken.
Birtakım kimseler kapılır eski inançlara,
85 Benimser acımasız beylerin tusaklığını, inanır
Onların gücüne, yazık. Bilmez düşkün kişi
Neyin olup neyin olamayacağını. Onu etkileyen
Gücün her yandan çevrildiğini, sınır taşını.

Evrenin göçüşü

- Kalan konular üzerinde durmak istiyorum
90 Uzun uzadıya, ilkin bakıver denize, toprağa,
Göge, üç kattır onların yapısı ey Memmius,
Üç kattır onların özdeği, üç kattır değişik
Biçimi, üç kattır onların iç yapısı, bir yığın
İçindeymiş başlangıçta tüm varlık, dağılmış
95 Binlerce yılın koruduğu evrenin yapısını
Kuran yığın. Gizlemek değil yeri, göğü
Korkutan, yok etmenin düşüncemizde ne denli karışık
Sorunlar yarattığını, bunları sözle kanıtlamanın
Bana ağır geldiğini kaygım, gerekirse söylemek
100 Önceden olduğu gibidir bunlar, ne gözle görülür,
Ne elle tutulur. Son çıkar yol bunların kişinin
Yüreğine, düşünsel yetinin tapınağına girdiğini
Söylemektir, birkç söz etmişim onlardan yine.
Kim bilir ya benim söylediğim, ya senin göreceğin

- 105 Gibi, yerin sarsılmasıyla birdenbire yok olur
Tüm varlık. Yönetici kadın, Fortuna vurur bizi
Boyunduruğuna. Yalnızca usumuz öğretebilir bize
Bir olay olarak bunları, çatırdayan bir çöküşle
Evrenin de yıkılıp gideceğini, burada.

Canlılar - Cansızlar

- 110 Başlamadan bu konuya; bu güvenli, kutlu
Sözlere temel koyan Pythia'mn, sunakta
Apollo'nun "uçayaklı"sı, Daphnesi üzerine söylediği
Bilicilikleri sayıp dökmeye; isterim bilgi vermek
Sana, bilginin sözleriyle avutmak, umut için.
- 115 Dinci düşüncelerden, kuruntulardan korkarak, sanmayasın
Göğün, yerin, denizin, aym, güneşin, yıldızların
Tanrısal olduklarını, sonsuzlukta kalacaklarını.
Sanma sakın, Gigantoslar soyunda olduğu gibi,
Bilinmedik suçlar yüzünden, korkunç cezalar
- 120 Göreceğini bunların. Evreni yıkan, güneşi
Söndürmeye kalkışanların. Onlar ölümsüz olmak
istemişler ölümlü bir ağızla, tanrısal değil
Nesneler, bunlar gibi. Yakışmaz tanrısal
Yörelerde görünmeleri, tanrısal sayılmaları.
- 125 Birer kavramdır bunlar, gerçek değil, dirimsel
Devinimler onlarda, duyu gücünden yoksundur,
inanılmaz tin gücünün, ya da usun rasgele
Bir nesneyle bağdaştığına, yoktur uzayda
Bir Ağaç, tuzlu deniz suyunda bulut, balıklar
- 130 Yaşayamaz tarlalarda, odundan kanın, taştan
Özsuyun çıkmayışı gibi, bellidir yerleri
Nesnelerin gelişmek, var olabilmek için.

Tinle Gövdenin Bağlılığı

- Var olamaz, gelişemez tinin özü gövdesiz,
Kandan, sinirlerden ayrı; karşıtı olsa bunun
135 Önceden tinin gücü, ya başta, ya omuzlarda,
Ya ayaklarda, ya da rasgele bir yerde bulunur,
içinde yerleşirdi kişinin süresiz. Konmuş
Gibi belli bir kaba, biz de görürüz gövdemizde
Böyle belli düzenin bulunduğunu, gelişmekle
140 Var olmanın birbirinden ayrı olduğunu.
Gereklidir bilmek tin gibi canın da, gövde dışında
Bir bütünlük içinde yaşama gücü olmadığını.
Ne yeryüzünün kucağında, ne güneşin ateşinde,
Ne gök boşluğunda, ne suda yaşayabilir gövdesiz.
145 Yoktur bunların tanrısal bir gücü, hepsinin
Bir yaşamsal etkinlikte donatıldığı gerçektir.

Tanrıların Konak Yeri

- inanılmaz tanrıların evrende özel bir yeri
Bulunduğuna, orada oturduklarına, çok incedir .
Yapısı tanrıların, duyularımızdan uzak onlar,
150 Görülmezler tinsel kavrayış gücüyle. Kayarlar,
Ne elle tutulur, ne dokunulur, nesnel varlık
Değil onlar dokunulan. Dokunmaması gerekir
Dokunulmayanın da. Benzemez bizim yerlerimize
Onların yerleri de. Uygun yerleri incecik
155 Gövdelerine, anlatırım sana onları ayrıntılı.

Evreni Tanrılar Yaratmamış

- . Kaynağıdır kişisel sevginin yaşanan evren,

- Bu yüzden tanrılar düzenlemiş onu sanırlar,
Öyle savunurlar, övülür tanrıların yaratması
Diye tadına doyumaz evren, bundanmış sonsuz
160 Yaşamı, bozulmadan, dağılmadan kalışı sonsuzca.
Bu yüzden suçmuş, tanrıların, insanlar otursunlar
Diye kurdukları evreni, günün birinde,
Temelinden yıkmaya kalkışmak, onu yermek, sövmek,
En yüce varlığa karşı direnmek, yalan söylemek,
165 Delilik bütün bunlar Memmiusum, düzmece.
Ne kazandırır bu mutlu ölümsüzlere bizim
Sungularımız? İlgilenirler mi yaptıklarımızla?
Hangi olay bozmuş sessiz yaşayan tanrıların
Esenliğini, özletmiş onlara ilk yaşama dönmeyi.
170 Bir değişiklik var sanırım, eskileri yanıltan
Bu durumda, geçmiş günleri mutlu yaşayan;
Acı, üzüntü bilmeyen çıkarır mı eski tadı
Yeniden? Yaratılmadan ne getirdi bize, kötü
Konusunda, karanlıklar, acılar içinde geçmişse
175 Günleri evrende, yaratılış gününden, aydınlığa
Çıkmadan önce? Sürdürmek ister dirimi, yaşamayı,
Bir de doğunca kişi, çıkardıkça tadını doyunca.
Kim var yaşamın tadına varamayan,
Kötüyü gören, doğmadan, derin düşünmeden?

Evren Doğanın Yapıtıdır

- 180 Nereden gelir ilk örnek, nesnelerin doğmasında,
Yaratılmasında kişi kavramının tanrı düşüncesinde?
Nereden görüyor, nereden biliyor düşünsel yetide
Tanrılar yaratmak istedikleri varlığı? Nereden
Öğreniyor tanrılar ilkelerin güçlerini, onların

- 185 Düzen değıştirme yetisini, doğa vermezse
Yaratmanın ilk örneğini, kendi kendine?
Bilinmeyen bir çağdan beri ilk öğeler dıştan
Gelen değışik çarpmalarla devinirler, birbirine
Geçerler, kaynaşır birleşirler, öz ağırlıklarının
190 Etkisiyle, geçerler birleşmenin nedeni yollardan,
Değışik düzenler içinde bütünleşirler, kurabilmek
İçin aralarında bir bağlantı, sonradan.
Şaşılasi değil böyle bir yol açması,
Ardarda gelerek dizilmesi, yerleşmesi, bu yöntemle
195 Yeni bir evrenin süresiz, bugüne değin gelmesi.

Evren Eksiktir

- Bilemesem ilkelerin özünü bile, yine de,
Çekinmeden, göğün incelenmesine, başka nedenlere
Dayanır, eksikliklerle dolu evreni bizim
için yaratmadığını söylerdim tanrıların.
200 İlkın, kuşatılmış göklerin dev örtüsüyle yer;
Pek azı kalmış oturulur türde, dağlar, yabanlar,
Ormanlar, bataklıklar, kayalıklar, engin çöller,
Karaları birbirinden ayıran denizler kaplamış.
Yoksun kılınmış ölümlüler için ikisinden.
205 Burda yakan, kavuran sıcaklıklar, orda
Durmadan yağın karlar, dondurur ölümlüleri.
Arta kalan olur tarla, kaplanır devedikenleriyle,
Emek tüketir, bakar kişiler, basar ağır belin
Üstüne, inletir elverişli kılmak için yaşama
210 Toprağı, açmazsak derin evlekler sapan
Demiriyle, çıkarmazsak güneş ışığına tohum
Ekmede, yükselemez ıslak havaya kendince,

- Gösteremez kendini toprak. Bunlar gibidir hepsi,
Yorucu çalışmadan sonra ortaya çıkanın, toprakta
- 215 Yeşeren, çiçeklenen, göz kamaştıran, sarartır
Güneş ışığı, kavurur taşkın sıcaklık ekinleri,
Ya birden bastıran yağmurlar bozar, çürütür,
Ya ağır bir gece soğuğu dondurur, ya da
Dağıtır, götürür esen yeller uzaklara.
- 220 Neden besler, çoğaltır doğa korkunç yabanları,
Karada, denizde insanlara korku salanları?
Neden getirir güz bulaşıcı salgınları?
Neden sırasız gelir ölüm, gününden önce?
Neden ölür bir çocuk, azgın dalgaların kıyıya
- 225 Fırlattığı bir gemici yaşam gücünden yoksun,
Çıplak bir direk gibi durur,
Kıvrandıran sancılar içinde bir ananın
Karnından getirir ışıklar ülkesine onu
Doğa, doldurur yakınman çılgınlıkla ortalığı
- 230 Budur doğanın düzeni. Bekler birçok acılar
Onu yaşamda, öte yandan renk renk koyunlar,
Sığırlar, yabanlar büyürler, ne şakırtılar
Gerekir onlara, ne besleyen sütanne okşamaları,
Peltek konuşmaları; ne yılın değişik evrelerine
- 235 Uygun türlü giysiler, kargılar, varlığını korumak
için yüksek duvarlar gerekir onlara. Varsıldır
Yeryüzü, doğanın yaratıcı güdüsü, doğar
Ne varsa, bu yöntemle, birbirinden.

Bölmelerin Yaşamı Bütüne bağlı

- Bence, yeryüzü, yağnik canlar, su, havanın
- 240 Islaklığı, yakan sıcaklık, evrenin genel yapısı

Gereğidir. Özdekten gelir doğuş, batış, evren de
Özdekten oluşmuş, pek yerindedir Bütün'ün de,
Bölümlerinin de, kurulmuş özdekten doğması,
Ölümlü özdeşlerden oluşması böyledir kural,
245 Ölmek de var doğmak gibi. Görürüm yok olduğunu
Evren bölümlerinin, yenilerin doğduğunu, bilirim
Günün de, yerin de başlangıç evresi olduğunu.

Dört Öge De Geçicidir

İnanma sakın yok olduğunu, bittiğini söylersem
Ateş gibi yeryüzünün de ölümlü öz taşıdığını,
250 Suyun, yelin geçiciliği yüzünden kuşkulanma
Sakın yeniden doğduğunu, büyüyüp geliştiğini söylersem.

Yeryüzü Üzerine

Önceleyn dağılır, tozar yerin önemli bölümü,
Taşkın sıcağından güneşin, kişilerin ayaklarından,
Sislerden, bulutlardan gelen çarpmalarla toz olur,
255 Yayılır boşlukta azgın yellerle, dağılır.
Çözülür bir bölümü iplik gibi, yağmur azınca,
Dökülür, akar evlek evlek, oyar yeri ırmaklar,
Didikler, beslenir, çoğalır toprak böylece,
Bir elle verir, ötekiyle alır, önce besler
260 Doğurduğunu, sonra yutar, bütün varlıkları,
Çoğalmak içindir azalmak, dolar deniz yeniden.

Su Üzerine

Akar ırmaklar, çaylar, dereler, gelir kesilmeden

- Yeni sular. Ne dersin? Kanıtlıyor gerçeği tüm
Akan sular oylumlardan; yükselir buğular sudan,
265 Yüzeyden, yayılmaz Bütün'e bir ıslaklık. Süpürür
Azgın yeller deniz yüzeyini, bir yandan.
Götürürler gökte güneşin emdiğini, sızar su
Toprağın içine, süzgeçten süzülür gibi, akar
Sıvanın özü topraktan, çökelti kalır yatağında
270 Böyle doğar topluca sudan türeyenler, dökülür
Parlak renkli havadan yol bulunca kendine,
Kayganlık verir ayaklarımıza, toprakta.

Yel Üzerine

- Bir sözüm var yel üzerine, durmadan, yavaştan
Kendi varlığı içinde değişmeler gösteren,
275 Nesnelerden çıkan ne varsa, alır engin havanın
Denizi kendi varlığı kapsamına. Giderilmezse
Nesnelerin eksikliği, verilmezse onlardan çıkan
Özdekler geri, dönüşür havaya varlık, çoktan,
Durmadan doğar hava başka özdeklerden, sonra
280 Döner geldiği öze yeniden, böyle sürer
Tüm nesnelerde karşılıklı dönüşmeler, sürekli.

Ateş Üzerine

- Gökçe güneş, tükenmez kaynağı ışıkların,
Gökten aydınlık yağdırır süresiz, yeni, tümden
Onanr azalan ışıklan, tükenir düştüğü yerde
285 Bu parlaklık, eksilir ışımanın kaynağı. Şundan
Anlayabilirsin bunu: Başlayınca bulutlar kaymaya
Güneş altında bozulur ışığın panltısı, azalır,

- Söner, birden, parlaklığın alt yüzeyi,
Kararır ortalık, bulutların gittiği yerde
290 Bundan anlarsın, süresiz beslenmesi gerekir
Işık kaynağının hep, tükendiği için. Kaynaktan
Çıkanın yeri doldurulmazsa, göremeyiz nesneleri
Güneş aydınlığında, başka türlü. Vardır bizim de
Işıldaklarımız, çıralarımız, sisli yalımlarla ışık
295 Verirler. Böyle benzer yolda gönderir güneş
Yanma yardımıyla, sürekli, ışınlar, titreşir
Yalımlar boyuna, bozmaz ışık akımlarını
Uğraşır ateş, ışığın yok olmasını, yeniden
Doğan yalımlarla gidermeye kalan boşluğu.
300 Düşünmek gerekir, bu nedenle, güneşin, ayın,
Yıldızların ışıklarını, süresizce, yenilediğini.
Tükenir, durmadan, onların yalım kaynağı. İnanma
Sakın bunların bozulmaz, dağılmaz olacağına.

Taşlar

- Görmez misin taşların da yenildiğini zamana?
305 Yükselen kulelerin yıkıldığını, esintilerin
Kayaları dağıttığını, tapınakların, tanrı
Çizimlerinin gevşeyip çatladığını, yazgının süresini
Tanrıların bile uzatamadığını, doğal yasalara
Bir nesnenin karşı duramayacağını, anlamaz mısın?
310 Görmez misin nasıl çöktüğünü büyüklere dikilen
Anıtların, eski durumlarını? Yuvarlanmaz mı dağ
Tepelerinden kocaman kayalar, zamanın ağır basan
Gücüne karşı sonsuzca direnenler? Yuvarlanmazdı
Onlar, çok eskiden beri yılların yıkıcı gücüne
315 Karşı direnebildiler, aşınmasalar, tepelerden.

Gök Üzerine

Bir de yukarı çevirelim gözlerimizi, yeryüzünü
Dört yanından çevreleyene, gerçekse söylenenler
O doğurmuş yaşayan, ölen tüm yaratıkları.
Ölümlü nesnelerden kurulmuş o da. Kendinden doğuran
320 Başkasını, çoğalan tüm nesnelerin
Gereklidir eksikliğini gidermesi başkalarından.

Evrenin Gençliği

Bundan başka, belli bir doğum günü olmayaydı
Yerle göğün, sonsuz, süresiz olurlardı onlar da
Bugün: Neden ayrı türküler söylemez birbirinden
325 Ozanlar Troya'nın gördüğü yıkım konusunda?
Thebaililerin savaşları üzerine? Nereye göçmüş
Bu sayısız yığıtlar, neden çiçeklenmez ünlüleri
Sonsuzluk içinde? Oysa evren gencecik, dipdiri
Yeniden doğmuş gibi, aşıyor üstünden eski
330 Çağların, böyle düşünüyorum ben. Bu yüzden doğar,
Düzenlenir, ayrılır birbirinden yapıcılık işleri,
Gelişir, katılır gemi yapımına yeniden, çok yeni
Ürünler koymuş ortaya o ezgisel yapıcılık
Çok yakın bir geçmişte kurulmuştur bu doğanın
335 İncelenmesi, düzeni, yapısı, öğretisi. İlkim
Ben öncülerin, bu konuda, ana dilde yeniden
İşleyebilen. İnanırsan tüm bunların önceden
Var olduğuna değişmeksizin, sonradan kişinin
Yanıp tükendiğine, ya da yeryüzünde kentlerin
340 Büyük depremlerle göçtüğüne, ardı kesilmez
Yağmurlardan doğan sellerin ortalığı bastığına,

Kapılmışsan elinde olmadan yerin de, göğün de,
Gelecek bir günde batacağına da inanırsın.
Böyle bir yıkımla göçeydi evren, sarsılır,
345 Dağılır dört yanından, böyle bir batışın
Doğmasından, kötü. Durum olmazdı başka türlü
Biz ölümlüler için de, biz de uğrardık
O yıkımlara, mtulurduk onlardan gelen kötü
Salgınlara, çağırırdı bizi de ölüme doğa.

Evrenin Yapısı Sürekli Değil

350 Ne varsa sonsuzca kalması gereken, ya sağlam
Bir yapısı, kuruluşu vardır tüm çarpmalara
Dayanan, ya da güçlü bağı var bölümlerinde,
Bırakmaz dıştan özüne girecek bir nesne,
Sımsıkıdır yapısı. Ya yukarda söylediğim
355 Özdeğin kurucu öğeleri türündedir, ya da sonsuz
Dayanabilendir, sarsamaz, yıkmaz onu çarpmalar,
Özdeksiz bir boşluğu vardır, dokunulur türden
Değil, çarpma da yoktur onun için. Dağılmış,
Çözülmüş bir nesne var uzayla çevrilmemiş
360 Orda. Böyledir sonsuz, ilkesiz Bütün, ne yayılan,
Açılan nesnelerin dışına taşan bir uzay
Vardır, ne de güçlü bir vuruşla içten dağılan
Özdeksel özler. Boşluksuz bir yığın değil
Evrensel yapı, söylediğim gibi karışmış öğeler
365 Nesnelerin içindeki boşluklarla, benzemez
Evren nesnelerden yoksun bir boşluğa, sonsuz
Uzaydan rasgele yayılabilen, bize gelen,
Çarpan, tüm evreni çevrintiler içinde sarsan,
Çöktüren, bambaşka bir yıkıma uğratan, yokluğa

- 370 Sürükleyen nesnelerden. Yoktur yıkılış engin
Uzayda, sınırsız enginlerde, bir çöküntünün evren
Duvarlarını koruyan, yıkıcı güçlerden kurtaranlarda.
Ne gökte kapanmış ölümün kapılan, ne güneşte,
Ne yerde, ne denizlerin engin sulanında, yine de,
375 Açılmış korkunç ağzıyla bekler pusuda.
Artık benimsemen gerekir senin de, yok olucu
Değil tüm varlıklar, bir yandan yaratılırlar,
Yoksa tüm ölümlü öz taşıyanlar oluşamazdı
Sonsuzluktan, karşı duramazdı zaman azgm
380 Gücüne kendi varlığını sürdürmek için.

Ateşle Suyun Savaşı

- Sen, evreni kuran güçlü öğelerin birbiriyle
Savaşından, bu kötü kardeş kavgasından anlarsın
Sonsuz bir çekişmenin sürüp gittiğini. Tüketir
Böyle sulan güneş, sıcaklık, böyledir basan
385 Onlarda. Bir sonuca varmak için uğraşırlar.
Ancak ulaşan olmamış başanya şimdiye değin.
Birçok yedek kol gönderir ırmaklar, çıkar
Denizlerin dibinden, basar gibi korkutur
Evreni, basamaz yine de, esen yeller süpürür
390 Yüzünü denizlerin, böyle yitiyor gökte güneşin
Emdikleri, sular ulaşmadan ereğe savaşırlar,
Boğuşurlar birbirleriyle, terazinin dili gibi
Aralannda, önemli, çekişmeli çizgiler oluşur.

Phaeton'un Düşmesi

Ateş, bir kez yakmakla, sağlamış başanyı,

- 395 Bir kez sular üstün gelmiş karalara, söylence
Böyle diyor. Günün birinde baskın çıkmış
Ateş, yakmış önüne geleni, geniş alanları,
Azmış, şaşırmış yolunu kalkıp dört nala,
Sürmüş ardından koşulu, güneş arabasını,
400 Çekmiş karalan göklere, sürütmüş. Öteden
Köpürmüş yücegüçlü baba, çok kızmış, ateş
Kesilmiş, birden fırlatmış arabadan yalım
Saçan yıldırımlarla saygısız Phaetonü yere.
Gelmiş düşerken oğluna, yardıma güneş, almış
405 Ondan evrenin sonsuz ışıldağını, koşmuş
Eşinen, titreşen, oynayan atlarını yeniden
Arabaya, almış eline dizginleri, yöneten
Olarak, kurmuş evrende düzeni, budur öykü.
Ayrılmış gerçekten, eski Grek ozanlan. Yalnızca
410 Ateştir buyruğu yürüten, sonsuz uzayda
Sayısız ateş ögesi olduğundan. Yenilir
Saldınnca başkalan, çöker evren, azalır
Gücü, yanar kavuran buğular içinde.

Nuh Tufanı

- Kabarmış sular, masallara göre, bir gün,
415 Kanşmış dalgalara sayısız ili kişilerin, gömülmüş
Dibe, sonra çekilmiş taşkınlar, gömülmüş yerler,
Yağmur dinmiş, durmuş ırmakların taşması.

Evrenin Ortaya Çıkışı

Açıklayayım bir diziye göre, sıkışan, birleşen
Özdeğin yeryüzünü kuruşunu, göğü, ayı, güneşi,

- 420 Denizin dibini düzene koyusunu. Tüm nesneleri
Kuran öğelerin kuşkusuz kesindir, sezgisi
Olmadığı, devindiren, düzenleyen, biçimleyen.
Tüm öğeler, eskiden beri,-değişik dış çarpmalarla,
Özgül ağırlıklarıyla kımıldar, birleşir, yayılır,
425 Sürekli bir bağlantı kurar, kendi aralarında.
Dağılır sonsuzlukta öğeler, çözülür birleşen
Bölümler, ayrışır, sonra birleşir yeniden, oluşur
Yer, gök, deniz, canlılar, böyledir evrensel
Kuruluşları sağlayan kurucu öğelerin işlevi.

Öğelerin Çevrintisi

- 430 Eskiden, ne ışıyan güneş tekerleği görünürdü
Yükseklerde uçarken, ne engin uzayda dönen
Yıldızlar, ne deniz, ne gök, ne kara, ne hava,
Ne bize uzaktan görünenler benzerdi bunlara.
Daha yeni, güçlü bir akım yükselmiş,
435 Değişik türde çıkmış öğeler evreninden bunlar.
Onların değişik biçimli, türlü olmasından
Doğar davranışlarına özgü sürtüşmeleri, böyle
Karışır, kaynaşır, sağlamr birbiriyle birleşme,
Onlann ağırlığı, çarpışması, devinmesi, kaynaşır
440 Ayrılması bu yöntemle gerçekleşir, bundandı
Tek tek kalamayışlan, özel bağlantılarla,
Yapamazlardı, aralarında, uygun devinmeyi.
Bu yüzden başlamış onlarda bir bir, ayrı ayrı
Bölünmeler. Böyle katılmış benzer benzere,
445 Çözölmüş evren, ayrılmış öğeler birbirinden
Düzenlenmiş ilkeler, kurulmuş onlardan büyük
Nesneler; ayrılmış yerden yüksekte gök, yer

Denizden, ıslaklık sudan çıkmış, bu yolla
Ayrılmış salt ateş de havadan.

Dört Öğenin Kuruluşu

- 450 Açıktır, ilkin, toprak öğelerinin birleşmesi, ağır,
Birbiriyle kaynaşır olmalarından, onlar evrenin
En altında yer almak için ortaya doğru itinirler.
Ne denli, sıkı, birbiriyle geymelenirse öğeler, •
O denli katı, yoğun olur özdek, ondan doğan
- 455 Deniz, ay, güneş, bir de yıldızlar, evrenin kocaman
Çevresini kuşatırlar. Öğelerdir tüm bunları kuran,
Düz, yuvarlak öğeler, çok küçük toprak öğelerden
Kurulur bu kocaman "Büyüklik". Toprağın gözeneklerinden
Yükselir, ilkin, ateşi taşıyan hava, öteden, beriden.
- 460 Pek yeğniktir ateş özleriyle birlikte yukarı
Fışkıran buğu, bu olaylar başka değil yaşamda
Gördüğümüzden. Günün altın kızılığında, inci
Çiğlerle süslenmiş çimenlerde, yansılıkça kızıl
Güneş ışığı, yükselir deniz kıyılarından sürekli,
- 465 Akan ırmaklardan buğular, görürüz, tüter toprak.
Toplanır birikirse yukarda bütün buğular,
Sıkışır, yoğunlaşır, katılaşır, kaplar gökleri
Onlardan doğan bulutlar. Böyle kucaklamış, sarmış
Kollarıyla yürekten, yumuşak, akışkan hava
- 470 Genişleyen, dökülen, yayılan özlerle, tüm varlıkları.

Ayın, Güneşin Oluşu

Gelir bu olayın ardından güneşin, ayın oluşumu,
Döner gök alanında onların yuvarlağı, ne toprağa

- Dayanır, ne güçlü havaya. Ağır değil, batmaz
Onlar, yeğnik de değil, çıkmaz çevrenin dışına.
475 Yuvarlanırlar orta yerde, bağımsız varlık olarak,
Evrenin, bütünün birer bölümü durumunda, bizim
Gövdemizde devingen, durağan örgenler gibi,
Devinirken öteki, kımıltısız, durur beriki.

Denizlerin Oluşumu

- Batmış toprak, yayıldığı mavi enginde,
480 Öğeleri birbirinden çözülünce, doldurmuş
Kocaman oyukları tuzlu bir karışımla.
Bir yandan çevresini kuşatan havanın sıcaklığı,
Bir yandan güneşin ısınlan, bastırılmış, sıkıştırmış
Yeri uçlandıran, yoğunlaşan yeryüzü çekilmiş
485 Orta alana, türlü terler dökülmüş gövdesinden,
Bu ağır basınç yüzünden, artırmış, büyötmüş
Denizi, yüzen ovalan, öylesine çoktu ateşten
Çıkan öğeler, kaçıyorlar dışa doğru, işte bunlar
Ulaştı yerden, yüksek gök tapınağının daha
490 Yoğun olmasını sağladı. Ovalar batarken burada,
Tepeler yükseliyordu orada, yuvarlanmazdı kayalar
Derinlere, uygun yer yapamazdı kendilerine özgü.

Dört Öğenin Düzenlenmesi

- Sıkı, yoğun özdekten olur toprağın ağırlığı,
Böyle akmış toprağa evrenin çamuru, ağırlığı
495 Nedeniyle, sızmış temeline bir maya gibi.
Böyle oluşmuş deniz de, soluk da, ateşler
Yükselten hava da, böyle kalabilmiş akıcı

- Salt özlerden ne kurulmuşsa. Daha yeğniktir
Biri ötekinden, soluktan daha kaygandır yapısı
500 Havanın, daha kolay akar havanın buğusu üstünde,
Karışmaz özdeği, yelin çevrintisiyle, burada,
Döner tüm nesneler çevrintiler içinde, havada,
Bir kudurma, düzensiz boralarda, sürekli: Sürer
Ateşten ordusunu hava sessiz, belli yolda.
505 Belli, düzenli bir yolu vardır, ondandır bu
Havanın devinmesi, bunu gösterir, kanıtlar
Karadeniz'in belli sürelerde akıntısı, sürekli,
Değişmeden akıyor sessizlik içinde, yönünde.

Yıldızların Devinmesi

- Anlatacak şiirimiz, neden devindiğini yıldızların,
510 Şimdi, ilkin dönerken kocaman gök yuvarlağı, basınç
Yapar kuzey-güney uçlarına, söylentiye göre, hava,
Dıştan tutmak, sınırlamak uğruna. Başlar sonradan
Başka doğrultuda bir akım, yukarda, sonsuz gökte
Dönmesiyle kıvılcımlanan yıldızların. Ya da çeker
515 Götürür gök varlıklarını başka bir akım, dolabı
Çeviren akıntılarda gördüğümüz gibi. Düşünmeli,
Gök yuvarlağının süresiz olduğunu, durduğunu,
Yıldızların döndüğünü, çevresi kuşatılmış havanın
Yuvarlanan dalgalarının bir çıkış aradığından
520 Döndüğünü, ya da dışta rasgele bir yerden
Bir hava akımının yıldızlara basınç yaptığını,
Devinmelerin bundan geldiğini. Kim bilir yıldızlar
Besin buldukları bir yola koyulurlar, gök kırlarında
İşyan gövdelerine, bir yer yapmaya kapılırlar.
525 Güçtür evreni açıklamada kesin, güvenilir

- Olanı bulmak, ancak evrenin bütününde, değişik
Dünyaların oluşumunda, bilinebilen anlatılır.
Açıklamak isterim, yine, birçok nedeni, evrende,
Yıldız devinmelerinde, olabilir görülenleri, bence.
- 530 Bir ana-neden gerekli bunda, devinimi başlatan,
Birlikte düşünmeli bunu, ilerlemek isteyen.

Yerin Devinmesi

- Evrenin ortasında, yeryüzünün kımıldamadan durması,
Ağırlığının azalması sonucudur yavaşça, alttan
Bir dayanak gerekir, yer için, özdeksel türden.
- 535 Bu korur onun sağlığını, bağlantı kurar, birlik
Sağlar evrenin yel öğeleriyle onun arasında,
Sürdürür yaşamını, yük olmaz ona, basınç yapmaz
Havaya, yük değil kimseye, el ayağa, baş boyuna
Yük olmaz, sezmeyiz, gövde ağırlığının ayaklara
- 540 Yük olduğunu, onlara dayanmasına karşın. Sonradan,
Dıştan gelen ağırlık, az da olsa yüküdür bize.
Daha çok tekil durumlar içindir bu. Yabancı
Bir nesneden doğmamış yeryüzü, birden; gelmiş
Gibi başka ülkeden dikilmemiş uzayın karşısına,
- 545 Evrenin oluşumuyla gündeştir, bölümüdür;
Elimizin, ayağımızın, bizden bir bölüm olması
Gibi; Titretir yeri, sonunda, bir fırtına, geçer
Bu sarsıntı tüm yeryüzünde bulunanlara. Fırtına
Göstermeseydi etkisini yeryüzünde, göğün, havanın,
- 550 Yerin, olmazdı böyle sımsıkı bağlaşımı da.
Oluşumun başlangıcında çok sıkı bir bağlaşım
Sağlanmış, kökten geymelenmiş birbiriyle,
Birlik kurulmuş bu varlıklar arasında.

- 555 Görmez misin, ipincecik yapışma karşın içimizde
Can, geri kalmaz, ağır gövdeyi taşımaktan,
Nedendir bu? Canla gövdenin birbiriyle
Sımsıkı bağdaşmasından. Yoksa nedir gövdeye
Birden, can gücü değilse, atılma, devinme veren,
Elimizi, ayağımızı yöneten? Görmez misin yine
560 Böyle incecik bir yapının nasıl etkiler yapacağını,
Toprakla yelin bağdaştığı gibi, can gücüyle
Gövdenin, birbiriyle, içten kaynaştığını?

Güneşin Büyüklüğü

- Ne daha büyük, ne daha küçük olabilir
Güneşin tekerleği duygularımızla algılanandan.
565 Ne denli büyürse büyüsün uzaklık, oradan ateş
Gönderir ışığı, yayar ısıtan sıcaklığını
Elimize kolumuza, yalınlanan gövdeden uzaklık
Yüzünden, bir eksilme olmaz güneşten, görülmez
En ufak bir azalma, onun ateşinde. Erişir
570 Duyularımıza, aydınlatır kırları, ne denli yayılırsa
Sıcaklığı, biçimi de, büyüklüğü de görünür olduğu
Gibi, güneşin gerçekte, ne daha az,
Ne daha çok olduğundan, karşıt
Bir düşünce söylemenin anlamı yok, burda.

Ayın Büyüklüğü

- 575 Kımıldanır ay bile, ya kendi ışığıyla aydınlatır
Kırları, ya da güneşten aldığı bir ışıkla,
İster öyle, ister böyle, başka değil biçimi,
Gözlerimize gelen görüntüsünden. Tüm gördüğümüz

Uzak nesneler, hava katının kalınlığından,
580 Bulanık bir görünüm verir, küçüldüğünden çok
Gerçek ölçüsünden; seçik bir görünüm, kesin
Çizgili biçim göstermesine karşın, neyse
Çevre çizgileri ayın dıştan, öyle gösterir
Kendini, olamaz başka, görüldüğünden.

Yıldızların Büyüklüğü

585 Gökyüzünde, yerden gördüğümüz, ateşler daha
Küçük, daha büyük olabilir, kendi gerçek
Ölçüsü içinde, yeryüzünde dosdoğru görünen
Birçok ateş yalınlanıp titreyince, değişir
Boyutları daha büyük, daha küçük olur
590 Bizden biraz uzaklaşınca, başkalaşır büyüklük.

Işıkla Isının Kaynağı

Şaşılasi değil senin için, böyle küçük
Olmasına karşın bol ışık göndermesi güneşin.
Doldurur bütün karaları, denizleri, gökleri
Işık akımlarıyla, işler evrene ısıtan sığağıyla.
595 Yalnızca evrenden toplanır ışığın özü, fışkırır
Sonradan, dökülür verimli bir kaynaktan,
Evrenden yayılır sıcaklık öğeleri çevreye,
Bütün evrenden, böyle kurulur arada bağlantı,
Dökülür bir özden, topluca, güneş ısıları.
600 Görmez misin yavaş akan bir su kaynağının,
Nasıl suladığını çimenleri, ara sıra kırları
Suların bastığını? Böyledir çokluk, orta yollu
Bir güneş ısımasında bile sıcaklığın havayı,

- Yakıcı yalımlarla uzayı sarması, havanın uygun
605 Olmasındandır bu, daha önceden tutuşturan cılız
Bir yalımın etkisiyle de olabilir bu durum.
Görürüz başka tür örneğini de bunun, bir
Kıvılcımdan yavaşça yayılan, bir ülkeyi,
Biçilmiş tarlayı saran, azgın yangınlarda.
610 Kim bilir, dev ışıldağıyla aydınlık saçan güneş,
Yığmıştır gökte yığınla ateş, göremeyiz onu
Buna karşın, gelmez ondan bize bir ışın, yalnızca,
Yalımlar saçarak büyültür ısımanın etkisini.

Güneşin Dönmesi, Ayın Yolu

- Doğru, güvenilir bir açıklama yoktur bu konuda,
615 Ne yazık. Neden geçer güneş yaz yörüngesinden,
Gider arkaya, döner oğlak burcuna, gelir geriye
Durağına, döner yeniden yengeç burcuna, neden
Bu yörüngeden bir ay içinde geçer ay, güneşin
Bir yılda bitirdiği bu yolu? Bana kalırsa
620 Bu konuda, yanıltır bizi kolay bir açıklama.
Daha doğrudur, tüm ötekiler arasında, ilkin
Yüce görüşlü Demokritos'un verdiği açıklama.
Şöyle söylüyor, açıkça: Yeryüzüne yakın olduğu
Oranda yavaştır yıldızların dönmesi, azalır
625 Aşağı indikçe hızı, eksilir güçlü etkisi.
Bu nedenle gelir geriye güneş, hayvan burcunun
Son yıldızına karşı, yavaşça, iner yüksekteki
Kızgın yıldızlardan, çok aşağı. Buna karşın
Derindir ayın yolu, uzaklaşır gittikçe gökten,
630 Yaklaşır yeryüzüne, yavaşça, erişir yarış
Yolunda yıldızlara. Güçten kesilinceye değin,

- Onu devindiren, kendi yörüngesinde, gider ardınca
Güneşin, bu nedenle çok hızla erişir ona,
Geçer önünden ayın, hayvan burcunun yıldızları
635 Kendi yörüngelerinde. Bu yüzden ulaşır ışığa,
Devinir geri gider gibi bu yıldızlara, oysa
Yıldızlar yeniden ulaşır ona. Şudur başka
Bir açıklama: İki katlı, iki yönlü değişik
Bir alam doğar karşıt yörüngelerden, gereken
640 Sürede, çıkarır güneşi hayvanlar burcunun
Yaz yörüngesinden, getirir kış dönümüne,
Buz kesen soğuklara değin; soma çıkarır
Güneşi yeniden aşın soğukların gölgesinden,
İletir yaz dönümüne, sıcak yıldızlara değin;
645 Buna benzer yolda düşünülebilir, uzun yıllar
Boyunca uzun yollar aşan ayla gezegenler,
Havanın değişik akımları içinde bu yörüngeyi
Bitirebilenler. Görmez misin bulutlarda, yukarda
Bulunanların aşağıdakilere oranla karşıt yönde
650 Esen değişik yollarla devinmesini? Neden
Büyük yollarında değişik akımlarla yıldızlar
Sürüklenenlesin havanın?

Gece

- Sarar yeryüzünü koyu karanlıkla gece,
Uzun bir yol aldıktan soma gökte güneş,
655 Erişince son sınıma, azalırsa ateşin gücü
Yorulur gezmekten, eritir, tüketir hava yığını
Onu, ya da yerin çevresindeki yörüngeyi çizen
Gücü, bitirmek için güneşin yolunu, verir alta.

Güneşin Doğuşu

- Buna benzer biçimde, belli sürede uzay
660 Alanlarından saçır sabahın gül rengi ışığının
İlk kızılığını Aurora, yayar ısıldayan parıltıyı
Yeryüzünün altına inen güneş, gönderir
Oradan gökyüzünü tutuşturan ışınlarını.
Ya da belli sürede toplanır yığınla ateş,
665 Derlenir çok ateş öğeleri, birleşir, durmadan
Bir güneş ışığı yaratmak için. Ayrılabilir İda
Dağının doruğunda doğan ışıktaki yumaklaşan
Ateş öbekleri. Şaşılacak bir durum yok burda,
Toplanır ateş öğeleri belli sürede yenilemek
670 İçin güneşi, böyle de olabilir birleşme.
Görürüz, çok nesnede belli süreye bağlı
Olduğunu olacak işlerin. Böyle çiçeklenir ağaçlar,
Belli sürede, yaş gereği. Böyle dökülür süt dişleri,
Çıkar erginlik çağının ayva tüyleri çocuklarda,
675 Dalgalanır, doldurur erkeğin yanağını sakal,
Kıl örtüsü. Sonra gelir kar, yıldırım, bulutlar
Yağmurlar, yeller yılın belli evrelerinde.
Böyle kurulmuşsa öncül ilkeleri nedenlerin,
Biçimlenmişse nesneler başlangıçta, dönerler
680 Yeniden en sağlam, en kesin düzene, gereğince.

Günlerin Uzayıp Kısılması

Günler, gecelerin geçmesiyle, uzayabilirler.
Işık azalmaya başladığında, birden uzar geceler,
Güneş yerin altına, üstüne döner, türlü
Boylarda yaylar çizer, uzay alanlarını böler,

- 685 Ayırır gökte yörüngesini ikiye, eşitlik gözetmez
Bölümler arasında. Koyar ortaya güneş karşıt
Durumda, geri dönünce, burda göstermediği ötede,
Ulaşınca değin gecenin yıldızlarına, yılın
Düğümünü gecenin gölgesiyle günün aydınlığını
690 Eşitlediği yere. Yörüngenin ortasında, kuzey-güney
Yellerinin estiği yerde, eşit uzaklıkta tutar
Gök dönemlerini, ayn ayrı, yapar bunu hayvan
Burcunda duran yolun tüm durumundan dolayı,
Bir yıl sürer güneşin, yavaş dönüşle yolu
695 Geçmesi, bundandır eğik ışınlarla güneşin
Yeri, göğü aydınlatması, gökbilimcilerin kanıtladığı
Gibidir bunlar. Onlar çizmiş, belirlemiş, belgelemiş
Bize belli yerlerini göklerin. Yol açabilir kalın
Hava, belli yerlerde, güneş ışınlarından çıkan
700 Ateşin uzun süre yerin alt yönünde beklemesine,
Güneşin doğuş-batışının kolay olmamasına.
Bundan, uzun sürer geceler kışın, günün ısıyan
Tacının görünmesine değin. Mevsimlerin değişmesi
Sonunda, derlenir ateş öğelerden, doğru söylemiş
705 Bence güneşin her gün yeni ışınlar doğurduğunu
Savunanlar, belli yerlerden yükseldiğini söyleyenler.

Ay Işığının Değişmesi

- Nereden gelir ay ışığı? Güneşten gelen ışınlarla
Gösterir kendini bize ay, büyür gittikçe güneşten
Uzaklaştıkça, öyle görünür. Ortada, karşılaşınc
710 Güneşle, sergiler en duru parlaklığını dolunay,
Bakar yükseldikçe güneşin batışına. Bu nedenledir
Yavaşça, bizden gizlemesi ışığını, geri dönerken,

- Gök yörüngesinin öte yanına geçerek güneşin
Ateşine yaklaşırken. Böyle açıklıyor ayı
- 715 Yuvarlak bir yumak gibi düşünenler, güneşin
Arkasında çizer yörüngesini onlara göre ay.
Onlar, ayın neden kendi ışığıyla ışıyıp
Yayıldığını, ışığın böyle değişik biçimlere
Girdiğini de düşünüyorlar. Yoksa, başka nesne
- 720 Olabilirdi burada görünen, ayla eş bir sürede
Yola dökülen, onunla dönen, yürüyen atbaşı,
Işıksız, karanlıkta kaldığından açık görünmeyen.
Yuvarlak çizgi biçimli de olabilir bu dönme.
Sözgelişi, ışılan yıldızlarla yarısı boyanmış
- 725 Bir top, türlü biçimler gösterir dönerken,
Açık gözlerimize ateşle doluymuş gibi gelir,
Bakınca. Sonradan dönerken geriye doğru
Yavaşça görünmez parlayan yüzü. Böyle açıklar
Düzeni, Babilonya'da Kaideliler. İnanmaz buna
- 730 Bugün yıldızbilimciler. Olabilir, görünmeseydi
İki düzenin savunduğu görüşler özdeş, yeğlenirdi
İkisinden biri. Öyleyse, neden ışıklar belli
Biçimler, dönemler içinde düzenlenirken doğmuyor
Ay süreklince, yeniden? Ayrıca her gün yitmez ay,
- 735 Yeni bir ay doğmaz, o evrede, kendi yerinden.
Güçtür anlatmak bunları sözle, sağlam belgeler
Göstermek; görürsün bu düzende çok sorun vardır.
Yazbaşı görünür Venüs, koşar önden ulağı
Flora, Zephyr'in yanında yürüyen ana, bezemiş
- 740 Yolları bahar çiçekleriyle, saçmış çevreye
Renkleri bolundan, burcu burcu kokulan da.
Ardından kavuran sıcaklık, yanında Ceres,
Toza dumana katmış ortalığı, kuzey yelleri

- Gelir yavaştan. Bastırır arkadan güz, "Evhius"
745 Diyen, inleyen Bacchus. Bunların ardından
Gürleyen, şimşekli fırtınalar, önce güneydoğudan
Duyulan gök gürültüleri, güney yelleri, yılın
Sonunda kar kaskatı, soğuklar buzlu, getirir
Yeniden, en kısa gününde dış çaktıır kış.
750 Daha, çok olay çıkabilir ortaya, bu belli sürede
Şaşarsın bu evrede ayın doğup battığını görünce.

Güneşin, Ayın Kararması

- Göstermek kolaydır sana, güneşin, ayın gömülüp
Karanlığa saklanması'nın nedenlerini, pek çok,
ilkin, neden güneşten aldığı ışıkla aydınlatır
755 Ay yeryüzünü, neden gizler bunu yaparken
Güneş yerden yükselen başını, karanlık bir
Yumak kor ortaya, ışıklardan, neden yapamazmış
Bu olayı, o evrede ışıksız dolaşan başka
Bir nesne? Gideremez mi güneş bu sürede
760 Ateşin eksikliğini yeniden? Havanın yalımları
Yok ettiği uzayda yayılınca güneş, söner mi
Onun ateşi? Neden dünyayı aydınlatan ışığı
Güneşten alır ay da gizlenir güneş, doğarken
Yeni ay tepenin ardından, koyu gölgelerde?
765 Girmez mi bu evrede, ikisinin arasına, başka
Bir nesne, ya güneşin üstüne, ya ayın altına
Engel olmaz mı akan ışığa, güneş ışınlarına?
Işıldar mı, kendi parlaklığında, ay tükenir mi
Evrenin başka bir yerinde, geçerken içinden
770 Karşıt ışıklı yerlerin? Açıkladım şu sorulan:
Gökte, engin bir mavi uzay içinde olanları,

Olabilenleri, devinen güçlerden, ana-nedenlerden
Doğan ayın dönüşünü, güneş yörüngelerini nasıl
Kavrayabildiğimizi, onların yaygın aydınlıklar
775 İçinde geçip gittiğini, kırların sezmeden
Birdenbire karanlıklara gömüldüğünü açıkladım.
Parlatır aydınlatan aşmlarla güneş kırları,
Döker ışıklarını ortaya yeniden, görünmezken.
Dönüyorum evrenin gençliği konusuna, açıklamak
780 İçin önceden nelerin doğduğunu, gevşek yeryüzü
Tarlalarının, güvenilmez, oynak yellerin
Yeniden aydınlığa çıkmak isteyişini.

Bitkilerin, Hayvanların Doğuşu

ilkin yeşermiş çimenlerin parıltısını doğurmuş
Toprak, çevrelemiş bütün tepeleri, yeşim renkleri
785 içinde, yaymış kırlara, çevreye, ısıldayan
Çiçekler açan çayırlara. Somadan başlamış
Güçlü bir yarış, ağaç türleri arasında,
Havalara yükselmede, dizgine vurulmuşken önceden.
Deriler, kıllar, saçlar oluşmuş bu yöntemle
790 Dört ayaklılar soyunda, derilenen kuşlarda,
Böyle çıkmış ortaya günün birinde verimli
Yeryüzünün eşkini, çayırı, çalılığı, ilkin
Onların ardından doğmuş diri varlıklar,
Değişik soydan, bolundan, çok değişik biçimde
795 Devingenler, yoksa gökten düşemezdi diriler,
Doğmazdı tuzlu denizden de, karada yerleşenler.
Böyledir ötekilerde de durum: Yerinde "ana"
Adını alması toprağın, toprak yaratmıştır
Sayısız canlıları, şimdi yeryüzünde yaşayanları,

- 800 Yağmurla güneşin ısıtan sıcaklığı yüzünden
Ortaya çıkanları, şaşmamalı, daha önceden
Pek çok dev gövdeli diriler doğmuş, beslenmişse
Genç topraktan, havadan. İlkin yerde
Sürünürdü kanatlı yaratıklar, yumurtadan çıkan
- 805 Yazbaşında kuluçkaya yatan renkli kuşlar,
Yazın yuvarlak kozalardan, kendiliğinden
Çıkan, besin arayan, yaşam çağına basan
Ağustosböcekleri gibi. Böyle doğmuştur
İlkin hayvanlar da, insanlar da. Aşın sıcaklar,
- 810 Islaklıklar vardı tarlalarda, kırlarda,
Böyle yetişiyordu oturma yerlerinin elverdiği
Oranda diriler, toprağın içine işlemiş kökler,
Kapçıklar çıkıyordu yukarı. Olgun eşkinlerin
Yaşam sürecinin geçtiği yerde tomurcuklar
- 815 Yükselirdi havaya, ıslanırdı toprağın neminden,
Kendince yöneltir onları doğa toprağın içine,
Akar süt gibi özsü, damarların açık ağzından,
Böyledir doğurgan kadınlarda memeye gelen süt,
Oraya yöneltilmiş kadın gövdesinin besin akımı.
- 820 Böyle vermiş küçüklere yemeği toprak, giysi de
Sıcaklığı. Saklamış gür çimenleri döşek diye,
Yatak diye, önlemiş evrenin gençliği taşkın
Soğukları, sıcaklıkları, su baskınlarını.
Eş ölçüde büyütüyor, güçlendiriyor bunları.
- 825 Yerindedir toprağa "ana" denmesi, demiştim.
O yaratmış insan soyunu, tüm dirileri uygun
Sürede, her yanda sıçrayanları, yüksek dağlarda
Gürleyen, havalarda süzülen bir yelken gibi
Renk renk, biçim biçim ne varsa. Bırakmış
- 830 Kocalmış bir kadın gibi bu işleri,

- Sonu gelmiş doğurmanın, yaş değiştirmiş
Tüm doğayı, evrende, düzene girmiş nesneler,
Kalmaz, değişir hepsi, dönüşür tüm varlıklar,
Çevirir, bastırır doğa, sürekli dönüşme yolunda.
835 Çürür, güçten kesilirse, yaşlanma nedeniyle,
Birey yükselir, gelişir, çıkar karanlıktan.
Yaş, evrende doğal yapıyı böyle değiştirir,
Bir oluşum ardından ötekinin geldiği yeryüzünü,
Yaratır önceden yapamadığını, şimdilik olmayanı.

Doğaya Aykırı Biri Yoktur

- 840 Şaşılasi nesneler yaratmışmış toprak eskiden,
Görünmezmiş elleri, ayaklan. Bir Androgynus varmış
Yan-erkek, yan-dişi, kiminin elleri, kiminin
Ayaklan eksikmiş, kiminin ağzı, dili yokmuş,
Gözsüzmüş kimi de, kaskatıymış birisi de, gövde
845 Örtmüş, gizlemişmiş örgenlerini. İş göremez böyle
Bir yaratık nereye gitse, yaşayamaz, korunamaz,
Yanlış, sapık üretmelerdir bunlar, anlamsızdır,
Boştur, inanılmaz onlara, doğaya aykındır,
Besin bulamaz, çiçeği göremez, sevişemez,
850 Birleşemez, döllenemez, değişik yollarla gerekir
Sevişmeleri, çoğalmaları ölümlü bir şey olarak.
Beslenme, doğurucu tohum, gerekir onlarda, ancak
Bu tohumlar akar erkek örgenlerinden. Gerekir
Örgenlerin karşılıklı olması sevişmede, birleşmede.

Evcillerin Durumu

- 855 Yokolmuş, eskiden yaşayan, türlerin çoğu,

- Yoktur onlarda, gelecek kuşaklar için, güvenli
Bir düşünme yetisi. Şimdi yaşam soluğuyla
Beslenen, yaşayan yaratıklar yavruyken soyunu
Koruyabilecek yapıdadır. Onlar kendilerini
860 Güçle, kaçmakla, kurnazlıkla korurlar. Yazar
İşlerimize bunların çoğu yaşatırız, bakarız,
Koruruz onları. Eskiden yırtıcılar türünden
Sürüyle aslanlar, kendilerini güçleriyle
Korurlar, tilkiler kurnazlıkla, geyikler kaçmakla,
865 Kulağı duyarlı köpek sevilesi bağlılığı
Nedeniyle korunur. Yük taşıyanların tohumundan
Çıkan türler, yünlü koyunlar, ekinler, korunmuş
Kişilerce, Memmiusum, böyle kalmış bugüne
Tüm kalanlar. Yok olur yaban hayvanların
870 Önünde, kısa sürede, yem olur, sağlık verirler
Onlara, koruyamazlar kendilerini, yaşayamazlar;
Biz, gördükleri işlere karşılık, ekin veririz
Onlara, besin diye. Öte yandan, doğasınca,
Ağusuz, kendince beslenemeyen, işimize yaramayan
875 Hayvanları, yük taşımayan, neden koruyalım, onlara
Yaşam sağlayalım, çoğaltalım, bunlar yırtıcıların
Tuzağına düşer, av olur, böyledir yazgıları,
Ölümlle başbaşa bırakmış güçsüz soyları doğa.

Devler Yalandır

- Yoktur Centauros diye bir nesne, iki yapılı,
880 iki özlü bir varlıktan kurulamaz yenisi, bir de
Başka türlerden doğmuşsa uymaz bir kaynağa
Eli, ayağı, yetileri, böyle iki ayrı yanlı.
Anlar bunu sığ bir yeti; güçlü bir at

- Üç yılda yetişir, çocuk böyle değil, sütü
885 Uyuyarak verir ona memesi ananın, azalır
Yaş ilerledikçe atın gücü, yaşam uzadıkça
Yıpranır at, çocuk güçlenir, gelişir, açılır,
Eşkin çeker, erkekçe tüy örtüsü kaplar
Yanaklarını, uyanır sevişme isteği. İnanma
890 Sakın atların hayvansı tohumundan, bir de
İnsaninkinden bir Centaurosün çıkacağına,
Yaşayacağına. Ne Scylla gibi azgın köpeklerle
Balık kuyruklu bir yaratığa inan,
Ne eli, ayağı birbirinden ayrı türden olana.
895 Doğamaz, olamaz bunlar doğal süreçlerinde,
Yetmez gövdesel güç, hepsini başarmaya,
Yaşam süresince, etkilemez bunları sevişme
Ateşi, birleşme sevinci, içgüdü, döllemeye.
Beslemez bunları bir türün besini. Görülür
900 Çokça sakallı keçinin baldıran otuyla
Beslendiği, öldüren bir ağudur insan için,
Kavurur yalımlar aslanların altın gövdelerini,
Yakar tümünden yeryüzünde kandan, etten çıkabilen,
Gövdeler, olursa. Doğabilir mi üç ayrı gövdeden
905 Chimera, önü aslan, kuyruğu dev, ortası keçi,
Dökülür mü böyle yaratığın ağzından yalımlar?
Taşkınlığı yüzünden erginlik çağının,
Yerden, gökten böyle delice varlıkların,
Yaratıkların doğacağını, düşünen kimse kapılmış
910 Toplumsal boşınançlara, saçmalıklar üretmiş.
Söylenirmiş eskiden, altın ırmakların aktığı,
Karaları bastığı, ağaçlardan elmas çiçekler
Döküldüğü, insanoglunun çok güçlü ayaklarıyla
Denizleri, enginleri geçtiği; elleriyle, kollarıyla

- 915 Gökleri kucakladığı, döndürdüğü. Bir zamanlar
Yeryüzünde, birçok tohumdan canlılar çıkarmış
Toprak, yanıltır bizi bu belirtiler, sanırız
Yapısal öğelerin karışımından, eli ayağı başka
Türden dirilerin çıkabileceğini. Vardır yeryüzünde
920 Değişik otlar, yemişler, sevimli ağaçlar yetiştirmiş,
Karşıt bir durum yok, kendi soyunca gelişir
Hepsi, kesindir, ortada, doğanın düzeni.

İnsan Soyunun Gelişmesi

- Daha güçlü, dayanıklıymış eskiden kırlarda
Yaşayan insan soyu; güçlü, dayanıklı, büyük
925 Kemiklerle bağlanmış, kurulmuş gövde yapısı,
İçten, sapasağlam kasları pekiştirilmiş,
Etlerin içinde birer birer örgenler,
Dokunmamış insana sıcak, soğuk, bozmamış
Sağlığını yeni besinler, uzakmış sayrılıklardan.
930 Sayısız yıllarca dönerken güneş, uzunmuş
Yaşam süreci de hayvanların. Ne güçlü ellerle
Kullanılan ağaç sapan, ne kazmalarla tarla
Açma varmış, ne de toprağa fidan dikme,
Ne de bıçkılarla dal kesme yüksek ağaçlardan.
935 Bir armağan diye benimsenirmiş mutlu
Yüreklerince kişilerin, yağmurun, toprağın,
Bir de güneşin eliyle verdiği, istemeden.
Çokluk palamutlu ormanlarda beslenirdi kişiler
O gün de düşerdi, yere, yemişler ağaçlardan,
940 Üstelik daha da büyükmüş, kışın gördüklerimizden,
Olgunlaşınca erguvan gibi ışıldayan çileklerden.
Daha birçoğunu doğuruyordu toprak, gençliğiyle,

- Kırlarda, çayırlarda çıkan otlarmış, acınası
Ölümlülerin tüm geçimliği. Yine ırmaklar
945 Çağırıyordu bugünkü gibi, yüksek tepelerden
Dökülen sular, kaynaklar susuzluğunu gidermek
İçin tüm yabanlan, sularından içmeye. Bunlar
Gece yolculuğuna çıktıklarında, ormanlarda,
Nymphaların mağaralarında konaklar, otururlar.
950 Bunlar biliyor yeşil yosunlarla kaplı kayalardan
Süzülerek akan ovadan geçen bol suları.
Onlar ne ateşten yararlanma bildirdiler, ne de
Yabanlan öldürüp derileriyle gövdelerinin
Çıplaklığını gidermeyi, onlar yalnızca kırlarda,
955 Ormanlarda, dağların oyuklarında barınırlardı,
Kamçılایan yağmurdan, esen yellerden duyulunca
Kaçma sıkıntısı buralarda gizlermiş kirli
Gövdelerini iyice. Bilmezdi toplumsal yaşamı,
Mutluluk düzeni kurmayı, ya da bir yasa
960 Bağlamazdı onları, yoktu toplumsal bir töre.
Rasgele, ne düşerse eline, onu getirirlerdi
Yiyecek diye evlerine, kendi içgüdüğü uyarınca
Düşünürdü, tüm kişiler yaşamı, mutluluğu.
Ormanlarda birleştirdi sevişenleri Venüs,
965 Bağlardı erkeğin üstün gücü, karşılıklı birleşme
Güdüğü, dişile erkeği birbirlerine, doğal eğilimle.
Palamut, armut, çiçek gibi bir nesne karşılığı
Sürdürülürdü sevişme, olası, güven verirdi
Yumurğun, ayakların gücü, yabanları düzene kordu
970 Ormanda. Silahtı sivri taşlar, ağır topuzlar.
Böyle yaşardı birçokları, sığınak bulurdu
Kiminin önünde, azgın domuzlar bile böyle
Çıplak yaşardı ormanda, yeryüzünde bastırınca

- Karanlık gömülürdü yaprakların, dalların içine,
975 Ne böğürmeden ürkerdiler, ne korkardılar ovada.
Gecenin kara gölgelerinde kişiler güne, güneşe
Değın besin aramak için sessiz bekler dalarlarmış
Derin uykuya, güneş kızıl ışığıyla aydınlık
Saıncaya değın. Çocukluktan alışmışlar böyle,
980 Karanlıkları, ışığın parlaklığını eş ölçüde
Değışir görmeye, ne şaşılır, ne korkulur durum.
Batınca günün ışığı, örtünce sonsuz gece
Süreklice karalan. Öteden yaban saldırısından,
Yaşamı sarsan olaylardan korkulurdu yalnızca
985 Geceleyin. Yaklaşınca güçlü bir arslan, hışlayan
Bir yaban domuzu, yıkar evlerini kaçardılar
Mağara kayalannın üstünde, gecenin ortasında.
Toplanırlardı dalların arasında, acımasız
Konuklar yüzünden. Bugün yakınmıyor kimse,
990 Aynlmış, eskiden, yaşamın iç açan ışığından.

Eski, Yeni Ölüm Türleri

- Daha kolay yakalanır, yem olurdu bir kimse
Yırtıcıların ağzında, yutulurdu diri diri.
Doldururdu, yırtıcılar ağzında yem olan, dağlan
Çığlıklarla, ormanlan, kırları, bayırları, görünce
995 Canlı gömülüşünü diri bir tabuta, kaçmakla
Kim kurtarabilmişse dilimlenen etlerini, tutardı
Titreyen elleriyle korkunç yaralannı, yakanrdı
Yürek doğrayan iniltilerle kurtulmak için
Kurtancı ölüme. Bırakmış katlanılmaz acılara
1000 Kendini, ne yardımcı, ne sağaltıcı vardı yaralan.
Buna karşın yoktu eskiden bir günlük savaşta

- Ölen, binlerce kişi, söz konusu değildi yükselen
Bir denizin gemilerle içindekileri çarparak
Kayalara yok edişi. Boşunaydı denizlerin azgın
1005 Dalgalarla yükselip alçalması, korkutmaları, kolayca.
Aldatamazdı kimseyi denizin kandırıcı sessizliği,
Işık gülüşü dalgaların sürüklemezdi kimseyi ölüme,
Göndermezdi utanmayan gemiciyi deniz yolculuğuna,
Eskiden besin yokluğundan ölürdü gücü kesilen
1010 Örgenler, bugün besin bolluğundan gelir ölüm.
Kendiliğinden dökülürdü, kimse sezmeden, ağular,
Bugün çok açıkgöz kişi, eliyle verir ağuyu.

Toplumsal Bütünleşme

- Dallardan barınaklar kurmuşlar, deriyi, ateşi
Bulmuşlar, bir kadınla evlenmeye başlamış erkek,
1015 Böyle kurulmuş kutsal düzeni ilk ocağın,
Evliliğin, yuvanın, bu bağla doğmuş çocuklar.
İlkin böyle gelişmeye başlamış kişi soyu,
Düzene, töreye bağlanmış. Ateş yüzünden yumuşamış,
İncelmiş gövdeleri, katlanamaz olmuşlar gök çatısı
1020 Altında uzun süren soğuklara, azaltmış erkek
Gücünü Venüs, çocuklar yaltaklanıyor, direnilmez
Duygular uyandırıyor anada, babada. Başlamış
Karşılıklı komşuluklar, anlaşmalar, bağdaşmalar,
Kılma dokunmak istemiyor, bilerek, kimse kimsenin.
1025 Üstlenmiş çocuğu, kadını korumayı erkek, sözler
Kekelenir, el kol sallanır, anlatılırdı istenen,
Kolayına geldiğince. Kurulamaz geçerli bir yasa
Duygudaşlık sağlanmayınca, düşküne acımayınca.
Biterdi kişi soyu, kalmazdı bugüne değin.

Dilin Kaynağı

- 1030 Doğadır türlü dillerin kaynağı, nesneleri
Adlandırmadır, küçük çocuklar imlerle anlatır
Nesneleri, sözcük yetersizliğinden, dilsizce
Davranırlar, parmakla gösterirler, anlam verme
Alışkanlığı gelişir. Tüm dirilerde vardır yaşama
- 1035 Elverişliyi sezme yetisi. Dananın ilkin boynuzlan
Çıkar alnında, saldmır, vurur kızınca önündekine.
Buna karşılık aslan, panter yavrulan
Pençelerle, ayak tırnaklarıyla, ısırma larla
Korunur, yeni çıkmaya başlasa bile bunlar.
- 1040 Kuşlar soyu, görüldüğü gibi, kanatla, kanat
Vuruşlarıyla uçarak bulur kurtuluş yolu.
İlkin nesnelere ad veren, kişilere sözleri
Öğreten bir bulucuya saçmadır inanmak, yoktur.
Nedendir düşünüldüğü, tüm nesnelerin sözcüklerle
- 1045 Adlandırılması, değişik nesnelerin kurulması
Konusunda, belli bir çağda, bunu yapan olmadığına
Göre, bir yapan aramanın gerektiği? Öteki
Varlıklar, aralannda, bir yarar görmemişse dilden
Niçin düşünülür dilin yaran, nereden gelmiş
- 1050 Ona ilk yeti, ne yapmayı düşünmüş, nereden çıkmış
Tinde bilmek, anlamak? Olacak iş değil nesnenin
Birçoğuna söz geçirmesi, öğrenmek için adlarını
Nesnelerin, bu güçlüğe katlanması, sağirlara
Kulaklan dibinde iş göstermek daha kolayken.
- 1055 Yoksa ne katlanabilir, ne de dayanırlardı
Onlar, kulaklarına anlaşılmaz seslerin gelmesine.
Ne var şaşılabacak, gerçekse kişi soyu, sesi,
Dili sağlamsa, değişik duyumlara göre, değişik

- Çıkarsa nesnelerden. Dilden yoksun hayvanlar,
1060 Yabanlar soyu bile, tüm değişik sesleri,
Türlü çığlıkları, sezerler, biraz korku, biraz
Acı, biraz yürek oynatan sevinç varsa.
Bu denenmiş, bilinen olaylardan çok bilgi
Edinmek gerekir. Aldatılan gösterişli bir Molos
1065 Köpeği, çıkarırken etli ağzından kalın dişlerini
Bir çınlama duyulur bambaşka, korkutan, kızgın
Atılmalarından, boşuna havlamış, bağırılmış, ortalığı
Doldurmuşsa ulumalarla. Yine başka türlüdür
Diliyle yalayıp okşarken eniğini, ön ayaklarıyla
1070 Yuvarlarken rasgele ısırır, saldırırken çıkardığı
Sesler, dişleriyle yavrucuğu yutar gibi
Korkuturken çıkardığı seslerden. Apayrıdır yine
Uluması keskin havlamasından, evin beyi bırakmışsa
Onu evde, ya da dayaktan acı duymuşsa gövdesi,
1075 Zıgnayarak kaçarken çıkardığı sesler, bağırmasıdır
Onun. Yok mu ayrı bir yönü köpek seslerinin
At kişnemesinden, gençliğin azgın evresinde
Kısraklar arasında dölleme ateşiyle kanatlanan
Bir aygırın, ya da savaş arabasına koşulmuş,
1080 Gergin burun deliklerinden hızla soluyan, ölüm
Hırıltıları çıkarırken ayakları titreyen
Bir at kişnemesinden? Başka, kanatlı yaratıklar,
Türlü kuşlar, atmacalar, kartallar, balıkçıllar, deniz
Dalgaları üzerinde yuvarlanan besinini, geçimini
1085 Tuzlu dalgalardan sağlayanlar, değişik sesler
Çıkarırlar, ayrı günlerde savaşınca yutmak,
Vuruşunca kapıp kaçmak için. Bunlar fırtınalara
Göre değiştirir çığlıklarını. Kargakuzgun soyundan
Bunlar; suyu, yağmuru, yelleri, fırtınaları görünce

- 1090 Bağrıışrlar. Hayvanları sıkıştırıran türlü duyular
Dilsiz, değişik sesler çıkarttırır. Eskiden böyleydi
Ölümlüler de, eş sayıda değişik sesler çıkarırdı.

Ateşin Bulunuşu

- Uğraşma bunlarla, dinle, yıldırım getirmiş ilk ateş,
Yeryüzüne, ölümlülere, öyle yayılmış ortalığa
1095 Sıcaklığı, birden, yalımların. Görürüz gökten
Hızla yayıldığını yangınların, ateş verince
Bulutlar, dallı bir ağaç bile sarsılır fırtınada,
Sağa, sola, çarpınca komşu ağaç dallarına, yalımlanır,
Sürtünmeden tutuşur, şimşek çakar, yükselir yalımlar,
1100 Sürtününce dallarla gövdeler, eserken azgın yeller.
Bundan bulmuş ateş ölümlüler, yemeği, pişirmeyi
Öğretmiş onlara güneş. Görmüş kır yemişlerinin
Güneş sıcakıyla tatlılaştığını kişi, anlamış.

illerin, Beyliklerin Kuruluşu

- Ateşle gelişen buluşlar nedeniyle günden güne
1105 Daha iyiye gittiği görülüyordu yaşamın, böyle
Başlamış anlayış, görüş yönünden kadınlardan
Güçlü olan erkişiler illeri kurmaya, oralarda
Kaleler, korunma, savunma yerleri yapmaya,
Bölüşmüşler hayvanları, tarlaları, vermişler onlara
1110 Doğal güçlerine, gövdelerine uygun işler.
Büyük önem taşır dış görünüş, yetiler, güçler
Yönetim konusunda. Somadandır bireysel iyelik,
Bulunmuş ünlerin güzelliğini, gücünü kolayca çalan
Altın. Gerçek amaç edinmiş varlıklılar güçlü

- 1115 Olmayı, dış güzelliği, gösterişi. Bilseydi yaşamı
Bilgece yönetmenin yöntemim kişi, varırdı
Doruğuna varsıllığın, sessizlik, mutluluk içinde,
Sıkıntısız; azla yetinmekle çıkarırdı tadını
Yaşamın, çalışırdı yine, çokları ünlenmek için,
1120 Güçlü olmaya, yaşamın yazgısını sağlam temele
Oturtmak, bolluk içinde yaşamak için. Oysa ünün
Doruğuna çıkmada girilen yarışlarda korkunç
Yıkımlar görür kişi, kendi engeller yolunu.
Ulaşırlar istedikleri yere sonunda, düşerler
1125 Oradan yavaşça, yığınla, bir yıldırım gibi
Doymazlığın tepesinden korkunç Tartarus'a.
İyidir, güzeldir sessizlik, barış içinde gönül
Kıvancıyla yaşamak, bir ülkeye başkan, ya da
Kral olmaktan. Kanlar dökülür bu yolda,
1130 Kesilir yollar, geçitler, boğuşulur doymazlık
Yüzünden. Gözü doymazlık, alışkındır, yükselen
Bir dağın üstünden daha yukarlara düşen
Yıldırım gibidir, Doymazlar başkalarının ağzına
Bakarlar, kişisel işlerinde bile, duyduklarını
1135 Yaparlar, acmasılar, dün de, yarın da öyledirler.
Nice krallar göçmüş, çökmüş yükselen tahtlar,
Geçmiş görkemli günler, yıkılmış egemenlikler,
Kana bulanmış buyurgan başlar, darmadağın olmuş
İşıldayan taşlar, çiğnenmiş ayaklan altında
1140 Toplulukların güvenilen, saygın ululuklar.
Korkan uğrar korktuğuna, böyle geçer halkın
Eline devlet yönetimi, kişisel gücün egemen
Olmak istediği ülkede. Öğretirler yetkililer
Şimdi görevlileri seçmeyi, yasalan, töreleri
1145 Düzenlemeyi; bitmişti baskıdan, yaşamaktan,

- Kişiler, yorulmuştu, boğuşmalardan tükenmişti.
Baş eğdi, kendince, yasaların, törelerin ezici
Boyunduğuna; köpürmüş, kızmış kimselerce,
Çağına göre, en uygun nitelikte kişiyi bağlayan
1150 Yasaların bağına. Bıkılmış, usanmış kişiler,
Boyunduruk altında yaşamaktan, ceza korkusundan,
Kaçmış yaşamın tadı çoktan. Kuşatmış çevreyi
Töresiz eylemler, baskı yayılmış ortalığa,
Geri gelmiş geleneksel kötülükler, kesmeler,
1155 Vurmalar, toplumsal düzeni bozan için ağır
Bir durumdu sessizlik, barış içinde yaşamak.
Tanrıları, kişi soyunu kandırmaya çalışan
Ummasın gizli kalacağını yaptıklarının süresiz.
Mırıldanmaz mı, çokları, uykuda kötülükleri de,
1160 Söylendiğine bakılırsa, yatağa düşünce saymaz mı
Gizli kalmış suçlarını, bütün kötülüklerini?

Tanrıları Övmenin Kaynağı

- Güç değil tanrısal yüceliğin kaynağını açıklamak,
Büyük toplumları korkutmanın nedenini, kutlu
Bayramları, illeri dolduran sunakları, ölenleri,
1165 Yıllık törenleri, bunların düzenlenmesini anlatmak,
Bir de ölümlülerde bu duygunun nerden geldiğini,
Yeryüzünde, her yerde, tanrılar adına kurulan
Sunakların, yönetmenlerin, yükümlülerin, ayrıca
Bayramlarda kutlamaların, çetin değil bugün.
1170 Dev gibi tanrısal biçimler ayıkken, uyanıkken
Görünmüş kişiye, eskiden yerleşmiş bunlar tinine.
Duyumlar alınmış bunlardan gelip geçen; depretmış
Örgenleri az da olsa, bunlardır gerçekdışı

- Söylentilerin nedeni, biçimlerin, görüntülerin.
1175 Sonsuz yaşantılar, güçler yüklemiş insanlar,
Bu tanrısal varlıklara, kılıklarına uygun.
Sonradan böyle güçlü, iri varlıklar, yenilmez,
Alt edilemez sanmışlar. Bu yüzdendir kişilere
Ötekilerden bambaşka bir yapıda düzenlenmiş
1180 Gibi gelmeleri tanrıların, yaşayışları da,
Ölüm korkusundan uzak kalışları da. Kişiler
Görüyordu düşsel görüntüler içinde şaşkınlık
Veren işler yaptıklarını tanrısal varlıkların,
Yorulmadan, eyleme geçmeden; onlar yalnızca
1185 Göksel kurallara bağlı, mevsimler gibi sonsuz
Bir değişim içinde dönenler, ölümsüzler,
Anlamaz bu olayların nedenlerini tanrılardan
Korkan, onlara sığınan insanlar, buyruklarla
Evreni yönetiyor sananlar, düşlerler gökte
1190 Tanrısal konaklar, sunaklar, güneşin, ayın aylık
Süreyle dönmesinden böyle anlam çıkarırlar.
Ay, gün, gece, göğün derinlerinde takım yıldızlar,
Göklerin ışıldağı, uçan yalımlar, bulutlar, yağmur,
Kırağı, yeller, sağanak, dolu, yıldırım, kar,
1195 Uğuldayan boralar, gürlemeler, çatırdamalar.
Kapılır bunlara mutsuz kişi soyu, yükletirdi
Hepsini tanrılara, kızgınlık, üzüntü katarak.
Ne denli sıkıntılar çekmiş, acı yaralar
Açmış içimizde, ağlatmış bizi çocuklarımız için.
1200 Değildir dine bağlılık yoktan bir baş yaparak
Taştan, çevresini dolanmak, sunaklara varmak,
Adaklar sunmak, yere uzanmak^ ellerini sunaklara,
Tapmıklara kaldırmak, kurban kesmek, kan akıtmak,
Duvarlara saçmak; en iyisi evrene bakabilmektir.

- 1205 Bakalım göklere, ışıyan yıldızlara, düşünelim
Güneşin, ayın yörüngesini, içimize kapanalım.
Soma, başka acılar yüzünden derin uykuya
Dalan yüreğe karşı kaldırmalı düşünen başı,
Gücü sonsuz mu, değil mi, değişen yörüngelerde
- 1210 Parlak yıldızları yöneten tanrıların. Yanıltır
Düşünsel yetiyi, kuşkulandırmı düzenden ayrılmı,
Evren yaratılmış mı, yaratılmamış mı, sonu olsa,
Evrenle yıldızlar çatısının çevrimleri uzun
Sessiz, gürültüsüz bir yolculukta yorulur mu
- 1215 Yorulmaz mı diye. Tanrılar sonsuz bir mutluluk
Vermiş mi evrene, donatmamış mı bu sonsuzluk akışında
Bitmez bir yaşamla, dönmesini sağlamış mı, sonsuzluk
İçinde, üstün güce dayanabilsin diye, bütünüyle?
Başka kimde vardır tanrılara karşı korkusuz
- 1220 Yürek, kimin titremez korkudan eli, ayağı?
Birden sarsınca kaskatı dünyayı korkunç yıldırım,
Gök çatısını yaran şimşek? Titremez mi insanlar?
Çözülmez mi dizlerinin bağı tamı korkusundan
Büyükleme kralların, ürpermez mi yaklaşınca yargı
- 1225 Günü, iğrenç suçların sorgulanması, kan kusturan
Buyrukların karşılığını görme evresi? Eserken
Uğuldayan azgın yeller, engin sular üzerinden,
Dev ordularını, donanmasını filleriyle götürürken
Deniz üstünden yalvarmaz mı tanrılara komutan,
- 1230 Adaklar sunmaz mı korkarak, titreyerek dinsin
Diye kasırğa; sığınmaz mı tanrısal sungulara?
Dinleyen yok bunları, yakalar azgın çevrinti
Gömülür ölüm dalgalarına, yakanlara karşın.
Gelir gizli yıkım, çöker kişi soyu, vurur
- 1235 Çamurlara güzel banyo bağı, baltasını, eğlenir

- Büyüklenerek, bir oyuncak gibi insanlarla.
Kayarsa ayaklarımızın altında yeryüzü, yıkılırsa
Çarpışmalarla iller, çökme korkusu geçirirse,
Şaşılmaz mı kişinin kendince düşünerek üstün
1240 Güçleriyle tanrılarının bunları yaptığını sanmasına,
Tüm varlıkları taşkın yetileriyle sarsmasına?

Madenlerin Bulunuşu

- Bakır bulunmuş, altın, demir, kurşunun gördüğü
İş, gümüşün ağırlığı özdeş çağda konmuş ortaya.
Yüksek tepelerde gökten düşen, ormanları yakan
1245 Yıldırımdan, ya birbiriyle ormanda savaşan
Kimselerin düşmanları korkutmak için yangın
Çıkarmalarından, ya da toprağın bol ürünlerinden
Dolayı başka kimseler, ateşle yeri, verimli
Kırları, çayırları almak istemişler, ılgarlamak,
İ250 Yabanları avlamak, varsıl olmak dilemişler.
Gerçekten, daha önce bulunmuş, ateşle, çukur
Kazmakla avlanmak, ormanların çevresini ağlarla
Sarmaktan, köpekleri kısılmaktan. Durmadan yangın
Çıkarmakta neyse neden, odur korkunç çatırdamalarla
1255 Ormanları derin köklere değin tüketen, yalınlarla,
O gün akmış damarlarından toprağın içine
Kıvrılarak bir ırmak gümüşten, altından, bakırdan,
Kurşundan; o günler görülmüş, sonradan nasıl
Katılaştığı kıvılcımlaşan ışıltılarla parlayan
1260 Yığınların; topraktan çıkarken alınmış ışıyan
Yüzeyleri yaprak gibi kaldırılmış. Anlaşılmış
Onların döküldüğü yerin uyarınca biçim aldığı,
Bir oyuna doldurulan erimiş nesne gibi kaldığı.

- Çekiçlerle döverek inceltmişler onları; istenen
1265 Biçimde, kalınlıkta, katılıkta yapılmış bunlardan
Pusatlar, evlek açan saban demiri, kütüklerin
Kesilmesinde, tahtaların düzenlenmesinde, ağaçların
Burgularla delinmesinde, yapı işlerinde gereken
Araçlar. Olmaz, katı madensiz bunlar. Denenmiş
1270 İlkın altın, gümüş, boşı gitmiş emek, yumuşak
Olmaları sonucu; ağır, katı nesnelerle ilgili
Çalışmalarda, anlaşıldı eş değerde işe
Yaramadıkları, yükselmiş madenin değeri, düşmüş
Gözden altın, kolay aşındığından. Madenlerin
1275 Azalmış değeri, yükselmiş altın şimdi, değişmiş
Çağın gidişi, nesnelerin durumu, değersiz
Sayılır bugün, eskiden baş üstünde tutulan.
Başka bir nesne yükselmiş iğrenç karanlıklardan
Didinilir daha çok, törenlerle alkışlanır
1280 Bu yeni buluş, anlaşılmaz bir saygı gösterilir.

Maden, Demir

- Anlarsın kolayca Memmiusum, sana demirin
İlk bulunuşu üzerine sergilenen bilgiyi.
Eskiden eller pusatlanmış, tırnaklar, dişler,
Onlar gibi taşlar, ağaçlardan kırılan dallar,
1285 Bunlardan sonra bulunmuş ateş. Sonradan anlaşılmış
Demirin, madenin değeri. Öğrenmiş maden özünden
Demif çıkarmayı çokları, dövmeyi demiri
Yapısı gereği. Maden özü yarar, yırtar
Toprağı; maden özüyle oynatılır yerinden
1290 Savaşan birliklerden çıkan yangın dalgaları,
Odur açan onulmaz yaraları, maden özüdür ortadan

- Kaldıran sürüleri, tarlaları alt üst çeviren.
Yalnızca tunç pusatlarla baş eğdirilir çıplaklara,
Pusatsızlara. Sonradan geçmiş öne demir kılıç,
1295 Kişiyi bölen, çekilen tunç kılıç. Önceleri
Demirle başlanmış sürülmeye toprak. Donamınca
Böyle pusatlarla, başlar dövüş, dalgalı savaşta.

Savaş Araçları

- ilkin donanmış pusatlarla, binmiş atlara kişi
Girmiş savaşa, alınca dizginleri eline, korkusuz.
1300 Sonra denenmiş iki koşumlu savaş yazgısı, dört
Gerekince iki koşumlu sürmede, kılıçlarla donanmış
Arabayı savaşa sokmada. Öğretmiş Lucania'nın
Korkunç öküzlerine, sırtlarında kule taşıyan
Fillere Kartacalılar, savaş yaralarına önem
1305 Vermemeyi, Mars ordusunun büyük yığınaklarını
Yarmayı, böyle girişir boğuşmaya, ötekinden
Önce biri, insana karşı korkunç pusatları
Kullanmak için, bundan artar savaş korkulan.
Denenmiş boğaların savaşlarda kullanılması,
1310 Kükreyen, azgın domuzların düşmana karşı
Gönderilmesi. Sürülmüş ordulara karşı azgın
Aslanlar, pusatlarla donanmış bekçilerin,
Acımasız boğa vurucularının yönettikleri.
Onlan eğitmek, bağlamak, yönlendirmek içindi
1315 Bu kimseler. Boş işlermiş bunlar, getinnişler
Kızgın, azgın birçok savaşçı, şaşırmış düşman,
Başları sorguçu, böğürmelerle korkutan,
Titreten, azgın, soluyan atlar, binicilerle
Güçlkle eğlenen, saldırgan, atak hayvanlar.

- 1320 Atılmış kudurgan dişi aslanlar yığınlara
Azgın sıçramalarla, tutmuşlar önde savaşılanları.
Yıkılmış soluksuz, kimileri, düşmüş arkadan,
Ezen vuruştan, ağır yaralamadan, kopan yerinin
Üstüne, orada çakılmış gibi tutar kanlı
- 1325 Gövdesini çekeler aslanlar. Böyledir yaban
Domuzlan da, biçerler kesici dişlerle kişileri,
Islatır kendi kanıyla gövdesinde kalan oku,
Kınlan, kanlı. Kudurur acıdan, azgınlaşır.
Böyleymiş ölümü yayalann, binicilerin savaşta.
- 1330 Ya keskin diş çakışlanndan korkar, kaçar,
Ya da şaha kalkar, oynar ayaklan havada.
Hepsi boş bunlann, görülmüş nasıl aktığı
Kesilen damarlardan kanın, ağır damlalarla
Yeri kapladığı. Evde yeterince bağlı tutulursa
- 1335 İlk azgınlığı çıkar ortaya domuzun savaşta, başlar
Yaralanmalar sonucu ulumalar, kaçmalar, korkmalar,
Kargaşalıklar. Bir kez ancak bir bölümü
Sokulabilir savaşa hayvanlann. Öndiziler geri
Çekilirse kılıçlann panltısmı gören, ürken
- 1340 Lucania'nın savaş boğalan gibi. Görülmüştür
Somadan, savaşı önceden sezen, ürken acınası
Hayvanlann işe yaramadığı. Sandığıma göre, bu
Uygulama savaşta toplu bir yıkım, bir korku
Yaratmak için düşünülmüş olabilir eskiden,
- 1345 Bu hayvanlan savaşa sokma yöntemi.
Doğrudur bu görüşü savunmam; evrende
istendiği gibi düşünülen yeryüzünden çok,
Doğuş yönünden başka dünyalar bulunduğunu
Onlar için. Oysa onlar üstün geleceklerini
- 1350 Ummadılar, daha çok düşmana yıkım vermeye
Koyuldular, azdı orduları, yoktu yeterli pusatlan.

Dokumacılık Üzerine

- Elle ömlürmüş giysiler, dokumalardan önce,
Demirden soma doğmuş dokuma, demirin kullanımı
Gerekir onlarda, yapılamazdı yığ, makara, yelken,
1355 Çıkrık, dokuma tezgahının şıkırdıyan araçları,
Yün bükmeyi doğal güdüdür öğreten erkeklere,
Soma kadınlara, uzun süren el işlerinde kadın
Beceriklidir daha, erkekten. Çalışmaktan utanan
Köy erkekleri, kadın eline yatkın bir iş sayar
1360 El işlerini, kendileri daha ağır, elle, ayakla
Daha çok güç isteyen işler yapmak isterler.

Ağaç Bakımı

- Evreni yaratan tanrı kadın, doğa, sonunda
Kendiliğinden bir yol göstermiş ekin ekmek,
Ağaç dikmek için; çileklerin, palamutların
1365 Ağaçlardan düştüğü yerlerde, günler geçince,
Yükselen, kalabalık sürgünlerle, eşkinlerle.
Somadan benimsenmiş dallara aşı, tarlada genç
Eşkinleri toprağa dikme. Denenmiş sevimli
Toprakta türlü ekinler. Görülünce toprağın
1370 İşlenmesinden, soma, yaban sürgünlerin büyüdüğü,
Bakılmış onlara da sevgiyle, ormanlaşmış
Tepeler böyle, doldurmuş dağ eteklerini
Boy boy ağaçlar, çayırklar, göller, çaylar,
Ekinlikler, sevindiren asmalıklar yetişmiş
1375 Tepelerde, kırlarda, mavimsi zeytin ağaçları
Büyümüş tarlalar arasında sınır boyunca,
Bundandır, gördüğün renkli, sevimli süslerle

Bezendiğini kırların, yetişen yemişlerin,
Onları firdolayı çeviren çalılıkların oluşu.

Müziğin Bulunuşu

- 1380 Özenirmiş, eskiden beri, kuşların seslerine
Ağzıyla kişi, önce mutlu türkü
Çığırmayı, dinleyen kulağa kıvanç doldurmayı.
Zephyros'un borusundan çıkan taşkın, tatlı
Sesler kırlarda gezen kişinin öğretmenidir,
- 1385 Baldıran sapının oyuğuna üflemeye başlayan,
Sonradan öğretilmiş yakınmanın tatlı sesleri.
Musaların, tanrısal kıvanç gününde, bulduğu
Kavalın, parmakla çalınmasından ezgiler taşarken
Ormanlarda, kırlarda dolaşırdı çobanlar.
- 1390 Büyülemiş, taşırmış insanları böyle,
Derin susuzluğu gideren, tatlı ezgilerle.
Uzanmış, böyle, kişiler yanyana çayırlarda,
Bir ırmak kıyısında, salınan ağaçlar altında.
Eğlendiler, kıvandılar, uygun araçlarla böyle,
- 1395 Havanın uyarınca yazbaşlan, renkli çiçekler
Arasında, yeşil kırlarda, acı sözler, çınlayan
Kahkahalar varmış o çağlarda da, alışıldığında,
Yaşardı kır Musaları çiçekler içinde, yaygın
Eğlencelerde başları, omuzları donanmış renkli
- 1400 Çiçeklerle, uçuşan çelenklerle; çekerdı onları
İçten bir duygu, oynamaya, patırtılı, tepmeli
Toprak anaya vurmaya, ayaklarla; yenileyen
Budur gülüşmeleri, eğlenceleri, yeniliği,
Dirilten, şaşılasi yenilik getiren, eskiden.
- 1405 Uyarmak gerek, eksik uykuyu gidermeye, türlü

- Sesler düzenleyerek türküler çığırmaya, kıvrık
Budaklarla çoban kavallarını çalmaya. Budur
Günümüzde bekçileri gerektiren, öğrenilmiş
Şimdi düzen birliğinin gerekçesi, topraktan
- 1410 Doğan ilk atanın, ormanda yaşayanın, yarattığı
Eğlenceler. Beğenilen bir nesnenin çoktur etkisi
Görülmemişse, eskiden, bulununca daha iyisi
Yitirir etkisini eski, değişik tadı nesnelerin.
Böyle bırakılmış eski yerler, palamutlar, konaklar,
- 1415 Çayırılar, yapraktan, kırıktan yataklar; düşmüş
Gözden, hayvan derisi giysiler, yeğlenenler
Eskiden; sandığıma göre büyük bir istek gerekirmiş
Nice hayvan öldürülmüş derisi yüzünden, anlamış
Hayvan da kaçmanın gerektiğini, uzaklaşmış kişiden.
- 1420 Dilimlenmiş hayvanlar, kan gövdeyi götürmüş, vuruşla,
Eskiden deri, şimdi altın yüzünden, erguvan rengi
Giysiler için tadı yok yaşamın. Sanırım büyük
Suç bizde, deri giysiden yoksun çocuklar,
Titrerken acı soğuklarda, neyimiz eksilirdi, bizim
- 1425 Erguvan rengi giysiler giymesek, süslenmesek?
Korur bizi, bir işçinin giysileri de, soğuktan.
Böyle didinmiş kişi boyuna, tükenmiş yaşamı,
Yoğun sıkıntılar içinde. Anlamamış yine,
Yazık, varsılığa duyulan tutkunun, gerçek
- 1430 Mutluluktan, yaşam tadından uzak olduğunu.
Budur, gün gün, yaşamı yıkıma sürükleyen,
Savaşın azgın dalgalarını oynatan, doğuran.
Evrenin büyük, dönen yüce tapmağı, ışıklarla
Öğretmiş insanlara yılın bölümlerini, değiştirdiğini,
- 1435 Döndüğünü, evreni belli bir yasanın yönettiğim.

Ekinin Son Basamağı

- Büyük kulelerle çevrilmiş illerde, güvenle
Yaşanıyordu, ekilmiş, bölünmüş, sınırlanmış yeryüzü.
Çiçeklenmiş deniz, olabildiğince, yelkenlerle,
Anlaşmalarla ulaşılmış birlik içinde, karşılıklı
1440 Yardımlamaya, ozanlar başlamış şiirler söylemeye,
Birer birer anlatmaya yiğitlikleri, bulunmadan
Önce yazı, bundandır günümüzde bile, eskisi gibi,
Düşünsel yetinin izinden yürümek, araştırmalar
Yapabilmek, gemiciliği, tarla bakımını, duvarcılığı,
1445 Yasaları, pusatları, yollar, giyecekleri, tüm bunlara
Benzer nesneleri, ünleri, yaşamı, dirimi incelestiren,
Kolaylaştıran, onunla birlikte gidenleri, türküleri,
Resimleri yapmayı, tüm öteki önemli, kurucu
Başarıları deneydir, çalışmadır öğreten, adım adım
1450 Bunlara benzeyenleri, basamak basamak ilerleyen,
Yürüyen tine. Böyle çıkmış aydınlığa çağlar, gelişmiş
Düşünsel yeti, açıklamış, görülmüş düşünsel yetinin
Nasıl başkalarını aydınlattığı, bütün başarı
Alanlarında yüksek bir doruğa varıncaya değin.

ALTINCI BÖLÜM

Epikuros Felsefesine övgü

- Bunalan ölümlülere doğurgan ekini üleştiren,
İşıyan adıyla, önceden, ili aydınlatan ilk
Atinalı, bize can bağışlayan yeniden, kenti
Düzenleyen yasaları yürürlüğe koyan, yaşama
5 Yeniden bir tatlı avuntu getiren erkişiyi doğuran,
Göstermiş onun yaratan gücü bilgelikler saçılan
Ağzından, odur bütün doğayı önümüze seren.
Yaşamasaydı uzun yıllar, tanrısal buluşlarından
Dolayı yayılamazdı yıllarca göklere değin
10 Yükselen ünü uluslara. Görmüş sürekli olanı,
Beslenmek için ölümlülere gerekeni, neyin önceden
Bizim yararımıza derlendiğini, ortaya konduğunu,
Yaşam yolunda güvenli, gerekli bulunduğunu.
Büyükler varlık, ün, eğlence içinde yüzerken,
15 Güzelliklerin sağladığı yüce bir ünle gösterişe
Ulaşmışken kimsenin yüreğinden gitmediğini görmüş
Korkuların, istencin de, tinin de tükenmeyen
Ezilmeler, öldürücü ürpermeler yüzünden yakınmalar
İçinde kıvrandığım: O gün anlamış yanılmanın
20 Anlayış gücünden geldiğini, derinden, tüm olayların

- Bu yanılmadan kaynaklandığını. Görüyordu kimi
Büsbütün eskimiş, yıpranmış, geçersiz kalmış
Düşüncelerin düzeltilir yanı olmadığını;
içten bozulmuş kimi, tadı kaçmış, çürümüş özü
- 25 Çağı geçmiş kanıların; bu nedenle başladı insan
Gönlüne bilgece sözler söylemeye, belirledi
Sınırlarım korkunun, tutkunun. Koymuş önümüze
Ulaşmak istediğimiz en yüksek iynin yerini,
Göstermiş bize mutluluğun en gerçek
- 30 Akış içinde ereğe ulaştıran yöntemini,
Ölümlülerin işlerinde kötülüklerin ne olduğunu.
Doğal nedenlerden gelen türlü karışıklığı,
Bir gün rasgele, bir gün basınçla doğanın
Yarattığı kötülükleri püskürtmek için hangi
- 35 Yollara başvurmak gerektiğini, öğretti;
Böyle gösterdi bize, insan soyunun gönlünde
Dayanaksız, bomboş üzüntü dalgalan içinde,
Çalkandığım çokluk. Nasıl küçük çocuklar
Ürperir, titrerse, sarsılırsa karanlık gecede,
- 40 Onlar gibiyiz biz de, korkarız gün ışığında
Varlıklar karşısında, korkulur neden yokken.
Karanlık geceden korkup günün açmasını
Bekleyen çocuklar gibiyiz biz de. Duyusal
Korku, bilgisizlikten kaynaklanan içsel
- 45 Karamsarlık gitmez günün, güneşin aydınlığında.
Derinden incelemek gerekir doğayı. Bunun için
Bitireyim bu başladığım işi. Söylemişim önceden
Göksellerin bile ölümlü olduğunu, göklerin
Yaratılmış bir özden kurulduğunu, ondan neyin
- 50 Doğmuş, neyin doğması gerektiğini anlatmıştım.
Ne kalmış açıklanacak bir daha, biniyorum

- Koşulmuş, yüce arabasına Musalann: Nasıl şimşekler
Çakar, yıldırımlar düşer, gökler gürler, azgınlık
İçinde savaşıırken kasırgalar, bulutlar; sonra
55 Nasıl barışırlar, gökleri saran gürlemeler,
Sığınaklar durunca gömülürler sessizliğe,
Bunları göstermek için. Göksel olaylar yansıyınca
Türlü korkular salar kişilere, tanrılar önünde,
Ürperir gerçekten duyular, bastırır tanrılar
60 Yeryüzüne; bilinmez bunların nedenleri, tanrılar
Neden buyururlar, kavranmaz olayların özü,
Bilinmeyen nedenler yüzünden doğardı tanrısalılık.

Tanrı Varlığının Nedeni

- Şaşar, tasasız tanrılara, gerçeği öğrenen, bunun
Tutarsız kaynağına, başımızın üstünde, uzayda
65 Geçen olayların, ilkel inançlara dönmeyi
Sağladığına; yetersiz insanlar, acımasız
Tanrılarının tatsaldan olduklarına inanırlar.
Bilmezler gerçeği, sınırlı yetilerini; kördür
Onların düşünsel odaklan, yanılgılar içinde
70 Yalpalanırlar, aydınlanmazsa köksüz düşünceleri
Tanımsal varlıklara aylan düşer, sıkılırsın bundan,
Kuşkulanırsın göksel güçlerden, inanmazsın daha.
Tannlar, yaptıklarından dolayı duygulanırlar, kızarlar,
Seni cezalandırırlar, sonsuz bansın sessizliğinde
75 Yaşayan insanlar sana karşı korkunç bir öfkeyle
Sarsılırlar, öç almaya kalkarlar, öyle sanırsın.
Giremezsin sessiz bir anlayışla tanımsal alana,
Bu yüzden göremezsın tanımsal varlıkların
Özdeşlerim, kişisel belleğe tanımsal güzelliğin

- 80 Engelleri olarak girseler, gönlünde yerleşseler de.
Budur nedeni seni bekleyen yaşamsal acıların.
Yalnız, benim söylediğim gerçekler önler yanılmayı.
Nice konu, geride, bu dizelerimle açıklamak için.
Gerekir göksel düzeni, olayları, fırtınayı, ışıyan
- 85 Yıldızları anlatmam, onların gücünü, oluşumunun
Nedenlerini, korkudan şaşmıp sormayasm diye
İncelemem gerekir; hangi göksel bölümden uçan
Işığın geldiğini, nereye döndüğünü, sağa, sola,
Duvarlardan geçerek uzaklara nasıl gittiğini,
- 90 Oradan aşağı indiğini, yeniden yükseldiğini,
Elden gelmez bunların nedenlerini kavramak,
Bundandır tüm olayların tanrıların yüklenmesi.
Çevirirsem yanlış arabamı şimdi kişisel
Mutluluk yoluna, tanrısal sevgi kaynağı Kalliope'nin,
- 95 Bilge Musaların yolunda yardımcım ol benim..

Fırtına

- İlkin yıldırımlar titretmiş göğün ışıyan
Maviliğini, çarpışır uzayda yüksek uçan bulutlar,
Karşıt yellerle karşılaşınca, gelmez gürültüler
Gökten, ışıyan alanlardan toplanırsa kaim
- 100 Bulutlar, yığılaşırsa. Duyulur azgın gürlemeler
Eskiden beri; taşkın bulutlar çıkmazlar odun
Gibi, taş gibi kaskatı öğelerden, çok incecik
Nesnelerden, sislerin, uçan duman bulutlanmın
Bize gösterdiğinden. Yoksa düşerlerdi yere
- 105 Taşlar gibi, ağır yığılaşımlar içinde,
Ya da toplanamaz bir araya duman gibi,
Buzdan, kırağıdan kurulmuş katı yığın olamazdı.

- Evrenin genişliğinden sık sık saklayan bir
Gürültü duyulur, büyük bir tiyatronun üstünde
110 Çatıdan direklerle doğru gerilen renkli yelken
Bezinin yellerde savruluşu gibi, sarsılır, sesler
Çıkarır çarpışmaların etkisiyle, tırmalar gibi,
Benzer bir kâğıdın yırtılışına, duyulur gök
Gürlemesinden çokluk böyle bir gürültü, ya da
115 Rüzgâra asılmış bir giysiden çıkan sesi andırır
Havada titrerken, dönen bir kâğıdın saklayışına.
Geline bulutlar karşı karşıya, yalnızca büyük
Büyük yığınlar oluştururlar, birbirlerine çarparlar,
Sürüklenirler, o sırada duyduğumuz, uzaklara
120 Yayılan, kulakları tırmalayan seslerdir, bunlar
Esen yellerin sıkışmasından doğar. Korkunç
Bir fırtına gelir ardından, sarsılır, titrer
Birden evrenin sağlam duvarları, çatlar, çatırdayan
Seslerle ayrılır birbirinden, kopunca azgın
125 Bir kasırga yarılr bulutlar ortadan, dönerken
Bir çevrinti içinde bırakır bulutları yavaş
Yavaş çevrede, koyu bir örtü kaplar ortalığı,
Bir oyuk açılır içlerinde. Kesilince gücü
Kulakları sağırлаştıran çatırdamalar duyulur
130 Yanlan bulutlardan, birden, şaşılasi değil bu,
İşte böyle bölünür yığın, havayla dolan,
Durmadan korkunç çatırdamalar çıkaran yığın.
Eserken yeller bulutlar arasından gümbürtüler
Çıkan başka yollardan, görürüz çokluk
135 Yığınla bulut, değişik aynlmalar, dağılmalar,
Uçarken yanlmalar, dalgalanmalar, bundandır hışırdayan
Ağaçlıklar, kuzey yelleri estiğinde uğuldayan
Dallardan, çalılıklardan duyulan çatırdamalar.

- Bundandır, esen yellerin güçlü oluşundan,
140 Çarpmasından bulutların yarılması, ortasından
İkiye ayrılması. Esintiler başlayınca, açıkça,
Yeryüzünde neler olduğunu gösterir deneyler.
Esmeye başlayınca yeller, söker kökünden ağaçları
Kasırgalar, seller, çıkarır yüzeye derinden. Başlar
145 Karşılıklı dalgalanma, bulutlar denizinde.
Vuran, kıran, azgın bir kaynaşma, çatırdama, -
Enginlerinde evrenin, koparı taşan ırmaklar.

Yıldırım Olayları

- Bir gümbürtü bulutlardan bulutlara, şimşekler,
Engin sulara yağar ateşler, yutar ateşleri sular,
150 Ortalık gürültülerle dolar, yalınlanan ocaktan
Çekilmiş kıpkızıl demirin buzlu suya atılmasından
Doğan çatırtılar gibi ateşler saçılır kuru
Bulutlara, birden yalımlar yayılır, başka taşkın
Gürlemelerle yangın, dağ ağaçlarını yakan,
155 Döndüren, orman yangınları gibi, yeller kıvınlır,
Yaklaşır, yakar, kudurur, dünyayı çölleştiren,
Gürleyen, olamaz Delphicus Phoebus ağacından
Çıkan yalımlardan başkası. Buz kesilir dolular
Düşerken bulutlardan, yüksekten, keskin gürlemeler
160 Duyulur, yeller toplanır ağır basınçla, buzla
Karışmış dolular kırılır, iner bulut dağlarından.
Çakar şimşek, karşılaşınca bulutlar, boşalınca
Yığınlaşmalarla ateş öğeleri, çekiçe vurulan
Taştan, taşın taş çarpmasından sıçrayan parlak
165 Kivılcıklar gibi, ateş çıkar şimşek çakmasından.
Duyulur, sonra, gürlemeler kulakla, gözle görülür

- Şimşek, önceden. Bundan anlaşılır daha yavaş
Olduğu kulak duyusunun gözünkinden. Şöyle:
Uzaktan bakınca iki ağızlı baltanın vuruşuyla
170 Salman ağaçlara, görülür önceden baltanın
Kalkışı, soma ulaşır kulağa çıkan ses.
Böyle görürüz şimşeği gözle, gürlemeyi duymadan,
Ateşle eş zamanlı, eş nedenlere karşın,
Eş çarpmalar sonucu. Böyle aydınlatır fırtına
175 Bulutları, uçan ışıklarla ortalığı, şimşeklenen
Parıltılı havayı. Girer buluta yeller, döner
Söylediğim gibi önceden, yoğunlaştırır, sımsıkı
Bulutun oyuğunu. Bu devinmedir onu kızılaştırır,
Devinen kıpkızıl olur, ısınır, eritir kurşunu
180 Bu dönme, yırtar yakan yel kara bulum, dağıtır
Bir çarpmayla, boşaltır kızıl ateş öğelerini,
Bunlardır yalımlandıran kıvrılan yıldırımını, gelmiş
Daha soma kulağımıza ilk duyulan gök gürültüsü,
Gözlerimize ulaşan ışıklardan. Bunlar, bulutlar
185 Sıkışınca, hızla üst üste yığılınca olabilir.
Yanıma sakın, aşağıdan gördüğümüz nesneler,
Daha geniş yer kaplayacak yapıda değildir gökte,
Görüldüğünden, büyük dağlar kurar bulutlar, benzer
Birbirine, havanın içinden esen yellerle sürüklenir
190 Eğik, ya yukarı doğru kımıldayan yüksek bulut
Dağları görürsün üst üste, sessiz, sarkmış,
Yeller esmiyorsa çevresinde, öçebilirsin ne denli
Yükseldiğini yığınların, ya da açılan oyuklar
Görebilirsin kayalardan kurulmuş gibi, yellerin
195 Yükselen fırtınasından sıkışan bulutları kuşatmış,
Kafese konmuş yabanlar gibi kükreyen; güröldeyen
Kayalar, ardarda çıkar böğürmeler bulutlardan.

- Yuvarlanır öteye beriye bulmak için çıkış yeri,
Dolanır gök boşluğunda sayısız ateş öğeleri,
200 Ocağın oyuğunda yalınlar gibi döne döne.
Parçalar bulut yığınlarını bir de, saçılır
Kıvrık yıldırımlar. Somadan, başka bir nedenden,
Altın renkli, parlak, oynak ışınlar yağar
Yukardan yeryüzüne. Bunlar bulutların özünden
205 Ateşle yüklenmeleri gerektiğinden oluşur hep.
Bulunmazsa onlarda bir damla su, parlayan
Ateşe dönüşürdü birçoğu. Gür parlaklık yayılır
Güneş ışığından, özünden parlayan kızıl .
Ateş ışınları gönderirler, çeker bunları
210 Toparlar yeller, yağar üstüste, doğar onlardan
Ateşi kuran öğeler, çıkar kızıl şimşek ışığı.
Pek ince olursa bulutun yapısı, gökte çokluk,
Şimşek çakar, yeller ayırırsa bulutlar
Sürüsünü birbirinden, düşer şimşek çaktıran
215 Öğeler kendince, soma başlar duru, aydınlık
Bir gün, korkudan, kargaşadan uzak.

Yıldırımın Yapısı, Etkisi

- Gösteriyor gerçek yapısını da, etkisini de
Şimşekler. İlk şimşek çakar, yangınlar çıkar,
Kükürt kokulu dumanlar kaplar ortalığı, boğucu,
220 Bunlar ateş belirtileri, yağmur, yel değil.
Bundandır evleri, damlanın yakması yıldırımın,
Odalarda yalınlar egemenlik sürer, evrenin
Ateşleri arasında en incesi şimşek ateşi.
Ona vermiş doğa en incecik, oynak öğeleri.
225 Karşı koyamaz ona evrende bir nesne. Deler

- Evlerin duvarlarım güçlü yıldırımlar, geçer.
Çıglık gibi, ses gibi geçer kayadan, madenden
Yıldırımlar. Akar altından, bakırdan, kayar birden
Şaraptan, kabına dokunmadan. Yumuşatır yavaşça
- 230 Sıcak soluğu şarabı, kolayca geçebilecek
Durumdadır kabın gövdesinden, titreşerek sızar
İçeri, böler, ayırır birden şarap öğelerini.
Güneş sıcaklığının kişi sağlığına dokunmayışı
Gibi, böyle hızlı devinmesine karşın yıldırımın
- 235 Baskın gelen oynak gücü geçer şaraptan.

Yıldırımın Doğuşu

- Nereden çıkar yıldırımlar, korkunç etkileri,
Kızgın yalımları, yüksek kuleleri yakan,
Evleri çökerten, çatıyı, direkleri söken, sarsan,
Anıtları bozan, yığıtlerin anısına dikilen.
- 240 Kişileri öldüren, hayvanları yok eden çevrede.
Açıklamak isterim, sana, verdiğim sözü uzatmadan.
Bu azgın, büyük işler gören gücün çıkışını.
Yıldırımlar, yalnızca, üstüste yığılmış, dağ
Gibi bulutlardan çıkar, anlaşılır bu kolayca,
- 245 Parlak gökte yağmurlar bulutlardan çıkmayan
Şimşeklerden. Duyular gösterir apaçık bunu.
Başlayınca fırtına şimşek çaktırmaya, yuvarlanırlar
Yumaklaşan bulutlar engin uzayda, sanılır
Acherosün uçurumlarından çıkmış korkunç
- 250 Bir karanlık, doldurmuş gökleri baştanbaşa,
Bir korkudur alır bizi yukardan gelen
Yağmurlar bulutlarıyla koyu bir karanlıksa
Yükselen; çöker kara bir bulut yığını deniz

- Dalgalarının üstüne, uğursuz boşalma başlayınca
255 Gökten, büyür gittikçe koyuluklar içinde,
Yaklaşır, uzaktan, korkunç karanlıklarla,
Birden boşalır yıldırımlar, kasırgalarla
Yüklü sağnaklar, ateşlerle, yellerle
Dolduğu yerlerden, titrer kişiler, ararlar
260 Sığınmalık bir yer karada korunmak için.
İnanılır başımızın üstünde fırtınaların
Yükselmesine; yoksa gölge salmazdı yığılmadan
Böyle kat kat, üstüste binmeden karada, önünü
Kapayamazdı güneş aydınlığının bulut yığını.
265 Yakıp gelmezdi yağmurla birlikte sağnaklar.
Toprağı, sular basardı karaları, ne tarlalar
Çalkanırdı göllerde, uzayda yükselmeseydi böyle
Yığın yığın bulutlar, bu nedenle dolarlar yukarda
Esen yellerle, ateşlerle. Bu nedenle düşer
270 Yıldırım öteye beriye, gürler gökler. Dediğim
Gibi, saklar bulutlar yukarda da sıcaklık
Öğelerini oyuklarında. Çok uzak kalması gerekir
Bunların güneş sıcaklığından, ısımalardan.
Esen yeller rasgele bir yerde çarpar, toplarsa
275 Yığın yığın bulutları, pek çok ateş öğeleri
Çıkar onlardan, bağlanırlar ateşle, kayar hızla
Girerler içeri, dönerler, kıvrılır daralırlar,
Şimşek kılıcının yapıldığı kızıl ocakta.
Kat kat tutuşur yeller, yanar burada kendi
280 Sıkı devinmesiyle kızarır, doğar güçlü bir akım,
Yaygın ateşten, olgunlaşır, gelişir şimşegin özü,
Fırlatır birden bulut kanatlanmış kızıl
Bir ışık, çatırdayan, ısıtırlarla çevreyi
Parlatan. Gelir ardından boğuk bir gürültü, yıkılır

- 285 Gibi göğün çatısı, çatlamış, yarılmış, çökmüş
Gibi düşer yere yükseklerden. Yayılır gökte
Gürültüler, gürlemeler, kopmuştur artık fırtına,
Oynamış yerinden toprak, korkunç gürültülerle,
Başlar bardaktan boşalırsa bir sağnak, yağan
- 290 Yağmurdan oluk oluk, çalkanır baştanbaşa
Gök, yuvarlanır yeni bir Tufan kopmuş gibi,
Yağmur içinde, dökülür sular, yarılıp çatlayınca
Bulutlar, başlar sağnaklar, burda birdenbire
Gökler gürlerken şimşekler çakar, birden dıştan
- 295 Akarcasına gelen yeller, çarpar girer bulutların
Yüreğine, yarar keskin doruğu, böler yığını
İkiye, sıçrar, döne döne kıvılcım çıkar, buna
Şimşek deriz biz, anadilimizde. Yellerin estiği
Yönden çıkar. Ateş çıkarmadan da çarpar yeller
- 300 Seyrek, yalnız uzayda, uzun yol alışıında yakar
Kendi kendini. Daha büyük öğeler tek tek düşer.
Bunlar işlemez havaya ötekiler gibi, didiklerler
Onu yalnızca, sonradan kanşır onunla, uçarken
Ateşi doğururlar. Bunlar, uzun yol giden, arabanın
- 305 Isınınca, kızıllaşan, kurşundan dingil yuvarlağı
Gibi olmaz; soğukluk öğeleri tükenince çokça,
Ateşler çıkarır kurşun yuvarlağı, havadan, yeter
Ateşlenmeye çarpanın gücü; ateşsiz, soğuk esinti
Depretince öğeleri; yeller tüm gücüyle çarptığı
- 310 Yerden kolayca çıkarabilir sıcaklık öğelerini.
Bundan belli çarpışan nesnelerde, onların
Toplandığı. Çekiçle vurulan bir taştan
Çıktığı gibi, çıkar ateş yelin çarpmasından,
Toplanır, eş düzeyde, sıçrayan kıvılcım öğeleri
- 315 Üzerinde, vuruş sırasında. Budur gerekli

Neden yımırım düşünce yalımların çıkmasında,
Yanmaya elverişli olmasında çarptığı nesnenin.
Yoksa olamazdı bu denli yüksekte tüm gücüyle
Uzaydan düşen yellerin çarpması soğuk, düşüş
320 Yolunda ateşlenmese bile ısınır biraz
Sıcaklık veren dokunmalar, sürtünmeler yüzünden.

Şimşegin Hızı

Çok kolay devinir şimşek, çok ağırdır yıldırımın
Çarpması, biçer havayı ortasından yıldırım,
Önceden aşkın depremleri yüzünden birikmiş
325 Tüm bulutlarda, yarıp geçmek için, gelmiş
Elverişli duruma, şimşegin artan gücü üstün
Gelirse bulutun direnmesinden düşer yıldırım,
Korkunç oynaklığından çıkar gürlemeler, bunlar
Mancınıkla atılırken ağır güllerin çıkardığı
330 Gümbürtülere benzer. Küçük, düzdür yıldırımın öğeleri
Kolay engelleyemez onu nesneler, işler derinlere,
Kayar uçuş yolunun kıvrımlarından, sürekli olmaz
Engellenmesi de. Üstün bir ivme gücüyle kayar,
Yerin ağırlık gücü çeker tüm nesneleri aşağı,
335 Bir çarpma doğar bundan, artar yıldırımın gücü
Yükseltir hızın devinim yetisini. Deler, dağıtır
Önüne çıkan yıldırım. Hızlanır, oynak olur daha
Devinim gücü, sürekli, çoğalır hızlılık,
Yükselir çarpışın etkisi hız oranınca,
340 Çarpmanın etkisinden bütün öğeler uygun
Yolda, belli bir ölçüye göre birleşerek devinir.
Bağlaşır birbiriyle, geyimlenir kendiliğinden
Bütün öğeler yol boyunca. Çıkabilir şimşek yine

Havadan, kendine özgü bir özden, doğabilir hızın
345 Yükselmesi de, artan çarpmadan. Çarpışır türlü
Nesnelerle, yıkmaz birbirini, gürülдерler içten.
Bundan anlaşılır şimşek ateşinin incecik
Deliklerden uçar gibi çıktığı. Parçalar şimşeğin
350 Öğeleri doğrudan çarparsa özdeğin öğelerine
Topluca olduğu yerde. Eritir madenin özünü
Yıldırım, çevirir sıvıya altını bile. Pek incecik,
Düz ateş öğelerinin, çok küçük ilkelerin
Bölünmesine dayanır yıldırımın bütün gücü.
Çok kolay işler ateş öğeleri nesnelerin özüne.
355 Birdenbire çözerler, en içe girince
Düğümleri bütün bağlan gevşetirler nesnelerde.

Güz, İlkyaz Fırtınaları

Titretir güz fırtınaları, kıvılcımlı yıldızlarla
Süsler gökleri, yazbaşında çiçeklenen yeryüzünü.
Soğuklarda ateş bulunmaz, sıcaklar yel, bir de
360 Kalın öğelerden doğan bulutlar, bu iki dönen
Arasında kalan mevsimler elverişlidir ortaya
Çıkmasına yıldırımlann. Kanşır, yıl bölümlerinin
Aynılma evresinde, soğuklarla sıcaklar,
O zaman, ikisinden, çıkan bulutlardır nedeni
365 Yıldırımın, evrende boğuşmayı, korkunç kargaşayı
Kızıştıran. Sarsılır hava, savaş başlayınca
Esen yellerle ateşler arasında. Başlar sıcaklar
Yazbaşında, gelir soğukların sonu, bu nedenle
Gerekir çarpışma karşıt güçler arasında, karışır
370 Birbirine, alt üst olur ortalık. Öte yandan
Sıcakların sonu, soğukların başlangıcıyla gelince

- Karşı karşıya, yaklaşık güz denen dönem. Başlar
Burada yazla kış arasında acı bir savaş. Bundan
Dolayı yılın "dönüm" evreleri denir bunlara.
- 375 Şaşılmasın, en çok bu evrede şimşeklerin çakışına,
Gökyüzünün fırtınarla kaplanmasına, iki yanda
Değişik savaşların kudurmasına, bir yanda
Yağmurların, bir yanda yalımların karışmasına.
Şimdi, burada, ateşler saçan şimşeğin yapısını,
- 380 Gücünü, kendiliğinden anlamanın önemi vardır,
Üzerinde durarak Etrüsk masalının boşluğunu
Göstermek için değil, bu konuda tanrıların
Düzenleyici belirtilerini kavramamızın.
Şimşek çaktığı yerden sağa doğru uçan ateş,
- 385 Döner sola, geçer duvarlardan girer evin içine,
Çıkar dışarı, yine, içerde şangırtılar, gökten
Düşen bir yıldırımın çarpması yıkım getirebilir.
Jüpiter, ya da öteki tanrıların, ışılan gök
Ülkelerinden dinledikleri gibi korkunç
- 390 Gürültülerle yeryüzünü titreten şimşekleri
Gönderen, neden iğrenç suçlar işleyen, gizleyen
Bir suçluya gelmiyor şimşeğin ateşi, neden
Delinmiş göğsünden şimşek yalımları dökülmüyor
Örnek olsun diye ölümlülere? Neden bilmeyen
- 395 Kötülüğün ne olduğunu suçsuz bir kimse yalımlar
İçine yuvarlanır, yakalanır, kapılır birden
Göksel ateşlerin çevrintisine? Neden uğraşır
Birçokları verimsiz yerlerde yerleşmeye?
Olmaz bunlar elin gücü, kolun emeğiyle.
- 400 Neden bırakılır Jüpiter'in kargısı toprakta?
Neden, buna katlanır, atmaz düşmanlara?
Neden, Jüpiter gökyüzü güzelken fırlatmaz yere

- Yıldırımım, gürültülerle doldurmaz ortalığı?
Bulutlar aşağıda toplanınca, oku ereğe
- 405 Varsın diye, kendi yükseklerle mi çıkar yoksa?
Neden saldırır denize, ne gösterir dalgalara,
Akarsuya, yüzen ovalara? istemişse sakınmamızı
Neden kaçınmış, sezilir durumda göndermekten?
Baskın mıydı dileği, sezdiren, yıldırımlarla?
- 410 Nedir, ilkin, karanlık gökgürültüleri, sarsmalar?
Neden bunlarla korkutur, sığınak aratır kişilere?
Nedendir her yandan ok, kargı göndermesi?
Söyleyebilir misin, birçok şimşek çakışın zamandası
Olmadığını, birden ortaya çıkmadığını? Gerekir
- 415 Böyle olması, eş sürede birçok yıldırımın düşmesi,
Yağmurların, birçok bölgeye birden yağması.
Neden dağıtır, yıkar tanrı kutsal tapınakları
Düşmanca yıldırımlarla, kendine özgü yerleri,
Neden parçalar tanrısal çizimleri, onulmaz
- 420 Yaralar açar, kirletir kendi çizimlerinin
Saygınlığını? Neden yükseklerle atar yıldırımını
Çokluk, dağların tepelerinde görülür sık sık
Yıldırım izleri? Bir konu daha var olaylardan
Kolayca anlaşılan, dilimizde hortum, Grekçede
- 425 "Peresteres" denen. Gökten iner gömülür
Denize yavaşça. Gökten yere doğru iner
Çokluk, aşağı sarkan bir direk gibi, kaynar
Çevrede köpükler, azgın bir sağnak deniz
Dalgalarını alt üst ettiğinde. Bütün gemiler
- 430 . Bu büyük kargaşadan korkar, sarsılır, şaşırır.
Esen yellerin savuran gücüdür bunun nedeni.
Tümünden bulutları dağıtıp parçalamadan, aşağı
Bastırması, gökten yere sarkıtmasıdır. Ellerle

- 435 Tutulan, kollarla kucaklanan, yukardan basılan,
Sıkışan dalgalar yayılışınca, bölününce
Büyük bir baskıyla bulutlar, çöker yeller
Dalgaların üstüne, görülmedik bir çevrinti yaparlar.
Halkalanan çevrinti batarken çeker bulum
Kaygan yığınla, gider ardınca, birlikte batar.
- 440 Islaklıkla yüklü olmasından, itilmiş aşağı
Denizin üstüne doğru, birden çöker yüzeyine
Suyun, bundan doğar gürültü, kaynaşma, taşkın.
Karışır çevrinti bulutlara kendince, geniş
Yığınlarını bulutların alır götürürken. Soma
- 445 Sarkar yeniden bir çevrinti gökten. Bu evrede
Yeryüzüne inen yeni çevrintiden bir patlama
Duyulur, kasırgalar koparan fırtınadan
Korkunç bir güçlülüktür doğan. Az gördüğümüz
Bir olaydır bu, yeryüzünde, dağların engel olduğu
- 450 Yerde. Yalnızca denizde sık görülür hortum,
Genişler görüntüsü, yayılır göklere değin.

Bulutların Oluşumu

- Uçarken bulutlar gök ülkelerinde, sayısız
Kalın ögelerin, birden, hızla birleşmesinden
Oluşur. Bunlar küçük, birbirini engelleyen
- 455 Sivriliklerle yüklenen, karşıt durumda bulunan
Ögelerdir. Bunlar, önce bulutçukların doğmasını
Sağlar, sonra küçük bulutçuklar birleşir, bağdaşır
Bir birim oluşturur. Bu bağlamla büyürler,
Yellerle sürüklenirler, soma korkunç fırtına
- 460 Gösterir kendini. Dağlar, tepeler, yakınlığı
Oranında göğe, öyle kaim, yoğun havadan oluşan

- Sarımsı, koyu bir bulut yığını sarar çevreyi.
Bulutlar, görülmeyen ince dokulu, sürükler onları
Kolayca yeller, dağın doruğuna yığılırlar. Burada
465 Yığınlaşma, yumaklaşma yüzünden görünürler bize.
Bu evrede, dağın tepesinden, yükselirler uzaya,
Yalnızca yellerdir yükseklerde sözü geçen. Bunu
Öğretir bize duyular, tepelere çıkarken, deneyile.
Büyük özdek yığını kaldırıyor doğa, denizden,
470 Yükseltiyor, deniz kıyısında asılan, tuzlu
Sıcaklığı emen bir giysi gösteriyor bunu.
Bu nedenle tuzlu dalgaların oynaşından
Kaynaklanan yığınla yükselen öğeler yayılır,
Bulutlan besler, büyütür. Bütün türler
475 Islaklık nedeniyle bağlanır içten içe
Birbiriyle. Çok görürüz ırmaklardan, topraktan
Sislerin, buğuların yükseldiğini, onlardan
Çıkan birer soluk gibi, havaya gönderildiğini.
Böyle çevreler sis koyu karanlığıyla gökleri,
480 Birleşir öteki buğularla, bütünleştirir bulutlar
Yığının; yukardan bastır bunları hayvan
Burçlannın sıcaklıkları, kalın bulutlarla kuşatır
Göklerin maviliğini; bundan anlaşılır uçan sis
Katlannı, bulutlan göklerde, dışardan gelen
485 Öğelerin oluşturduğu. Anlattığım gibi, sayısızdır
Öğeler, sonsuz derinlikte yayılırlar topluca.
Göstermiştim onlann, uçarken ne denli büyük,
Hızlı olduğunu, gittikçe büyüdüklerini, birdenbire
Anlatılmaz bir alana açıldıklann. Şaşılasi değil
490 Bunlann pek kısa sürede yoğun bir fırtına
Çıkarması, yığınlaşan, yükselen bulutlardan.
Bunlar, bir korku salarlar, karalan, denizleri

Kaplarlar. Büyük evrenin soluğunu sağlayan uzayın
Damarlarıyla her yana açılır öğelerin gedikleri.

Yağmurun Açıklanması

- 495 Anlatayım suyun toplandığını yağmur bulutlarında,
Yukarda, damla damla düşüşünü toprağa. Önceleyin
Bir yığın içinde su öğeleri, bulutlarla eş süreli
Çıkar, yükselir tüm nesnelerden, eşitçe çoğalırlar
Orada, bulutlar gibi sular da, bulunur bulutlarda.
- 500 Bizde de, birlikte, çoğalır etle kan, ter gibi,
Türlü sular gibi, örgerlerimizden çıkan;
Bütün bulutlar denizden ıslaklık alırlar, bol,
Esen yeller, onları, sular üstünde sürerken,
Deniz kıyısında asılan yünden giysi gibi
- 505 İslanırlar. Buna benzer tüm ırmaklardan yükselen
Bulutlara değin ıslaklıklar. Türlü yolla birleşir,
Çoğalır her yandan suyun öğeleri. Soma boşalır
Sularla yüklü bulutlar, budur yağmur getiren!
Bir yandan yellerin basıncı, bir yandan
- 510 Bulutların yükü; iki neden. Yığınlar yuvarlanır
Daha güçlü, yağmur boşalır yukardan. Bundan başka
Yeller dağıtır, ayırırsa bulutları birbirinden,
Yukardan kızıl ışınlarını gönderirken güneş
Düşer yağmur damla damla, ocakta eriyen balmumu
- 515 Gibi akar oluklaşan sular. Büyük bir yağmur
Hızla birleşmesinden iki gücün, esen yelle
Bulutların sıkışmasından doğar. Yalnızca, bildiğimiz
Uzun süreli yağmurlar su öğelerinin toplanmasından
Yığın yığın, bulut üstüne bulut yığılmasından
- 520 Çıkan, devleşen bir sisle birleşmeden, ya da

Bulutların her yandan birbirine yaklaşmasından,
Yükselen buğuların sarmasından doğabilir.

Gökkuşağı

Güneş ışığı karanlığın bir fırtına evreninde
İyice karşı gelirse damlayan sis yığınınca,
525 Parlarsa çıkar renkli bir yay, koyu bulutlardan.
Birlikte oluşan kar, yel, dolu, kırağı gibi
Buzlaşan, sıkılaştıran, soğuyan suları katılaştıran,
Uzaklara giden ırmaklara engel olan, bütün
Bunlar gibi ne varsa ortaya çıkan, açıklamak,
530 Anlaşılır kılmak güç değil, öğelerden belli bu.

Deprem

Dinle nereden çıktığını depremin, bir düşün
Önce, üstünde olduğu gibi, toprağın altında da
Yellerin girdiği oyukların bulunduğunu her yanda.
Çevrilmiş bunlar göllerle, bol su taşıyan öğelerle,
535 Bunların içinde bulunur taşlar, sıkı kayalıklar,
Sayısız gizli akıntılar, dalgalanmalar, kayalar,
Tüm bunlar, vargüçleriyle yerin altında durmadan
Salınmakta, inanılır olaylardır bunlar, anlaşılır
Kendiliğinden toprağın her yanında eş yapıtlı olduğu.
540 Şu, güvenli görüşten kalkım: Titrer yeryüzü
Üstten, bu sarsılmalardır eski çatlamalardan
Doğan oyuklar yüzünden; çökerken bütün
Dağlar, bu korkunç çöküş yayar, götürür birden
Depremin dalgalarını pek uzaklara, böyledir
545 Doğrusu olayı açıklamanın. Sarsar bütün yapıları

- Deprem, kolay yayılan dalgalan kendiliğinden
Titretir, çarpmalarla ne varsa yıkar. Dalgalarla
Çarpmalar yükselir yukan, geniş yollar üstünde
Duran yığınları atar fırlatır gibi öteye beriye,
550 Kaldır demir çakılmış tekerler gibi yuvarlar.
Anlaşılr bundan, kopan iri yığınların, yukardan
Engin, geniş sulara yuvarlandığı, sulann
Dalgalanması yüzünden yeryüzünün çalkandığı,
Döndürülen bir kabın içinde durmadan çalkanan,
555 Yanlara vuran, devinen dalgalanan su gibi.
Böyle toplanır, öteye beriye, basınç yaparsa
Yeraltı oyuklarında yeller yüklenirse bütün
Gücöyle tavanlara, oradan yellerin ağır
Basıncından yönelir toprağa. O gün yeryüzünde
560 Bulunan yapılar eğik duruşları yüzünden,
Eğilir yükselteleri oranında daha da, devrilir
Yatık yönlerine doğru. Yarılır bozulmuş çatıları,
Yanları, soma bir çöküşle yıkılır. Bundan korkulur
Evrenin çökeceğinden, inanırlar belli sonunun
565 Geleceğine, büyük toprak yığınlarının yerin
Dibine battığının görülmesine karşın. Dinmez
Esen yeller, kurtaramaz başka bir çaba evreni
Bu batıştan, bu çöküşten, artar, eksilir yeller
Değişmelerle, yığınlaşıır önde, soma itilir
570 Geriye, kalır arkada. Bundan korkutur yeri
Sık sık, çökecekmiş gibi, budur gerçekten olsa da.
Yer eğilir, hızla gelir geriye, yeniden,
Kendi ağırlığının etkisiyle, döner yerine,
Bu nedenle sarsılır, sallanır bütün yapılar,
575 En yükseğinden en alçağına, en küçükten en büyüğe.
Sağa, sola, aşağı, yukan, dibe, ortaya doğru,

- Bir başka neden daha var, büyük depremin
Doğmasında; ya birden gelen korkunç yellerden
Doğan çarpma, ya da azgm bir hava akımı
580 Dolar oyuklara, toprağın altında, tüm gücüyle.
Ya içinden, ya dışından alabilir bu yerin.
O gün çıkar gümbürtüler yerin büyük oyuklarından
Uğultular duyulur her yanda, artan, ısıtan
Etki yarar yeri dışından, ayırır, çatlatır
585 Toprağı derinden, korkunç yarıklar açar. Böyle
Olmuş çok eskiden Suriye'de, Sidon'da, Peloponnes'de,
Âegium'da. Darmadağın etmiş büyük kentleri akımlar,
Çökmüş ardarda topraklar, göçmüş bu yüzden kimi
Duvarlar, sayısız iller gömülmüş denize, böylesine
590 Korkunç bir depremle batmış yerlilerle derin
Karanlıklara. Yarıp çıkmaz dışan hava, bölünür
Yellerin çarpması yüzünden içerde. Yeryüzünün
Sayısız delikleri taşkın etkilenmeyle yayar
Sarsılmaları, titreşmeleri yeryüzünde olabildiğince.
595 İliklere geçen, eli ayağı dolduran keskin
Bir soğuk gibi, sarsar, işler içeri deprem
Koparmak için yeniden. Bu nedenle artar korkular
Kat kat, kentlerde oturanların, ürkütür çöküşü
Üstten aşağı bir evin, derin bir korku salar,
600 Açılır birden yeraltında oyuklar, bir uçurum,
Yerin yangından, büyük çöküş sonunda dolar
Boşluklar yıkıntılarla. Çok inanılmış yürekten,
Göğün, yerin dağılmadığına, sonsuz güvenle,
Gösterir kendini, yine de, gerçek korku, batar
605 İğnesi ama yavaşça, rasgele bir nedenle, yutar
Bizi, birdenbire toprak ayaklar altında, atabilir
Uçuruma, kolsuz kanatsız kalır ardından ne varsa,
Sonunda, bir yıkıntıya dönecek evren diye.

Neden Deniz Taşmıyor

- Şaşılır, neden taşırılmaz denizi doğa diye,
610 Her yandan ırmakların, büyük suların denize
Dökülmesine karşın. Göğe çıkan yağmuru düşün,
Karayı, denizi kuşatan havayı düşün, buna
Bir de kaynaklarını katıver, tüm bunlar
Deniz büyüklüğünün artmasında damla bile değil.
- 615 Şaşılmaz denizin büyümediğine, alır bir bölümünü
Sürekli, güneşin sıcaklığı; görüyoruz yine de
Parıldayan ışınlarıyla güneşin, nasıl yellerin
Esmesi sonucu, yavaştan çalkanan ıslaklık örtüsünü
Kuruttuğunu, görüyoruz yine nasıl yayıldığını
- 620 Güneşin altında engin denizin, böylece güneş
Her yandan götürebilir denizin bir bölümünü
Yüzeyinden, aparır suların önemli bir yönünü
Geniş uzayda. Süpürür yeller de, ılgarlar
Yüzeyinden, açıkça bir bölümünü suların, götürür.
- 625 Görüyoruz yine yellerin bir gecede çamurlu
Bir yeri kurutup ekmek kabuğuna çevirmesini.
Anlattım açıkça, sulardan birçok nesnenin
Ayrılıp yukarı çıktığını, bulutların deniz
Yüzeyinden neler ılgarladığını, toprağın üstünden
- 630 Çepeçevre nelerin fışkırdığını, karalara yağmur
Yağınca yellerle bulutlar atbaşı gittiğinde.
Deliklerle dolu bir gövdedir yer, denizle bağlaşıp,
Kıyılarla çevrilmiş. Sulann karadan denize akışı,
Gibi tuzlu dalgalardan çıkan sulann da gerekir
- 635 Yeniden karaya akması, bakılırsa görünüşe ıslaklık
Kumla böyle sızar, sıvı böyle akar, ırmakların
Kaynaklanndan, döner yeniden geldiği yere.

Akar renkli, parlak bir izlenimle oradan,
Önceden yarılmış, kayganlaşmış ırmak yatağına
640 Döküldüğü yerden. Anlatayım nedenlerini şimdi.

Etna Yanardağı

Etna'nın ara sıra kıvılcım dökerek tepesinden
Yalımlar püskürttüğünü. Az yıkım değildi yalımdan
Sağnakların dağdan fışkırarak Sicilya kırlarını
Sarması, orada bir egemenlik kurması. Kurtulamamış
645 Yakın komşular bile bu korkunç oyundan, dumanlar
Kıvılcımlar bütün gökyüzünü kapladığı gün.
Doldurmuştu bir korku yüreklerini, yeni bir yıkım
Koparmış gibiydi evrende, doğa, acı; derin
Bir araştırma konusudur bu olay. Çevirmeliyiz
650 Gözlerimizi tüm yönlere, unutmamak için nesnelerin
Nasıl olgunlaştığını, evrende hangi küçük
Bölümün göğü kurduğunu, "Bütün"ün binde biri
Bile olmamasına karşın. Birden yaratılamaz
Bu denli çok kişi yeryüzünde, bunu düşünmüşsen
655 İyice, şaşmazsın, bu yığınla işler karşısında.
Şaşılır mı bizden birini sıtma tutarsa, yayılırsa
Bir yanma gövdemize, ya da başka bir ağrı düşerse?
Dolanır birden ayaklar, bir dış ağrısının acısı
Duyulunca, gözler kararır yavaştan, "kutsal ateş"
660 Yayılınca uzaktan uzağa, gövdeye sızınca, eli,
Ayağı süründüğü yerde tutuşturunca. Yoktur
Şaşılacağı yanı bunun, çok öge var nesnelerde
Bu türden. Yıkımlarla dolu yer, gök, sayısız
Sayrılık doğabilir bunlardan. İnanmak gerek
665 Sonsuz kaynaklardan gök için, yer için yeterli

- Bütün özdeğin çıktığına, birden bir deprem
Çıkarmak için yeryüzünde, kudurmuş bir hortumun
Denizde, karada ne varsa alt üst ettiğine.
Etna'nın ateş sağnağını, göğün yalımını
- 670 Tutuşturduğuna inanmak gerekir. Şunlar da var:
Yalımlar tutuşturur gökleri, tüm gücüyle dökülür
Yağmur, yığınla toplanan su öğelerinden. Etna'dan
Çok büyüktür kıvrılarak çıkan yalımlar, olmaması
Gerekir bir ırmağın daha büyük, görüldüğünden.
- 675 Buna karşın, daha büyük görünse bile, kişiler,
Ağaçlar, bunlar gibi bütün başka varlıklar,
Ancak kendi ölçülerine göre büyük olabilirler.
Yoksa gökle, yerle, denizlerle evrenin
Dev büyüklüğü getirilemez yanyana.
- 680 Anlatayım artık, neden birdenbire Etna'nın
Kudurmuş ağzından yalımların dışa döküldüğünü.
İlkin, dağın içinde, çok derinde oyuklar vardır
Kuruluştan; bu oyuklu kayalar üstüne oturmuş
Bütün dağ, doldurmuş oyukları hava, yel.
- 685 Havanın devinmesinden doğar esen yeller,
Isınınca yel ısıtır taşları, toprağı,
Önüne geleni, kudurgan gürültüler çıkarır.
Taşar onlardan yakan bir ateş, güröldeyen
Yalımlarla, yükselir burkularak, sıçrar
- 690 Uçurumlardan göklere doğru bu yalımlar.
Saçar uzaklara yeller külleri, yalımları,
Yuvarlanır dumandan bulutlar, kaplar ortalığı
Koyu bir karanlık; fırlatır taşları ağır bir
Güçle yukarı, şaşırtır kişiyi. Kim inanmaz
- 695 Bunun iplerden boşanmış bir kasırğa olduğuna?
Sürer çok uzaklara deniz dağdan kopan,

- Dalgaların kırdığı, yangının püsküttüğü kökleri.
Uzar yeraltı oyukları denizden dağın uçurumlarına
Değın; sürer bu oyuklarla söylentiye göre,
700 Bir yel, çokluk, sularla birleşerek.
Göstermiş açık denizden geçen yellerin karalara
Fırlattığını, yalımları göklere yükselttiğini.
Taşlar uçar, kumlardan bulutlar oluşur, dağın
Doruğundan, açılan ağızlardan. Böyle söylenir,
705 Orada uçurumlar, gedikler olduğunu anlatırken.
Yeterli değil bir açıklama yolu başka konular
İçin, birçoğunun bulunduğu, bunlardan ancak
Birinin doğru olması gerektiği yerde. Görüyorsan,
Sözgelişi, kendini öldüren birinin ölüsünü
710 Uzaktan, durduğu yerde, ölüm nedenlerinden yalnızca
Biridir bu söylenen, "bütün" için de söylenebilir.
Açık değil ölümün nedeni, kılıç, soğuk, hastalık
Ya da ağulanma saptanamaz uzaktan bakmakla.
Bir nedeni vardır ölümün, bilinir gerçekten,
715 Ancak uzaktan değil, yalnızca bu söylenebilir.

Nil Üzerine

- Böyledir Mısır'da akan, yeryüzünde, yaz boyunca
Yükselen, biricik ırmak Nil konusunda da. Basar
Karaları, tarlaları sular, kızgın sıcaklarda
Bile taşar. Durur yazın kuzey yellerinin akımı,
720 Başlar esmeye güney yelleri dediğimiz, ırmağın
Akışına karşıt, suyun akışına engel olurlar.
Doldururlar baştan yatağı, tutarlar orada,
Karşıt yönden eserken kuzey yelleri, buzlu
Kutup yıldızları yöresinden, başlar fırtınalar

- 725 Kuzeyden; bu evrede yanan, kızaran ülkelerden
Bir akış başlar güneyden. Burası, kara, yanık
Yüzlü kimselerin ülkesi, Nil kaynağının
Doğduğu en sıcak ülke burasıdır. Sürükleyebilir,
Esen yeller, kum dalgalarını yıgar denize, kapar
- 730 Irmağın ağzını, durur akış, engeller suyu,
Direnir. Böyle önlenir ırmağın akışı, yavaşlar
Sular kendiliğinden. Böyle olur kaynakların
Bulunduğu yörede yağmurların boşandığı evrede
Yeller estiğinde, tüm bulutlar güneye doğru
- 735 Çekildiğinde. Varınca bu sıcak bölgeye bu yığınlar,
Yüksek tepelere çarpar bulutlar, yuvarlanır,
Toplanır. Etyopya'nın yüksek tepeleri bile
Böyle biriktirir ısıldayan karları, dünyayı
Aydınlatan güneşin erittiği, ovaya akıttığı.

Avernus Üzerine

- 740 Anlatayım Avernus yörelerini, göllerini
Doğal yapılarına göre, bunlar evrendedir.
İlkin Avernus'un ne olduğunu, niteliğini
Gösteriyor açıkça; yıkım getiriyormuş kuşlara,
Söylenceye göre, onun üzerinden uçarsa kuşlar
- 745 Düşermiş kanatları, unutularmış uçmayı.
Düşer başları, tükenir kanatların gücü,
Sarkar boynu, yığılır yere, o yöreye gelince.
Batar suya üstünden geçerken Avernus gölünün,
Cuma'dadır bu yer. Çok ağılu kükürt taşı vardır
- 750 Orada, tüten kaynaklar fışkırır Athena'nın
Kalelerinde, kulenin doruğunda, Tritonun yüce
Minerva Tapınağı'nda, var böylesi. Geçemez cırlak

- Sesli kargalar oradan, sunak doldurulunca korku
Saçan adaklarla, kaçamaz bu hayvan, böyle söylüyor
- 755 Grek ozanlan, Minerva'nın kolay uyanan hıncından
Kurtulamaz, yeter bunu kavramaya yörenin yapısı.
Suriye'de de varmış benzeri, söylentiye göre, dört
Ayaklılar, adanınca yeraltı tanrılarına, gelirmiş
Kesim yerine kendince, çökermiş girince sunağa,
- 760 Doğal düzene uygunmuş bunlar. Bunların nedenlerini
Gösteren bilinir bizce, kimse düşünmez yörelerde
Oreus'a açılan bir kapının bulunacağını, tanrıların
Buradan, ölenlerin tinlerini Acheron'un kıyılarına
Çekeceğini. Bir öykü var geyikler, yılanlar üzerine,
- 765 Bunlar burunlarından çıkardıkları borularla sürer
Mağaralardan çıkarırmış hayvanları. Anla şimdi nasıl
Saptığını bunların, anlatayım sana, önceki gibidir
Bu da, yok başka çözümü bu konunun. Türlü öğeler
Var toprakta, besleyen, güçlendiren türden çoğu,
- 770 Hastalık getirir, ölümü hızlandırır kimi de,
Yararlıdır kimi başka yaratıklara yaşam, sağlık
işlerinde, öğeleri de değişiktir, yapıları da, söyledim
Önceden, biçimleri, öğelerin kaynaşması, düzeni,
Etkisi, acıtır kulaklarımıza gelirse kimi,
- 775 Burnumuza gelen de, ağır etkisi dokununca,
Kaçınmak gerek onlardan görmede, dokunmada, duymada,
İğrençtir etkisi kiminin tat duyusunda. Anlaşılır
Çok kimsede tiksirmeden, bunların ağır duyumları,
Yıpratışları. Böyledir birtakım ağaç gölgelerinin
- 780 Sağlığa dokunması, kimi otlar arasında yatınca
Başın ağrıdığı, sıkıntının, sarsıntının sezildiği.
Helicon'un yüksek tepelerinde, çiçek açan
Ağulu bir ağaç, ölüm getirir kişilere, kokusu

- Ağır, topraktan çıkar bunların hepsi, değişik
785 Nesnelerden doğan öğeleri taşıyan, yığınla.
Bunlardır birbiriyle karışan, derlenen, düzenlenen.
İğrenç bir koku duyulur söndürülen gece lambasından,
Gelince buruna bir acı verir, öldürür, uyku
Basar, ağız köpürür, uyurcasınadır etkisi yağlı,
790 Keskin kokulu kunduzun. Şu incecik güzel ellerinden
Gözleri kamaştıran işler çıkan kadınlar bile
Böyledir aybaşı günlerinde. Daha pek çoğu
Vardır bu türde, oynak yerleri gevşeyince
Elde, ayakta kişinin, sarsılır ruhu derinden.
795 Terler basar tok karınla yatana uzun süre,
Daha kolay olur bunlar ardın ardın, sıcak su
Doldurulmuş bir leğene girince. Önceden
Islatılmayan kömürün kokusu çok ağırdır, sarsar
Başı etkisi. Kim yakalanırsa eli ayağı titreten
800 Ateşli sıtmaya yıkılır yere çarpılmış gibi
Şarabın buğusundan, yapışır yakasına ölüm.
Görmez misin kükürdün nasıl oluştuğunu yerde,
İğrenç bir koku çıkaran ziftin yumaklaştığını?
Bir açgözlülükle altm, gümüş damarlarının
805 Bulunduğu topraklar kazılırken, demirden
Araçlarla, üste çıkarılırken, iğrenç bir duman
Saray Scaptensula'yı, ağulayan bir soluk yayılır
Altın madenlerinden, kimin yüzüne gelirse
Bu hava sarımsı bir renk verir ona.
810 Görmez misin, duymaz mısın ne denli kısa
Sürede ölüme gittiğini, dirim çabalarının boşa
Çıktığını, yaşam yolunda çalışmanın doğurduğu
Sıkıntılar gelince başına bir kimsenin?
Böylesi buğular çıkarır toprak, yayılır

- 815 Uzaklara, kaplar açık gökleri, böyle gönderir
Avernus gölü kuşları öldüren ağulu dumanları.
Yükselir yerden havaya, dumanlar kaplar göğü
Bölüm bölüm, ölümcül bir etkiyle. Uçarken kuş
Böyle bir yerden girer ağulu dumanın içine,
820 Uçamaz daha, düşer sarsılarak yere, kanat
Açarken de, ağulanınca yalnızca bir kalıntı
Bırakır arkada. Bir baş dönmesi verir kuşa,
Önceden, bu ağulu duman, kendince düşmüş
Kaynağına, ayrılması gerekmiş yaşamdan, engin
825 Bir yıkım denizi kuşatmış onu. Yavaş yayılır
Avernus'un etkisi, kovar sağlıklı havayı, girer
Kuşla yerin arasına, önceden boşalan alana.
Bir kuş, tüm üstüne gelince bu yerin, kırılr
Kolu kanadı, geçer kendinden ağunun etkisiyle,
830 Yitirir gücünü, gider uçma yetisi, tutamaz
Kendini, taşıyamaz onu kanatları bile,
Düşer bütün ağırlığıyla, kendi kendine,
Yaklaşır iyice gövdenin, bütün damarlarından
Canın uzaklaştığı yere, büyük bir boşluğun
835 Açıldığı alana, gider etkinliği yaşamın.

Yazın Daha Soğuktur Çeşmeler

- Gelince yaz, daha soğuk olur çeşmeler,
Sular, kurur sıcaklık yüzünden toprak, daha
Hızlı kımıldatır havayı, ısı öğeleri.
Azalır toprağın üstün gücü sıcaktan,
840 Sular serinler, toprağın derinlerinde gömülü,
Toplar öğelerini soğuk, yeniden, bir yere,
Düzenlenir eskisi gibi, baskın çıkılır sığa,

itilir yeniden geriye ısı ögeleri çeşmelerin
Su yollarına doğru, budur soğuşun nedeni.

Ammon Oylumunun Kaynağı

- 845 Bir kaynak vardır, Ammon Tapınağı yakınında,
Bütün gün soğuk, geceleyin sıcak olurmuş,
Çokları şaşarmış kaynağın bu özelliğine.
Korkunç karanlık bastonca, sarınca ortalığı,
Altan ısıtırmış toprağı parlayan güneş,
- 850 Söylendiğine göre, gerçekten uzaktır bu görüş.
Dokununca kaynağın çıplak gövdesine güneş,
Yukardan etkilerken, sıcaklık çıkamaz ortaya,
Üstten büyük bir ısı gönderse bile, ne denli
Isıtabilir suyu toprağın kalın gövdesinden
- 855 Geçerek, çıkarabilir mi sudan kızgın buğu?
Çok güç geçer evin duvarlarından bile
Güneşin ısınlan, sürdürmek için ısıyı.
Nedir öyleyse bunun nedeni? Toprak kuşatmış
Orada kaynağı, kurutmuş çevreyi, suyun yanında
- 860 Yerleşmiş birçok ısı ögeleri. Gece gömülünce
Serin dalgalara yer, birdenbire sıkışır
Yerler. Şudur bundan çıkması gereken sonuç:
Sözcelişi, elle iyice sıkılınca toprak
İtilir, işler **içice** taşıdığı sıcaklık ögeleri,
- 865 Budur buğuyu, sıcaklığı doğuran, sezilir
Dokunma duyusuyla bu. Güneş doğar, saçar
Işınlanı yeryüzüne, sıcaklık doğar ısıtmadan.
Döner ısı ögeleri geriye, ilk yerlerine, kaçar
Tüm sıcaklığı suyun, toprağın içine, soğur
- 870 Kaynak, gün ışığında, değiştirir yerini sıcaklık

Güneş ısınlın, incelir ışıyarak sıcak buğu.
Bundan anlaşılır suyun, ısı öğelerini dışlaması,
Buzlann eriyip bağlantının kopmasına yolaçan
Soğuğu dağıtan çözülmede çokluk görüldüğünce.

Sıcak, Tatlı Kaynaklar

- 875 Soğuk bir kaynak vardır ayne sakız -
Fışkırır ondan, ateş başlar, kıvınc
Yalınlar çıkar, benzer ısıldakların tutuşmasına,
Dalgalar üzerinde ısıldamasına, yellerin savurup
Uzklara götürdüğü, yüzdürdüğü yerlerde.
- 880 Birçok ateş öğesi vardır bu da yerin derininden
Kendisince çıkması gereken öğeler, işler kaynaklara.
Kaçar dışın, yayılır havaya böyle. Ancak
Bunlar yetmez su kaynaklarını ısıtmaya, gerekir
Suda dağılmış ısı öğelerinin de bulunması, birden
- 885 Dışarı taşın, kaynağın yüzeyinde toplanan öğelerin.
Bir Arades kaynağı vardır denizde, böyledir,
Tatlı su fışkırır yukarı, kovar çevresini
Kıplayan tuzlu dalgalar; başka yerlerde vermez
Deniz susayan denizcilere tatlı su, böyle
- 890 Gökte ararken yerde bulunan çıkan, tuzlu dalgalar
Ortasından fışkırır böylesi tatlı sular.
Bunun gibi fışkırır ateş özü de kaynağın dışına,
Orada girer özüne sakızın, toplanır, birleşir
Derlenir yumak gibi, ya da ısıldağın gövdesine
- 895 Asılır, yalınlanır çıkar yukarı birden, ikisi de
Kolayca saklandığı yerden, işte bir ısıldak
Gibi sakızın içinde de saklıdır ateş öğeleri.
Görmez misin ne biçim durduğunu sönmüş gibi

- Cılız bir ışığın yaklaştıkça gece ışıldağına,
900 Değmeden önce yalıma birden kararmasını? Böyledir
Işıldakta da olan; için için görünür
Kimi nesneler uzaktan, ateş almadan önce
Isıtılınca. Böyledir tüm kaynaklarda durum.

Mıknatıs

- Anlatayım doğanın başka bir yasasını daha,
905 Şu demir-çeken taşlar içinde etkisini gösteren,
Grek dilinde adına "magneta" denen taşı.
Manisa ülkesidir onun yurdu, az bulunan soydan
Sayılır kişilerce bu taş. Dizilir sıralı, halkalı,
Yanyana bağlanır bu taş, çokluk beş, ya da daha çok
910 Çevrinti yapabilirler aralarında, yavaşça sallanır
Esen yellerle, alttan alta, biri ötekine yapışmış
Gibi asılırlar. Bunların bulunduğu yerde taşın
Bağlayıcı gücü yanındakinden öğrenilir. Birbirine
Geymelenmiş gibi gösterir çekme gücünü bu taş.
915 Buna benzer birçok soruya karşılık bulmak,
Olayların kökenine varmak için, dinlemen gerekir
Sözlerimi can kulağıyla. İlkın sürekli bir öge
Akımının çıkması doğaldır gördüğümüz nesnelerden,
Yayılr olabildiğince her yana bu akım, gelir
920 Gözlerimize, uyarır görme sinirlerini öğeler,
Kokular yayılır belli nesnelerden, serinlik
Gelir ırmaklardan, güneşten sıcaklık, çatırtılar
Duyulur deniz dalgalarından, kıyıları oyan,
Tükenmez sesler çıkar havadan değişik türde,
925 Bir tuzlu karışım girer ağzımıza geçerken
Deniz yakınından, dönünce ona doğru bir acılık

- Duyulur, acı bir içki alınmış gibi. Dinlenme
Yoktur sürekli akışlarda, değişik nesnelerden
Çıkar değişik öğeler, yayılır çevreye, durmaz.
930 Uyanık olduğundan duyularımız, süresiz, sezer
Bütün kokulan, gürültüleri, duyabiliriz.

Gözenekler Üzerine

- Yeniden incelemem gerek ilk bölümde ortaya
Konan konuyu, bütün özdeklerin nasıl geçit
Verici olduğunu; oldukça çıkartıdır bunları
935 Bilmek, birçok nesneler için, ancak birer
Aynılır yanı da vardır olayların birbirinden.
Yargı kesin olsun diye, deşeyim bu olayı:
Yalnızca boşluk, bir de onunla karışmış nesneler
Vardır, yoktur onlardan başka algılanan.
940 Öğelerle boşluktur gerçek. İlk terler, ıslanır
Taş oyuklar, yavaşça, yukardan düşen kalın
Damlalardan doğar bu ıslaklık. Terler boyuna
Bizim gövdemiz de, tüy, kıl çıkmaz mı oynaklarda,
Elde, ayakta; yemek bölünmez mi tüm damarlara
945 Süresizce, besleyip geliştirmes mi örgenleri,
Önemi en az olan tırnağı bile? Böyle duyanz
Maden özünün ne denli sıcaklık, soğukluk
Getirdiğini; sezeriz altın, gümüş kaplardan
Soğukluğu, sıcaklığı dolu bardağı elle torunca.
950 Bundan başka: Ses geçer evlerin taş duvarlarından,
Kokular, soğuklar, ateşin sıcaklığı da.
Bunlar demirin özünden bile geçer, öğeler
Dıştan görünmeden girer içeri, yeryüzünü
Her yanından kuşatan, sınırsız bağlayan gökten

- 955 Gelir, hayvanların da, kişilerin de soyuna
Yıkımlar verir sürekli. Dıştan gelir sayrılık
Öğeleri, yayılır enginlere göksel devinmeler,
Yoktur geçit vermez yapıda sıkı nesne, bundan
' Belli nesnelerden çıkan öğeler eş uyarım
- 960 Yapmaz, bağdaşmaz eş ölçüde tüm nesnelerle,
ilkin güneş kavurur toprağı, eritir buzu, çözer
Sıcaklığı dağların karını, güneşte bir mum gibi.
Ateş de böyle akıtır maden özünü, eritir altını.
Etle deriye gelince buruşur; onlar katılaştır
- 965 Yalımların içinde, yoğunlaşır suda kızgın demir,
Yumuşar suda kurumuş deri, kavrulmuş et, çok
Aranan bir yemdir zeytin yaprağı sakallı
Keçiler için, nektar, ambrosia denen özsu
Çıkınca, acıdır uyarımı kişilerde tüm yaprakların.
- 970 Yaramaz domuzlara saturotunun yağı, korkunçtur
Onlar için kokusu, ağıdur tüm kıllı hayvanlara,
Oysa sağlık nedenidir insanlar için. Pis denen
Çamur tatlı gelir içinde gömülen domuzlara,
Kalkmaz çamura doymadan gövdeleri. Bizce
- 975 Sayrılık kaynağı çamur. Bir konu daha var
Aşağıda, ilkin incelemem gereken, anlatayım.
Türlü nesneler var çok gözenekli, ayrı nitelikli
Birbirinden, ayrı yapılı, ayrı yöntemli. Bunlar
Diri yaratıklarda değişik duyulan geliştirir;
- 980 Dirilerde duyarlık güçlerinin kendilerine özgü
Birer alanı vardır. Gerçekten görürüz seslerin,
Özsuların, çörek kokularının tadından başka
Bir duyum doğurduğunu, benzemez birbirine nesnelerin
Dokuları, yapıları. Taştan geçer kimi nesneler,
- 985 Kimi altından, odundan, camdan, gümüşten geçecek

Yapıdadır; eş yoldan akıp gider sıcaklık,
Hepsinden hızlıdır bunların. Yolların, özlerin .
Ayrı yapılarda olması sonucu, gerekçesidir,
Gördüğümüz gibi, önceden, yukarda.

Mıknatısın Açıklanması

- 990 İnceledik bunları, iyice araştırdık, bunlardan
Kesin, güvenilir bilgi düşünce edinmek için.
Dönebiliriz sonuca götürecek açıklamaya kolayca,
Gelelim şimdi şu demiri çeken mıknatısa,
Nedenine. İlkın ya taştan ayrılan birçok öğenin,
995 Ya da çarpmalarla havayı yaran güçlü akımın
Bulunması gerekir. Demirle taşın arasından geçen
Bir akım olması gerekir bunun. Boşalır ortam,
Açılır ortada bir boşluk, düşer demir öğeleri
Birden aşağı, boşluğa doğru, onların ardından
1000 Bütün nesnecikleri birbirine bağlayan bir geyme
Gerçekleşir, bir halkalarıma çıkar ortaya.
Yoktur demir katılığında, sağlamlığında
Öğelerle donatılan, birbirine sımsıkı düğümlenen,
Bağlanan bir nesne. Yoktur ortada bir nedenle
1005 Korkuya, şaşkınlığa kapılmanın gereği, kimilerinin
Sandıkları gibi. Düşmezse boşluğa demir
Öğelerinden birçoğu, dizilmez, bağlanmazdı bunlar
Birbiriyle; bağlar onları birbirine sımsıkı
Gizli bağlar, son mıknatıs taşma değin varan,
1010 Bir halkalarıma. Geçer bu olay eş ölçüde
Boşluğun bulunduğu bütün yerlerde, altta,
Üstte, yanlarda, bütün yönlerde, saldıınca
Komşu öğeler boşluğa birden. Dıştan gelir

- Onlara çarpmalar, yoksa kendi güçleriyle
1015 Yukarı doğru çıkamaz, tırmanma yapamazlar.
Bir neden daha doğuyor bu olayı kanıtlamak,
Ortaya çıkışını pekitmek için:
Ne denli ince olursa halkanın önündeki
Hava, o ölçüde küçültür, boşaltır ara-yeri.
1020 Arkadan gelir, eş ölçüde sürer, kaydırır
Halkayı ileriye doğru, her yandan kimlerle
Götürür öne nesneleri hava. Öte yandan
Esneyen boşluk böyle oynatır, kaydırır
Demiri ileri, böyledir demirin depretilmesi.
1025 Yok, söylendiği gibi demirin bol gözeneklerinden
Geçer, ince bölümlere işler, bölünürse, çok
Ufacık deliklerden akarsa, halkanın arkasında
Bulunan hava, katar önüne demiri, sürer ileri
Denizde yelkeni götürür bir yel gibi.
1030 Gerekir böyle bir nesnenin gövdesinde havayı
Saklaması; gerçekten bütün nesneler gözeneklidir,
Kuruluştandır bu, böyle olmasına karşın yine de
Hava kuşatmıştır bütün nesneleri her yandan.
Atılır devinim evresinde dörtbir yana hızla
1035 Demirin içinde saklanan hava. Bu yöntemle
Kımıldatır halkayı içinden, gerçekten. Ancak
Söylendiği gibi önceden boşalan, açılan
Uzaya doğru kımıldanır yapısı gereği halka.

Özel Çekim Olayları

- Yavaşça kayar demir madeni mıknatısa kapılır
1040 Çekilir ileri devinmede etkilenir.
Ben, Somathracia'nın, mıknatıslanan demir

- Halkalarında sıçramalar gördüm, demir
işi satışlarında bir tunç leğenden durmaksızın
Delice zıplamalar görünüyordu. Mıknatıs taşı
1045 Konmuştu kabın altına. Demiri çekme gücünden
Dolayı kayıyordu ileri geri önünde mıknatıslı
Taşın; bir yığın oluşuyordu, toplanınca
Maden özleri. Maden özünden çıkan öğelerin
Akımı birikir demirin üstünde bulunan
1050 Gözeneklerin önünde, somadan mıknatıstan
Akım çıkarken yayılır demir boyunca, görüldüğü
Gibi derlenir, şimdiki geçit yerinde. Böyle
Savaşır demir yığınıyla mıknatıs, kovar
Demiri, kendi öz akımı, kendiliğinden olur
1055 Çarpmalar da, akım vurarak depretilir maden özünü,
Boşa gider öz olmadan akım. Şaşılır bir olay
Değil bu konular, başka özdekleri etkilemiyor
Diye mıknatıs akımı. Engeldir akıma altın
Gibi kimi madenler, özgül ağırlıkları yüzünden.
1060 Geçirir akımı gevşek yapılı olan, altın
Özlerin gövdeleri, dokunmadan yürür alam
Bir devinme de görülmez, bunlardan sayılır
Ağaç soyundan varlıklar da. Demirin özü,
ikisi arası bir yapıdadır bunlar, biliriz
065 Kendince devinmesinden, maden öğeleri tutar,
Geçirmez başka nesnelere devinmeyi, aklımı.
Bu nedenle geçmez mıknatıs öteki nesnelere.
Yanıltmaz beni başka konularda bu olay
Açıklamada, ayrı değil ortaya çıkışları,
1070 Az görülmüş bir bağlaşım var bunlarda, ilkin
Görürsün kireçle taşın birlikte geliştiğini,
Odunların boğa tutkalıyla sıkı bağlaşıklığını,

- iyi birleştirmeyen, ayrılan tahtaları tutkalın
Bağladığını. Oysa kanştırsan pınar suyuyla
- 1075 Üzüm suyunu ne tutkal olur, ne yumuşak yağ.
Erguvan boyası kaynaşır yünle, birleşmiş görünür,
Ayrılmaz, solmaz deniz suyuyla, okyanusla
Yıkasan. Özel basınçla bağlanmaz altın altına,
Maden özü birleşmez mi ak kurşunla? Nice benzer
- 1080 Nesneler vardır birbirine. Yaraşmaz uzun
Konuşmalar sana da, bana da bu konuda,
Soluk tüketmek. Yeğdir az sözle çok iş görmek.
Sıkı bir geymelenmeye dayanırsa nesnelerin yapısı
Boşlukla, dolulukla atbaşı gidiyor, demek budur
- 1085 En iyi bağlaşma yolu. Buna benzer biçimde
Bağlı, geyneli birbirine çengeller, halkalar.
Böyledir demirde, mıkmatista, bilinen, gerekli durum.

Bulaşıcı Hastalıkların Nedeni

- Anlatalım sayrılıkların nedenlerini, açıklayalım,
Budur dileğim. Nedendir bu salgınlar kişi soyuna,
- 1090 Hayvan sürülerine ölüm saçan, yıkım getiren,
ilkin, birçok öge vardır yukarda değindiğim,
Bize canlılık veren. Ölüm getirir birçoğu da,
Sağlığı bozar, uçar öteye beriye, rasgele toplanır
Bunlar, soma yayılırlar ortalığa, havaya.
- 1095 Sayrılık getiren bir ortam oluşur havada.
Tüm bu salgınlar, bulaşıcılar dıştan gelir,
Sislerde, bulutlarda olduğu gibi, ağar göğe,
Bunlar bir yandan çıkar yerden yağmurlar toprağa
işleyince, bir yandan da güneş sicağından
- 1100 Isınan kokmuş nesnelerden doğar, yayılır.

- Görmez misin, yuvasını bırakan, bize gelen
Bir yabancıya, alışmadığı bir ülkenin suyu,
Soğuğu nasıl dokunur, başka bir etki
Gösterir? Bir ayrılık vardır Britanya havasıyla
1105 Mısır'ınla arasında, evren baltasının böyle
Derine işlediği, Pontus'tan Gades'e değin
Uzayan bir uçurum açtığı, insan soyunda
Kara-yanık yüzlülerin yaşadığı yerde. Evren
Dört bölümdür birbirinden ayrı göksel
1110 Yörüngelere, esen yellere göre. Kişiler
Renklerinden, dış görünüşten dolayı ayrılır,
Ulusların ayrılıkları da böyledir, kan soyundan,
Sayrılıklardan. Fil hastalığı Orta Mısır'da
Nil ırmağı yakınlarında, görülmez yeryüzünün
1115 Başka yörelerinde. Diz ağrısı Attika'da, göz ağrısı
Achaia'da çoktur. Böyledir başka yerlerde de,
Öteki örgenleri çokerten bu hava değişimleri.
Uzun süre etkilerse, rasgele, hava akımı bizi,
Yıpratıcı bir durum belirir, yayılır gökte
1120 Bulutlar gibi, sisler gibi yavaşça ortalığa,
Bir değişme, karışıklık doğurur, gördüğümüz
Gibi; bizim ülkemize varınca değişir durum,
Bulaşır bize de salgınlar, dolar içimize
Hızla, baskın gelir, ya sulara, ya yaban
1125 Yemişlerinde yuvalanır, ya kişisel besinlerde,
Ya hayvan yeminde yerleşir, sayrılık taşıyan
Uygun nesneler bekler, çıkar havaya, soluk
Aldığımızda, ağulu salgının bulunduğu, yellerden
Yutarız bilmeden salgın taşıyanları, solunandan,
1130 Benzer bir yolla bulaşır sığırlara salgın, kırar
Geçirir bütün yünlü hayvanları. Önemsizdir

- Bizim, salgın bölgesine girip girmememiz, ülkenin
Havasına direnecek bir örtüye bürünmemiz.
Doğa, kendince, getirir bir ülkeye yıkımı,
1135 Çökmüş, bozulmuşsa, çetin işler açar başımıza
Alışmadığımız, yeni bir yıkıma sürükler bizi.

Atina'da Salgın

- Böyle bir sayrılık, ölüm getiren yumurcak
Salgını, "veba", yelle çevirmiş Cecrop ülkesini
Bir ölüm tarlasına; çöle döndürmüş yolları,
1140 Ilgarlamış kentte oturanları; Mısır ülkesinden
Çıkmıştı böyle, salgın, yayılmıştı denizlere,
Göklere, yoketmiş tüm Pandion'da yaşayanları.
Yığılmış ölümlerle, doldurdu ortalığı bu salgın,
ilkin, hasta ağır bir yanma sezmiş, kanlanmış
1145 Gözler, kara kan gelmiş boğazdan, içerlerden,
Daralmış soluk alma, tıkanmış gırtlaklar,
Kapanmış ses yolları, tinin sözcüsü dil
Kan içinde, kesmiş gücünü salgın; kaskatı,
Devingen salgın, sayrılık özleri girmiş göğüse
1150 Boğazdan, titretir korkudan hastanın yüreğini,
Sarartır, soldurur; sarsılır dirimin tüm düzeni,
Kaşınca ağızdan çıkan soluk havaya, benzer
Çürümüş leşten yayılan kokuya. Yitirir
Gövde gibi tin de gücünü, sezilir ölünün
1155 Önceden basıldığı katı eşiğine. Doğan korku,
Yakınmalı, ağnlardan, kaşır iniltiiler çığlıklara,
Bitmez hıçkıklar gece gündüz, sık bozulur
Sinirler bu tükenmez boğuşmadan, tutmaz el ayak,
Tükenir bitkinlik içinde gövdenin bütün gücü.

- 1160 Duymazdı yükselen sıcaklığı, ayırt edemezdi
Gövdesinde hastalar, dıştan ısımyormuş gibi
Gelirdi onlara; ılık bir duyum sezilir
El değince gövdeye daha önceden, oysa yanıp
Kızarmaktadır ağır ağır ateşler içinde
- 1165 Gövde tümünden, "kutsal ateş" yayılmış gibi
Ele kola. Yanar baştan aşağı kişinin içi,
İşler kemiklere değin yanma, yalımlar varmış
Gibi yanar, tutuşur kursak, içinde işe yaramaz
İncecik, yumuşak, yeğnik giysiler, serinliğe,
- 1170 Esen yele yönelmişken bütün çabalar, didinmeler.
Gömülmüş kimi buz gibi dalgalarına ırmağın,
Yumurcaktan yanan elini, ayağını batırmış suya
Çıplak, ağzını açıp dalanlar olmuş suyun
Dibine, durmak bilmiyordu kavuran susuzluk
- 1175 Suyun içine batmakla, çokları gibi başını
Çeşmeye sokmakla, birkaç damlaymış gibiydi
Sanırsın birkaç kova su, dindirmezdi acıyı.
Bitkin düşüyordu yere gövdeler, dili dönmezdi
Hekimlerin, gizlerlerdi korkularını, gittikçe
- 1180 Gözleri dönen, yanan, kızaran, uykusuz, kaskatı,
Uzaklara dalan gözlerine baktıkça sayrıların.
Başka çok belirtiler görülmüş ölümden:
Gitmiş bilinç korkudan, üzüntüden kararan
Bir alın, azgın, kızgın bakışlar gözlerden
- 1185 Dökülen, bir hırçın uğultu, kulaklarda vınlama,
Uçuşan bir soluk, sonra yeniden derin, ağır
Bir yelin akışı, bol terlemeler, damlalar
Dökülür boyundan aşağı inci gibi, biraz
Tuzlu, ince, safran boyası bir tükürüktür gelen,
- 1190 Binbir güçlkle soluk alan gırlaktan, kısılmış

- Ciğerlerden, ellerde titreme, örgenlerde sarsılma,
Ayaklarda ilik ilik, durmayan bir sallantı,
Böyle ermektedir sona. Sivrilir ucu, düşer
Burun, oyuklaşır uykulu gözler, çöker içeri
1195 Ağz, katılaşır yüz, gerilir alın derisi.
Uzun sürmez ölmek üzereyken katılma gövdede.
Geçer yaşamdan çokluk, güneş ışıyan ısıldağını
Sekiz kez kaldırıp dokuzuncuya geçerken. Kurtulan
Bir kişi nasılsa ölüm yazgisından, somadan
1200 Yutmuş onu da korkunç bir çıban, eritmiş
Onu oturduğu kara boyalı koltukta, onun
İçin de gerekliymiş ölüm. Olmaz böyle
Seyrek görülen güçte bir baş ağrısıyla ölüm,
Burundan oluk gibi boşalan öldürücü kanla
1205 'Tükenir çabası gövdenin, yığılır yere hasta,
Kim kurtulursa, gerçekten, irinli, bol kan
Akışından, ölümden mutlulukla, ya sinirlerinde,
Elinde, ayağında, ya da kemiklerinde bozukluk
Kalır. Bozar döl örgenlerini de yumurcak, ister
1210 Kimi ölüm kapısında, sancıyan korkuyla bıçakla
Kesilmesini bir yanının yaşamak için, yaşar
Kimileri elsiz, ayaksız, gözünün ışığı
Gitmiş, böyle korkunç ürpermeler sarmış kişiyi
Ölümün eşliğinde, kimi yitirmiş geçmişi, belleği,
1215 Bilmez kendini, anımsayamaz kendi geçmişinden
Bir olay bile, yığılmış üstüste ölümler, gömülen
Yok, kuşlar, kurtlar didiklemiş, taşımış uzaklara,
Biri de koku çıkar iğrenç, kimi ölür rasgele,
Kimi kalır bir kıyıda, yiter, gelir geçen
1220 Korkulu günde, bir kuş konar başına yavaşça,
Çalılar arasında pis böcekler, böyle saynlanır,

- Ölür kimi de. Kiminin bekçisidir başında köpekler,
Her yanda koklarlar ölülerin üstünden esen
Havayı, yürekler acısı, öldürücü bir ağuş
1225 Bulaşır onlardan yaşama, yok koruyucusu ilaç
Onları, birine tüm koşullar altında yaşam
Soluğu aldırın gücü verecek, göğse baktıracak, yok.
Kimine öldüren bir ağuş olmuş, ne varsa,
Ölüm getirmiş kimine de, çok daha acı bir olay
1230 Geçmiş bunların hepsinden, göz kulak kesilmiş
Halk bu salgına karşı, yakınmalı bir durum,
Ölmüş sayardı kendini kim olsa, yok yaşam umudu,
Yürek acıları içinde beklerken sonunu duman
Gibi uçardı can, korkunç salgın tohumları
1235 Yayılmış sürelerce, birinden ötekine tümünden.
Yünlü hayvanlarda olduğu gibi, boynuzlularda da
Ölü üstüne ölü, kaçınırdı ölüm korkusu nedeniyle
Evde, yaşamak isteyen yatağa düşene bakmaktan,
Sayrıya yaklaşmaktan. Bu yüzden bakımsız, kimsesiz,
1240 Yardımsız kalan kurtulamazdı acı sona düşmekten.
Kim elini uzatmış, dokunmuşsa hastaya, ün kazanmış
Emeği, çabasıyla, yardım etmişse kıvrananlara
Sürüklenmiş ölüme, ele, ayağa değince. Yarışırca
Ölü taşırdı arabalar gömmek için, atalardan
1245 Kalan geleneklere uymadan. Gömerdi halk kemiklerini
Ölülerin; böyle yarışırca gömüldü ölenler, yaşlı
Gözler, üzüntüler, evlere yorgun dönmeler, yatağa
Uzanmalar acılar, çırpınışlar içinde, kimse kalmamış
Bu korkunç yılda, ölümden, acıdan, sayrılıktan uzak.
1250 Ölmüş koyunları güden de, sığırları otlatan da,
Tüm gücüyle sapanı toprağa daldırın da. Üstüste
Yığılmış gövdeler duldalarda, ölüm kıvranışı,
Sayrılık acısı yüzünden, yıkılmış. Çocuukların

- Üstüne gömülmüş analar babalar çokluk. Görülürdü
1255 Ötede beride anasının babasının göğsüne yatmış,
Son soluğunu vermiş oğlancıklar. Azalmamış
Bu yürek doğrayan acılar, kırlardan kentlere
Yığınla akan kimselerle saynlaştıran özler
Bütün yörelerden taşındılar, evleri, toplantı
1260 Yerlerini doldurdular. Yükselmiş kokan ölüler
Dağ gibi, sayısız ölü kaplamış yolları, atılmış,
Fırlamış, yuvarlanmış, öteye beriye,
Yürümüşler susuzluktan kurumuş çeşmelere, yine de
Kurtaramamış onları, tüm çabayla içmek istedikleri
1265 Sular. Pek çok ölü görülürdü yollarda, alanlarda,
Halkın seerek toplandığı yerlerde. Kesilmiş
Elden ayakta, yarı ölü, bitmiş tükenmiş paçavralar
İçinde kaskatı, korkunç çamurlara batmış, ölmüş,
Sümüksü bir örtü kaplamış derileri, kemikleri,
1270 Pislikten, irinli çıbanlara, çamura batmış gövdeler.
Doldurmuş tanrıların kutsal tapmaklarını ölüm
Yığın yığın ölülerle, tüm tapınaklar dolu ülkede,
Ölenlerin kalıntılarıyla. Sonradan göçmenler gelmiş
Yerleşmiş bu yalılarda, bu kırlarda. Yalnızca pek
1275 Önem vermemişler dine, günün bir üzüntüsüydü bu.
Geri kalıyordu kentte ölü gömme işleri de,
Uyulmuyordu geleneklere, bırakılmıştı hepsi,
Önceden halk yapardı bunları, gömerdi ölüleri.
Şaşırmış korkudan halk, kaçıtır, saklanırdı
1280 Korkudan, üzüntüden, acıdan, ölmüş gibi olurdu.
Korkunç, acıklı işler de olurdu, yükselirdi
Çılgınlık koyarken odun yığınlarının üstüne
Ölüleri, yakınlardan, tanıdıklardan, eşten, kardeşten,
Yakılırken ateşlikte ölümler, bir çekişme ölüm
1285 Ölü üstüne, tabuttan ateşe-sürülürken.

AÇIKLAMALAR

I

Acheron: Epeiros'ta bir ırmak, tamu (cehennem), öteki dünya, yeraltı ülkesi. Livius'da, Cicero'da, Vergilius'da değişik anlamlarda kullanılmaktadır. Lucretius'da Yeraltının ülkesi, tamu demektir.

Aeneas: Anchises ile Venüs'ün oğlu, Romalıların atası.

Aether: Havanın en üst katı, esir denen alan.

Aleksander: Troya Kralı Priamus'un oğlu Paris'in öteki adı.

Aulis: Yunan donanmasının Troya savaşına çıktığı Boio-tia'daki bir limanın adı.

Charybdis: Messina boğazında bir çevrinti, yutan, yok eden kimse.

Ennius: î.ö. 239 -169 yılları arasında yaşamış, çok yönlü, Annales adlı yapıtın yazarı olan bir Latin ozanı.

Helena: Sparta kralı Menelaos'ün kansı, Paris'in kaçırarak Troya savaşının çıkmasına yol açtığı güzel kadın.

Helicon: İtalya'da bir yöre.

Hymena: Düğün tanrıları.

Iphianassa: Bir Yunanlı komutan olan babasının (Agamemnon), Aulis'te, savaşı kazanmak için tanrılara adadığı kız, Iphigenia.

*

Orcus: Suçluların atıldığı karanlık yeraltı ülkesi, tamu,

öbür dünya. Otto Seemann "Mythologie der Griechen und Römer" adlı kitabının 207. sayfasında bunun için: "Romalılar bunu Etrüsklerden almış, bir ölüm tanrısı olarak ona kimlik vermiş, pusatlarla donatarak Orcus adını vermiştir" diyor.

Pythia: Apollo Tapmağı'nın bilicilerinden biri; Apollo bununla bildirirmiş sözlerini gerektiğinde.

Thyrsus: Eski Greklerin yaptığı bir tür içki, şarap.

II

Aurora: Gün doğumu tanrıçası, Hyperion'un kızı, Tithonos'un karısı, Eos.

Bacchus: İçkinin, bağlarının, üzüm asmalarının tanrısı. Dionysos.

Ceres: Bolluk Tanrısı. Demeter'in Latincesi.

Chimaera: Ağzından yalımlar saçan bir dev. Bellerophon öldürmüştür onu.

Curetes: Girit'te yaşayan, Jüpiter'in doğumundan sonra ona yardımcı olan, buyruğunda bulunan bir boy. Bunlar Jüpiter rahipleri olarak anılır, çok gürültülü bir müzikle ona tapınırlarmış.

Curetes Dictae: Girit'in Dikte (Diktinna) denen dağıyla ilgili olduklarından bu adı almaktadırlar.

Cybele: Kaynak bakımından Phrygia'da bir kadın tamıdır. Bütün tanrıların anası sayıldığından kendisine Romalılarca "Mater Magna" denirdi. Uranos ile Gea'nın kızı, Kronos'un karısı, Zeus ile öteki Kronidlerin anasıdır. İda dağında konaklamış. Grek dininde Rhea adıyla anılırdı. Hannibal savaşlarının Romalıları yıkıma uğrattığı yıllarda rahiplerin isteği üzerine özel bir birlik eliyle Romaya taşınmıştır. Bu tanrıçanın küçük, kara bir taşla kişilendirilen özü bu yolla Anadolu'dan alınmış, Roma'nın Kârtaca savaşlarını kazanmasını (İ.Ö. 214) sağlamıştır.

Cybele bütün tanrılık çevresi, bağlantılarıyla Roma'ya Anadolu'dan geçmiştir. Bunun Hititlerde "Kubaba" olarak adlandırıldığını, Sümerlerde de bilinen bir tanrıça olduğunu değişik yazılardan anlıyoruz.

Erguvan boyalı giyimlik: Roma'da Senato üyelerinin toplantılarda giydikleri erguvan rengi giysiler.

Gallus: Tanrıça Cybele'nin buyruğu altında bulunan, onun işlerine bakan papazların bir takımı. Ötekiler de Kabirler, Semivirler, Koribantlardı.

Nektar: Kişilere sonsuz bir dirilik yeren su, bengisu, tanrılık içki.

Neptunus: Rhea ile Kronos'un oğlu, Homeros'a göre Zeus'un küçük kardeşi. Grekler buna Poseidon derler; suların, denizlerin tanrısıdır.

Phobus: Savaş Tanrısı Mars'ın (Ares) buyruğunda bulunan bir tamı.

III

Ancus Marcius: Roma'nın dördüncü kralı.

Cerberus: Yeraltında tamunun kapılarını bekleyen üç ya da yüz başlı bir köpek.

Danaos: To'nun soyundan olup Belos'un oğlu, Aigiptos'un kardeşidir. Argos'a götürmek üzere bir gemiye bindirdiği eli kıza evlenecekleri elli erkeği öldürmek için birer kama verir, kızlar da onun sözünü yerine getirir, yalnızca Hypennestra kocası Lynkeusü öldürmez. Bu yüzden tanrılar Danaos'u yerin altına cezasını çekmeye atar.

Furia: Grekçede Erinyen, yeraltında, Hades'te işleri gören kadınlar.

Sisyphos: Korint mitosuna göre tanrılara karşı işlediği bir suçtan dolayı cezalandırılmış: Kayaları dağın eteğinden alır, yukarı çıkarır, kayalar tepeden yuvarlanır aşağı iner, yeniden

çıkartır, gene yuvarlanır, bu işi usanmadan yapar durur. Sisyp-hos kişinin bitmez tükenmez acılara katlanmasının bir örne-ğidir.

Tantalus: Zeus'un oğlu. Bir gün tanrılara şölen vermiş, şö-lende tanrılara oğlunun etini yedirmiş. Tanrılar bu etin ne ol-duğunu anlamış, Tantalus'a bütün yaşayışı boyunca varlık-bolluk içinde açlık, susuzluk çekme cezasını vermişler. Tan-talus suyun içinde bile içmeye eğilirken su ayaklarının altın-da batarmış. Buna Tantalus acısı derler. Tantalus'un Pelo-ponnes yarımadasına adı verilen Pelops adında bir oğluyla Ni-o-be adlı bir kızı vardır. Bu tanrının yurdu bizim İzmir yöre-sidir..

Tartarus: Yeraltı ülkesi, kötülerin gideceği, acılar çekece-ği yer, tamu, öbür dünya.

Tityos: İşledikleri büyük suçlardan dolayı yeraltına atıla-rak ağır cezalara çarptırılan Sisypnos, Tantalos, brion gibi Da-naidlerden biridir.

IV .

Centauros: Thessalia'da bulunan yarı insan, yan at göv-delı devler. Bunlar, masallara bakılırsa, Lapithalarla korkunç bir savaşa tutuşmuşlar.

Ceres: Tarım Tanrıçası. Saturnus ile Öpsün kızı, Proser-pina'nın annesi. Greklerdeki Kronos ile Rhea'nın kızı Deme-ter'in Latincesidir.

Charitin: Latinlerin "Gratiae" dediği Aglaja, Euphrosyne, Thalia gibi süslenmeyi sağlayan, Homeros'a göre Zeusün, sonraki ozanlara göre Dionyos ile Aphrodite'nin kızları.

Eş: Anadolu'da yenidoğan buzağının ardından ineğin kan-lı bir gömlek gibi döl yatağından çıkan buzağıyı ineğin kar-nında bir gömlek gibi kuşattığı söylenen nesneye eş denir.

Faunus, Fauna: İtalyanın eski halk masallarında adlan ge-

çen kır, çayır tanrıları. Bunların tutumları Panlarınkilere pek benzer. Çokluk ormanlarda yaşamayı severlermiş. Fauna Faunus'un kansı değil, dışısidir. Tepelerin iyi birer ruhu olarak adlan çok geçer.

Fortuna: Bunun adına Tyche de denmektedir Grekçede. Mutluluk, iyi alinyazısı tannçasıdır. Geleneğe göre Okeanos ile Tethys'in kızıdır. Latince alinyazısı demektir.

Io, Iaccho: Hera'nın rahibelerindendir. Güzelliğinden dolayı Kronion onu sevmiş, Hera işin içine kanşınca kıskanmış, onu yüz gözlü Argos Panoptes'in gözcülüğü altında yaşatmak istemiş. Bunun için de 1 o'yu ak bir inek kılığına sokmuş. Sonunda Zeus onu kaçırmak için Hermes'i göndermiş, Hermes bekeçiyi önce büyüler, soma başını kesmiş.

Nymphe: Orman, kır perileri olarak bilinirler. Genel olarak pınarlan, ağaçlıkları yer edinmişlerdir. Bunlar müziği, oyunlan, türküleri seven, koruyan kimselerdir. Satyrler soyundan sayılırlar.

Pati: Yedi boğumlu flütün bulucusu müzik tamılan. Pan bir gün su perisi Sirinks'e gönül verir, Sirinks kaçır, o kovalar. Sirinks kurtulmak için kendini bir kamaşa çevirir. Pan bu kamaştan bir flüt yaparak acı acı çalar dururmuş... Grek mitolojisine göre kırlann, çayırann da tannısı sayılırlar.

Scylla: Theseus mitosuyla Atina'nın masallarda söylenen kralı Aegeus'un kardeşi Nisos'un kızıdır. Charybdis boğazıyla da bağlantısı vardır, işlediği bir suçtan dolayı tannlarca tassa çevrilmiştir.

Selene: Buna Luna da denir. Artemis gibi bu da Apollo'nun ikiz kardeşidir. Gökteki ayın tannçasıdır, ayı kimliklendirir. Çokluk kültür tannlan arasında yer almaktadır. Helios ile (güneş) bir anılır.

Simulacra, figura, forma: Bunlar, daha bunlar gibi nesnenin belli bir biçim, bir düzen kazanmasını gösteren, nesnenin bizim algıladığımız gerçek ölçüler içinde yer kaplamasını, bi-

ze görünmesini sağlayan, bizce bilinmesine, duyularımıza gelmesine neden olan, yol açan yapısı, özüyle ilgili, onlan kurran durumlarına bağlı olanlara Lucretius bu adları veriyor. Bunlar bizim dilimizde nesneden çıkan, onu bizim duyularımızda olduğu gibi, yalnızca çok küçük bir ölçüde yansıtan özdeşleri, bize gelen görüntüleri, bizi etkileyen, duyularımızı uyaran, belli biçimde, belirli yapıda geldiği nesneyi olduğu gibi veren görünüşleridir. Aşağı yukarı Lucretius'ta anlamları birdir. Bunlara yerlerine göre nesnelerden çıkan, yayılan gömlekler de diyebiliriz.

V

Arcadius: Peleponnesosün dağlarla çevrili bir yöresidir.

Androgynus: Hem erkek, hem dişi olan bir yaratık.

Bistones: Trakyalı bir boyun adı. Bistonia Trakya ile ilgili olan anlamında.

Cecrops: Attike'nin ilk kralı. Kekrops da denilmektedir.

Diomedes: Theblere karşı açılan yedi savaşta ölüsü bulunan Tydeusün oğludur.

Flora: Roma'da çiçeklerin, çiçek açımının tanrıçasıdır. ilkyaz başlarında yeryüzünde çiçekleri açtıran buymuş,

Giagantos - Gorgon: Grek - Latin masallarında sık sık adı geçen devler.

Eski Grek-Latin masallarıyla ilgili açıklamalar konusunda geniş bilgi almak için bk. "Mythlogie der Griechen und Römer", Otto Seemann, 1895, Leipzig. Ayrıca, Roma tarihleri.

TÜRKİYE **BANKASI** katkılarıyla